

ATATÜRK ŞİİRLERİ

- II -

Saygı, sevgi, minnet, rahmet ve özlemle

Hazırlayan : Semiramis Kanbak

Aziz ruhu şad olsun...

ŞİİR PARKI

www.siirparki.com

Not: Konuyla ilgili kitap, gazete ve sitelerde yer alan şiirler ile Şiir Parkı konuklarının gönderdiği şiirlerden alıntılanarak derlenen bu e-kitap, Şiir Parkı sitesinin konukları için, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma ve Gençlik ve Spor Bayramı hediyesi olarak, ticari olmayan kişisel kullanım amacıyla hazırlanmıştır. İzinsiz olarak kopyalanması, gerçek veya elektronik ortamlarda yayınlanması, dağıtılması, satılması Türkiye Cumhuriyeti yasaları ve uluslararası yasalarla korunmaktadır.

Yayın tarihi: 2020

İÇİNDEKİLER

Ebediyyet yolunda / Faruk Nafiz Çamlıbel -	7
En büyük / Faruk Nafiz Çamlıbel -	8
En büyük Türk / Halil İbrahim Sakarya -	9
Eseri gördüm / Aşık Mahzuni Şerif -	10
Gazi / Enis Behiç Koryürek -	11
Gazi / Haşim Nezihi Okay -	12
Gazi Mustafa Kemal Paşa / Turgut Uyar -	13
Gazi Paşa'ya ağıt / Turgut Uyar -	15
Gazimize / Orhan Seyfi Orhon -	17
Gazi'nin heykeli / A. Cemil Miroğlu -	18
Gazi'ye / Haşim Nezihi Okay -	19
Gazi'ye / Mithat Cemal Kuntay -	20
Gazi'ye / Yaşar Nabi Nayır -	22
Gazi'ye tarih / Yusuf Ziya Ortaç -	23
Gördüm / Aşık Eyyübî -	24
Görmek Atatürk'ü / S. Hikmet Karahasanoğlu -	25
Görmeye geldim / Behçet Kemal Çağlar -	26
Günaydın Atatürk'üm / Şule Türel -	28
Havza yollarında Mustafa Kemal / Ceyhun Atuf Kansu -	29
Heykelinin karşısında / Vasfi Mahir Kocatürk -	31
İlk adım - sağ eli / Nüzhet Erman -	32
İnkılâp türkümüz / Vasfi Mahir Kocatürk -	33
İnsanüstü değildi / Nüzhet Erman -	34
İstiklâl Marşı'nı dinlerken / Cahit Sıtkı Tarancı -	35
İstiklâl Savaşı Destanı'ndan / Orhan Şaik Gökyay -	36
İstiklâl Savaşı Destanı'ndan / Vasfi Mahir Kocatürk -	37
İstiklâl Savaşı'nda Atatürk / Mesut Tarcan -	38
İstiklâl Savaşı'nda Mustafa Kemal / Sabih Şendil -	39
İşte o Atatürk / Tahsin Saraç -	40
İyi bak / Aşık Musa Merdanoğlu -	41
İzinde / Behçet Kemal Çağlar -	42
Kahraman / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	44
Kahramanın ölümü / Coşkun Ertepinar -	45
Kahramanlık destanı / Orhan Seyfi Orhon -	46
Kalpaklı süvari / Attila İlhan -	47
Kara gün oldu bugün / Çolak Hacı Sözdöğuran -	49
Kasım / Halim Yağcıoğlu -	50
Kavram Atatürk için / Tahsin Saraç -	51

Kemal Atatürk / Aşık Mustafa Ruhânî -	53
Kemal Paşa / Nazrul İslâm -	54
Kimyacı / S. Aldanır -	57
Kocatepe'den / Mustafa Şerif Onaran -	58
Kurtuluş destanı / İbrahim Sıtkı Hatipoğlu -	59
Mavi aydınlık / İlhan Geçer -	60
Mavi gözlü Paşa'ya / Rıza Bulut -	62
Mezarının başında / Behçet Kemal Çağlar -	63
Mustafa Kemal / Attila İlhan -	64
Mustafa Kemal / Ergun Evren -	66
Mustafa Kemal / Faruk Nafiz Çamlıbel -	67
Mustafa Kemal / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	68
Mustafa Kemal / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	69
Mustafa Kemal / İlhami Bekir Tez -	71
Mustafa Kemal / Mehmet Emin Yurdakul -	73
Mustafa Kemal / Nevzat Üstün -	76
Mustafa Kemal / Ömer Ekinci Micingirt -	79
Mustafa Kemal demek / Halil Uysal -	80
Mustafa Kemal düşünür / Sunullah Arısoy -	81
Mustafa Kemal havası / Ceyhun Atuf Kansu -	82
Mustafa Kemal olayı / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	84
Mustafa Kemal Paşa'ya sesleniş / Muhammed İkbal -	85
Mustafa Kemal seslense / Behçet Kemal Çağlar -	86
Mustafa Kemal türküleri / Mesut Akça -	87
Mustafa Kemal türküsü / Sunullah Arısoy -	88
Mustafa Kemal yaşıyor / Aydın Arın -	93
Mustafa Kemal'ce / Abdülkadir Bulut -	94
Mustafa Kemal'e giden yol / Mustafa Canpolat -	95
Mustafa Kemal'e hitabımdır / Fethi Giray -	96
Mustafa Kemal'i düşünüyorum / Ümit Yaşar Oğuzcan -	97
Mustafa Kemal'i gördüm / Mustafa Canpolat -	98
Mustafa Kemal'im / Ozan Erbabı -	99
Mustafa Kemal'in ardından / Ahmet Yener -	100
Mustafa Kemal'in elleri / Arif Hikmet Par -	101
Mustafa Kemal'in gök yazıları / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	102
Mustafa Kemal'in kağıdı / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	103
Mustafa Kemal'in oğlu / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	105
Mustafa Kemal'in vakti / Fazıl Hüsnü Dağlarca -	108
Mustafa Kemal'iz biz / Metin Kaya -	110
Mustafa Kemal'ler tükenmez / Halim Yağcıoğlu -	111

Ne anlatılmaz şey / Cevdet Atmaca - 112
Nedir sevi? / Mahmut Turgut - 113
Nerdesin / Fethi Tevet - 114
Niçin? / Ziya Gökalp - 115
Nöbetçi millet / Behçet Kemal Çağlar - 117
Nutuk / Talip Apaydın - 120
O baş / Rıza Polat Akkoyunlu - 121
O geliyor / Celâl Sahir Erozan - 122
O gün / Mehmet Salihoglu - 124
O ihtilâl bayrağı / Behçet Kemal Çağlar - 125
O Kemal, Mustafa Kemal / Şule Türel - 127
O kimdir? / Yusuf Ziya Ortaç - 128
O (Mustafa Kemal) / Arif Nihat Asya - 130
O ölmedi! / Neyzen Tevfik Kolaylı - 131
On Kasım / Cahit Sıtkı Tarancı - 132
On Kasım / İlhan Demiraslan - 133
On Kasım mektupları / Behçet Kemal Çağlar - 134
On Kasım türküsü / Fazıl Hüsnü Dağlarca - 137
On Kasımlarda yürümek / Fazıl Hüsnü Dağlarca - 138
Ondan önce ve sonra / Dr. Ali Hüseyin Tuna - 139
'O'nsuz / Ziya Osman Saba - 142
O'nun sesi / Yusuf Ziya Ortaç - 143
Ölmedin / H. Kumbaracı - 144
Ölmez / Edip Ayel - 145
Ölmez ki / M. Celâl Ertuğay - 146
Ölümsüz / M. Celâl Ertuğay - 147
Önünde / Çorumlu Sabri Dil - 148
Resim / Behçet Necatigil - 149
Sakarya güneşi / Yahya Saim - 152
Sarı saçlım mavi gözlüm / Aşık Mahzuni Şerif - 153
Sayende / Orhan Şaik Gökyay - 155
Sen bizi bağışlama Atatürk / Sunullah Arısoy - 156
Sen bizim için yüce olan her şeydesin / Tarık Orhan - 162
Sen gideli / Necip Mirkelâmoğlu - 164
Sen hep göklere bak Ata'm / Ehicran - 165
Sen Mustafa Kemal'sin / Güner Demiray - 166
Sen ölmedin / Ahsen Gürtin - 167
Senden evvel geçen acı yıllarda / Nesimi Çimen - 168
Sendendir Atatürk / Suat Taşer - 169
Sevdadır / Süleyman Apaydın - 170

Siyah bir yıldönümü / Kemal Derviş - 172
Son cemre / Cemal Ergun Eruç - 174
Söz veriyorum / Ülkü Duysak - 175
Şu sonsuz koşu / Ceyhun Atuf Kansu - 176
Tabutunun arkasından (Gidiyor) / Orhan Seyfi Orhon - 177
Tarihe / Mehmet Aynacı - 178
Türk kadını marşı / Mediha Şen Sancakoğlu - 179
Türkiye şarkısı / Salâh Birsell - 180
Türklük, Atatürk / Behçet Necatigil - 182
Ulu atam / Mustafa Erdoğan - 183
Ulu Atama / Gülsen Yılgör - 184
Ulu Atama / Neşe Durgunoğlu - 185
Ulu önder / Kemal Edib - 186
Ulumuza / Sabri Cemil Yalkut - 187
Unutmadık, unutturmayız / Gökhan Şen - 189
Uyanık uyku / Tarık Dursun K. - 190
Uyuyor / Halit Fahri Ozansoy - 192
Uzanır yücelerden o dev yüreklim / Coşkun Zengin - 193
Ülkü Tanrımıza / Ömer Bedrettin Uşaklı - 194
Yalnız komaz / Adnan Bulak - 195
Yarı çekilen bayrak / Orhan Şaik Gökyay - 196
Yarıya çekilen bayrak / Hâmit Macit Selekler - 198
Yaşayan ölüye / Nihat Soyson - 200
Yay bedenli adam / Abdullah Rıza Ergüven - 201
Yıl oldu / Garip Mustafa - 203
Yirmibeş yıl önce Atatürk / Adnan Ardağı - 205
Yüzyılın Türk'üne / Numan Cengiz - 206

EBEDİYYET YOLUNDA

Fecre benzettiği bayrakla kefenlenmiş Ata,
Çıktı bir kor gibi mermer kapısından sarayın.
Gönlümüz, bayrağı öğrendiği günden beri tâ,
Duymamıştır bu kadar hüznünü yıldızla ayın.

Gidiyor, gizleyerek sır gibi bizden sesini,
Çıkıyor, ilk olarak, bir yola Başbuğ, bizsiz.
Biz ki dünyada bırakmazdık onun gölgesini,
Bu ne hicranlı seferdir ki beraber değiliz!

Sen ki Gayyâ'ya düşen bir nice milyon Türk'ün
Dehşetinden sararıırken yüzü yaprak yaprak,
Onu bir anda çevirmiştin ölümden daha dün,
Tunç elin, yalçın irâdenle, kolundan tutarak..

Ve bugün bir nice milyon geliyor bir yere de
Ebedî yolculuğundan seni döndürmek için,
- Seni hicranlı yolundan alıkoymak nerede? -
Gücü ancak yetiyor kabrine yüz sürmek için!

1938

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL

Han Duvarları, S. 35

EN BÜYÜK

Nabzında bir iman vuran kanınla
Bu ziya görmeyen ufka yükseldin
Bilmem ki semadan yüksek alnınla
Güneşler doğduğu yerden mi geldin?

Tanrı'nın nurudur yüzünde yanan
Bin yılda doğan bir kahramansın
Tarihte ün alan kim varsa, ondan
Sen daha şanslısın, daha yamansın!

Eğilmez azmini dünyaya bildir,
Yurdunu ölümden sen halâs eyle.
Anmazsa evlâdım benden değildir
Adını bir değil bin besmeleyle.

1921

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 3

EN BÜYÜK TÜRK

Bindokuzyüz on dokuz Dünya Harbi son bulmuş
Gözü dönmüş uluslar kuduz olup kudurmuş,
Saldırganlar ordusu ülkemizi doldurmuş

En büyük Türk Atatürk bugün çıktı Samsun'a
Kutlu olsun günümüz şanlı Türk ordusuna.

Samsun'dan Erzurum'a, Erzurum'dan Sivas'a
Kutsal bir ışık taşır, Mustafa Kemal Paşa
Aydınlık var yurduma, müjde olsun yurttaş.

En büyük Türk Atatürk, bugün çıktı Samsun'a,
Kutlu olsun günümüz, Türk genci, Türk oğluna.

İnsancıl duygu dolu istemezdi savaşı,
İlke yaptı yurduyla, dünyadaki barışı,
Bu duyguyla tümleşir, uygarlık anlayışı

En büyük Türk Atatürk, bugün çıktı Samsun'a,
Kutlu olsun günümüz, Yüce Türk ulusuna.

Ant içiyor gençliğin, yeni gelen kuşaklar,
Samsun'dan Ankara'ya taşınacak bayraklar,
Ezilecek şahsına dil uzatan alçaklar,

En büyük Türk Atatürk, bugün çıktı Samsun'a,
Kutlu olsun günümüz, Yüce Türk'ün soyuna.

HALİL İBRAHİM SAKARYA

Ben Öğretmenim, İbrahim Sakarya, S. 26

ESERİ GÖRDÜM

Ben ağlamam "On Kasım"da
"O'nu" her gün diri gördüm
Ölene dek göreceğim
Doğalıdan beri gördüm.

Halka vermişti canını
Hak'tan almış ünvanını
Atmış Osmanlı şanını
Samsun'da bir eri gördüm.

Matemin doyurmaz beni
Minnetim kucaklar seni
Bize cennet gibi yeni
Verdiğin eseri gördüm.

"Ulu Atam", inan buna
Düşkünler hayrandır sana
"Mazlum milletler" adına
Sendeki zaferi gördüm.

Ne hikmet, varıdı sende
"Güneştin", doğdun cihanda
"Bin yılların" ötesinde
El bastığın yeri gördüm

Mahzuni yoluna düştüm
Nice nice engel aştım
"On Kasım"da kaybetmiştim
Daha şimdi geri gördüm..

AŞIK MAHZUNİ ŞERİF

Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi 5, S. 510

GAZİ

Ey senki alev saçlı zafer küheylânıyla
Kurtardığın vatanda en yüce şehsüvarsın,

Bir şimşek çağlayanı halinde Türk kanıyla
Aldığı şâna lâayık tarihte bir sen varsın.

Erişemez vasfına hiçbir rebabın sesi,
Sen yükseksin ilhamın yıldızlı göklerinden.

Dehâdan kanatlanın kılıcının şulesi,
Ebediyette olmuş bir murassa kasiden.

Kızıl gökte parlayan ay-yıldızın nurusun.
Sen bu büyük milletin, Türklüğün gururusun.

Bu yurdun timsalisin bugün bütün cihanda
Gözler, gönüller senin, senin şeref de, şan da.

ENİS BEHİÇ KORYÜREK

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 34-35

GAZİ

Ona bağı bu millet genç, ihtiyar, her yaşta;
İlgar eden bir ırkın imanı var bu başta.

Odur Toros'ta esen, Sakarya'larda akan,
Küf kesilmiş maziyi odur bu hızla yakan.

Şimdi bir güneştir o, yurda ışık, can verir;
Şimdi bir yıldırımdır, önünde düşman erir.

Yaşı tarihten eski, yaşı tarihten uzun,
Bir millet arkasından akıyor bu Oğuz'un.

Bir gün kurtulmak için arasa yıldızını,
Dünya bile bu baştan alacaktır hızını.

Asırlara hız veren, yol gösteren bu baştan
Doğuyor en zorlu tan, doğuyor en zorlu tan.

HAŞİM NEZİHİ OKAY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 31-32

GAZİ MUSTAFA KEMAL PAŞA

Ben o yılların macerasından geldim,
Barut, toz ve ihtilaldi hepten,
Dolaklı, hilal bıyıklı süvarilerle,
Hüzünlü marşlar söyleyerekten
Bir davul bir zurna, bir üçlü, bir bayrak,
Saf çelik kılıçlar ata yadigârı,
Yorgun söğütler, mahzun yollar, kağnılar
Göğsü tekmil düğmeli bir zabitin ardından
Bir yıldızlı tan yerine at sürerekten.

Derdini bilemedik,
Dermanın olamadık Gazi Paşa.
Sana hasretimiz can-ü yürekten.

Artık bir özge tarih oldu yaşadığımız;
Bozkırdan, mavzerden, kandan ve sestem,
Namlular elpençe, sürgünler pusuda.
Kalpağın, dolgun bıyıkların, kırbacın

Bir sen kaldın, bir vatan kaldı, bir koşu,
Bir macera kaldı dillere destan.
Bir gök kaldı mavi, bir kitap yeşili...
Gayri bundan geri bana ağlamak yaraşır.

Temmuzda bir serçe kalkar Sakarya
Ağustosta Kartal döner.
Günler uzar hasretle dışımızdan, içimizden
Bir kuvvetli kumandadır bakışın Paşam,
Geceler içinde parıltılarla yanar,
Ağlamak ne kelime ki bizlere.

Ankara'dan gelir geçer trenim,
Bir gün olur elbet ben de binerim,
Varıp toprağına yüzüm sürerim.
Biz vatan çocukları Gazi Paşam,
Dilimiz takılı kaldı;
Diyemedik;
Boynumuz bükülü kaldı;
Doyamadık.

TURGUT UYAR

Cumhuriyet Kitap, Sayı: 247, S. 17

GAZİ PAŞA'YA AĞIT

- Sana ağıt değil, destan yaraşır. -

Bütün rüzgârlar beni bulmalı şimdi
Şimalden, cenuptan; garptan ve şarktan
Artık süvariler başka seslerle yarışsın.
Bir dağ taşıyorum omuzlarımda,
Haşre dek götüreceğim koşaraktan.

Yiğit Paşam, şanlı Paşam, genç Paşam,
Hasretine dayanması güç Paşam.

Bir çelimsiz ışıık dolanır gökyüzünü,
Bulutlar bir beyazdan ürkek, bir siyahtan kavi
Sönmeli bütün ateşleri yeryüzünün.
Uyanılmaz uykulara vardı Paşam
Nefesi daha serin, bakışı daha az mavi.

Hep Paşamın türküsünü söyleyin,
Söyleyin de garip gönlüm eğleyin.

Artık bir güz başlamış, ölümsüz,
Vatan dağlarında çiçekler solmuş.
Bir dalga ebedî seferine başlamış açık denizlerde
Cigarası sönmüş, saati durmuş;
Paşama bir hâl olmuş.
Paşam atlarına binemez artık,
Kuş uçmuş dalına konamaz artık.

Otuz yıl mukaddem kıraç bozkırlarda
Düşüncelerim büyük ve tozlu günlere karışır.
Bir alınıp bir verilen tepelerin ardında
Erkekçe emirlerin peşisıra Paşam,
Bir o yana, bir bu yana dolaşır.

Anlı şanlı, yiğit Paşam, genç Paşam;
Sana ağıt değil, destan yaraşır.

Kurtulsun dört yönün sıkıntısından bakışlarım;
Karalar karalansın, allar allansın.
Muhteşem tak-ı zaferlerin altından
Yedi düvele zafernâmeler yollansın.
Kurtardığı haysiyetin ender yeşilinden,
Bir şahin üstümüzde yüzyıllarla dolansın.
Su dursun; dağ uyansın, efendiler,
Bu gelen Paşamdır, selâmlansın!

Çocuk idim bilemedim kadrini
Şimdi ben ağlamayım da kimler ağlasın!

TURGUT UYAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 148-149

GAZİMİZE

Büyük küçük her ferdi asırlarca bu yurdun
Emekleyip dururken köhne izler üstünde;
Sen o kartal pençenle tutup bizi uçurdun
Aşılamaz ne dağlar, ne denizler üstünde.

Kurur senin nurunla izleri gözyaşının,
Düşmanları titretir çatılışı kaşının.
Bir güneş tesiri var o ilâhi başının
Karanlıklara düşmüş ümitsizler üstünde.

Sen çürümüş, dağılmış bir cesede can kattın:
Mezarından çıkardın, semalara fırlattın;
Yeni baştan şerefli bir âlemi yarattın:
Bu derece hakkın var senin bizler üstünde.

Titriyor İstanbul'un her bucağı,
"Gel!" diyor bir el gibi sana vatan sancağı;
Kapanıp öpmek için basacağı toprağı,
Bütün şehir bekliyor seni dizler üstünde.

ORHAN SEYFİ ORHON

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 13

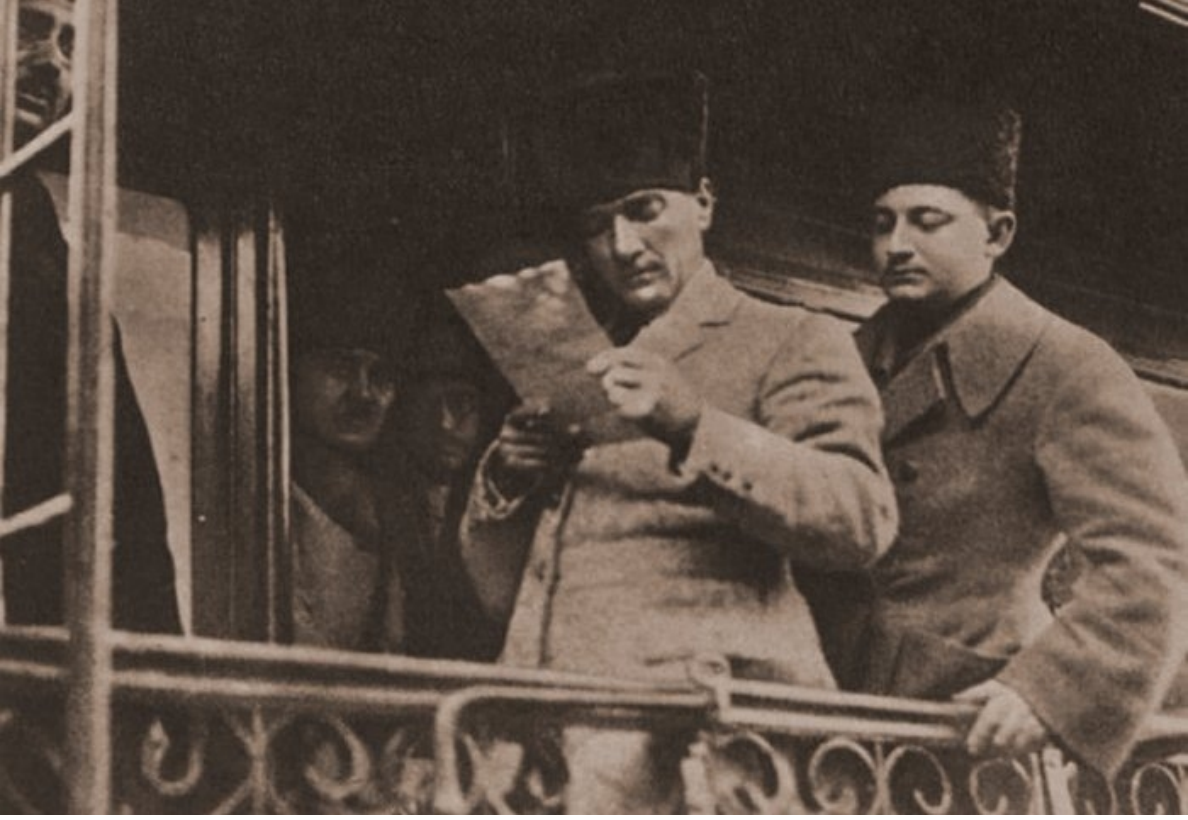
GAZİ'NİN HEYKELİ

Belli bizden olduğu, belli bir Türk olduğu,
Almı güneşten parlak, başı gökten yukarı.
Yepyeni bir tarihin ilk yaprağı say bunu:
Bu tunçla işlenmiştir Türk'ün yarattıkları.
Sonsuzluğu seyreder gibi bu heykele bak.
Bulutlara yükselen başı Türk'ün başıdır.
Ve inan ki, arkadaş, göğsünü kabartarak,
Bunun nesli yarın da zaferin yoldaşdır.

Ne tarihin kalemi, ne de zamanın eli,
Bu adı yok edemez yerinden oynasa yer.
Yarının çocuğuna yine bu tunç heykeli:
"Sen bunun neslindensin." diye gösterecekler.

A. CEMİL MİROĞLU

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 34

GAZİ'YE

Göğsün ki iman dolu, güç dolu, ateş dolu
Bir kıtadır üstünde çizilmiş Anadolu.
Ateşinle yanıyor bu ülke kaç senedir,
Sana kavuşmak için ne çekti, Tanrı bilir.

Onun kara bahtını yılmaz gücünle sildin,
Düşmanlara bir ateş ve kan seli kesildin.
Bir kale ki tunç başın mavi göklere varır,
En karanlık ufuklar sen bakınca ağarır.

Başında bin güneşin ışığıdır parlayan,
Ondan böyle hız aldı baştan başa bu vatan.
Gözlerinden almıştır güneşini bu gökler,
Senin hızın, ardından kaç ülkeyi sürükler.

(Varlık dergisi, 1 temmuz 1991, sayı 24)

HAŞİM NEZİHİ OKAY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 38

GAZİ'YE

- Cumhuriyetin Onuncu Yıl Dönümünde -

İnsan kanının yazdığı tarihi açarsak,
Siması dökülmüş, eli titrek, kolu sarsak.

Binlerce hayalet ebediyyen dilenirler;
Heykellerinin can çekişen taşları titrer.

Bir an unutulmaktan, o bir damla yosundan...
Her âbide kıpkırmızıdır kan kokusundan.

Bir âbidesin sen de fakat her tarafın nur;
Toprak gibi pek sade, fakat dağ gibi mağrur!

Tarih ebediyyetlere insan diye versin:
Sen hissi olan, göğsü vuran tak-ı zafersin!

Hisler uçuşur kaskatı tuncunda, taşında!
Şebnemleri var merhametin taş bakışında!

Tunç olmana rağmen de çiçek gördün, eğildin;
İnsan yaratırken bile insan kalabildin.

Çıksan göğe "buldum" diyerek gökyüzü saklar;
İnsen yere, ay, yıldız iner, yerde kucaklar;

Gözlerde, gönüllerde kurulmuş oturursun;
Hislerde, göğüslerde, nabızlarda vurursun;

On yıldır, omuzlardaki başlar da başındır,
Ak saçlı, siyah saçlı olanlar sarışındır.

Zira bu alev parçalanırken de tamamdır;
Zira bu yığınlarla adam tek bir adamdır:

Zira içi hep senden ibaret derimizle,
Sensin tutan âtiyi bizim ellerimizle...

MİTHAT CEMAL KUNTAY

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Kasım 1985, S: 407, S. 231

GAZİ'YE

İsmini eserinle nakşettin hatırlara,
Bir zaferi yâd için kurulan taklar gibi.
Senden bahsedecektir asırlar asırlara,
Mukaddes bir duayı anan dudaklar gibi.

Yurdumu çalmak için gelen cihangirleri
Önünde secdelere getirmiştin o zaman,
On dört milyon insana vurulan zincirleri
Sendin tunç elleriyle parçalayan kahraman.

Her gün bir parça daha yükselen vatanında
Kanadlar toprağına alnından düşen terdi,
İsmini anmak için peygamberler yanında
Binlerce mucizenden bir tanesi yeterdi.

Yolunda yürüyenler gözlerinde gözleri,
Azminden hız alıyor, çelik bakışından fer;
İsminle dolduracak asırlarca her yeri
Bu zafer, bu mislini dünya görmemiş zafer.

İki yıldız halinde taşıyacak gözlerin
Dehanın zıyasını cihan ufuklarına;
Yurdumun her taşına nakşettiğin sözlerin
Derin uğultularla aksedecek yarına.

YAŞAR NABİ NAYIR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 17

GAZİ'YE TARİH

Onu tarihe sorun, yoktur eminim bir eşi,
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneşi!
Sözü halkın dilidir, gözleri hakkın ateşi,
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneşi!

Yurdu sarmıştı karanlık, onu yırtıp atan O.
Soğuyan kanlara bir başka hararet katan O.
Kararan gözleri bir lâhzada aydınlatan O.
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneşi!

İnkilâp ordusu nur ordusunun rehberidir,
Milletin şehperidir, memleketin şehperidir,
O'nu beklerdi vatan bunca zamandan beridir,
O güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneşi!

Ayrılıp Çankaya'dan Hazreti Gazi geliyor,
Saçının huzmesi zulmetleri ok ok deliyor,
Şehre kalbindeki tarihi alıp yükseliyor:
"Bu güneş yüzlü, güneş sözlü, güneşler güneşi!"

1927

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 14

GÖRDÜM

Dünyaya gözümü açtığım zaman,
Düşmanı süngüye takılmış gördüm.
Mustafa Kemal'in gök gözlü resmi,
Boy boy duvarlara çakılmış gördüm.

Halâ belli gibi ayak tozları,
Gençliğime hitap eder sözleri.
Savaş yerlerinde gülle izleri,
Üzerine ekin ekilmiş gördüm.

Kendime geldim ki kim bize çatar,
Dediler, toprakta çok şehit yatar.
Düşmanın gözüne ok gibi batar,
Meydanlarda büstü dikilmiş gördüm.

Dedim, dedem nerde? Dediler, şehit,
Dedim, gerçek midir? Yaradan şahit.
Dedim, ben de olsam böyle mücahit,
Sevinçten gözyaşım dökülmüş gördüm.

Hemen Eyyûbî'de yola döşensin,
Ecdadın kanından gelen nişansın.
Gölgesinde asırlarca yaşansın,
Al bayrağı ufka çekilmiş gördüm.

AŞIK EYYÛBÎ

Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk, S. 87

GÖRMEK ATATÜRK'Ü

Ben Atatürk'ü engin denizlerde gördüm,
Denizlerin mavisinde mavi mavi gülüyordu.

Ben Atatürk'ü Afyon sırtlarında gördüm,
Mehmetciğin süngüsünde kurtarıyordu yurdu.

Ben Atatürk'ü İzmir'de gördüm,
Kadifekale'ye sancakla çekiliyordu.

Ben Atatürk'ü okulda gördüm,
Öğretmenimle abc yi öğretiyordu.

Ben Atatürk'ü göklerde gördüm,
Bayrağın renginde dalgalanıyordu.

Ben Atatürk'ü çiçeklerde gördüm,
Öğrencilerin yüzlerinde büyüyordu.

Ben Atatürk'ü en önde gördüm,
İnsanlık onun izinde ve o ilerliyordu.

SUBUTAY HİKMET KARAHASANOĞLU

GÖRMEYE GELDİM

İstiyorum ki: Sana giden yolda ne şosa,
Ne ufacık bir geçit, ne açılmış iz olsa:
Sade sarp yalçın olsa ve sade dimdik kaya,
Avuçlarım dizlerim koyulup kanamaya;
Kanımla kayalara destanımı yazarak
- Bahtım siyah olmadan, göğsüm kızıl, alnım ak;
Parıltılı gözlerim, yıldız olacak gibi
Çıksam sana kaleye çekilen bayrak gibi...
Ne anam var gözümde, ne babam, ne sevgilim:
Şimdi ben senden başka hiç kimsenin değilim;
Dere olsam ardından çağlasam, aksam gitsem;
Kartal olsam köşkünü her akşam tavaf etsem;
Rüzgâr olsam, okşasam saçını bir yâr gibi;
Arz olsam, kucaklasam seni bu diyar gibi;
Şimşek olsam adını göğe yazsam muttasıl...

Patlayan fırtınaya göğüs gererse nasıl
Gemiler imdat diye koy araya araya
Ben de öyle kendimi dar attım Ankara'ya
Koparak bir çığ gibi yurdumun bir dağından,
Ülküyü içmek için Ankara kaynağından,
Yüzünü görmek için yakından bir saniye...
Yollarda yıldızlara daldım gözlerin diye,
Kılıcın kesti sandım ufka düşen güneşi
Bir kesik baş halinde kan olurken ateşi,
Başın göründü sandım gün doğarken yollarda
Seni mecliste sandım sel çağlarken bir yarda
Yapayalnız yollarda sandım çakınca şimşek;
Parmağın yeni bir yol gösterdi gürleyerek
Dinlemeyi bilmeden yürüdüm günlerce ben,
Hasretinden hız aldım koştum gündüz gece ben.

Bu şehrin havasının içime sindirmeye:
Senin nefes kattığın bu aziz hava diye.
Geldim, sordum: "Nerde O?" gösterdiler yerini,
Kıskançlık gösteriyor, sade, sevgilerini,
Geleli günler oldu, hep hasret ateşinde,
Günlerdir göremedim, koşuyorum peşinde,

Bir gün olsun yakından görünmezsen sen bana,
"Hedef Akdeniz!" gibi düşeceğim arkana,
Öyle ki hain sanıp vuracaklar bir gün de,
Çırpınırken kuş gibi kalbim senin önünde..
Vuslat malolmaz sade kana ve gözyaşına
Bak yemin ediyorum gençliğimin başına
- Bir çetin ısrar varsa darılma bu sözüme -
Göreyim, ondan sonra mil çeksinler gözüme:
Gür sesimde adın var, kör gözlerime de dol,
Gönlümün, gözlerimin ilk ve son ışığı ol...

Neye benden uzaksın, bir başka ırkın gibi?
Gönlüm bir hançer gibi, hasretin bir kın gibi
Sıyrılmalı bu hançer paslandıran bu kından,
Bir kere görün bana yakından, çok yakından
Bilmiyorum; Riya ne, hulus ne, ihtiram ne?
Doğrudan doğruya ben dönüp senin Kâbe'ne
Huşudan çok mukaddes bir cür'etin sahibi
Tûr'da "nerdesin" diye bağırın Musa gibi
- Kulaklarımda bir gün çınlasın sesin diye-
Sana haykırıyorum: "Gazi! Nerdesin?" diye.

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 17-19

GÜNAYDIN ATATÜRK'ÜM

Günaydın Atatürk'üm, günaydın!
Onurunu taşıyorum kadın olmanın,
Alnım ak, yüzüm açık,
Dimdik ayaktayım..

Harcım var ülkemin yapı taşında
Ve avuçlarımda geleceği yurdumun,
Kapılar açılıyor bir bir usumda,
Günaydın Atatürk'üm günaydın!
Işığınla donanmaktayım.

ŞULE TÜREL

HAVZA YOLLARINDA MUSTAFA KEMAL

Mahmur Dağı'nın başında bir duman bir duman
Mustafa Kemal'in başında daha bir duman
Dağ düşünür gündüz gece başından duman gitmez
Mustafa Kemal düşünür gündüz gece başından duman gitmez
Dağların başından duman eksik olmaz
Soy yiğidin başından duman eksik olmaz..

Mahmur Dağı'nın dumanlarına baktı da dedi
Mustafa Kemal, Köroğlu olmak ne güzel şu dağlarda
Tutmak gece gündüz denizlerin yolunu, yol vermemek
Üşümek, ateş yakmak, yola düşmek ne güzel
Bölmek orta yerlerinden gemilerin getirdiği güneşi
Bir sana, bir bana vermek ne güzel!

Çakal Dağı'nın eteğine vardı ki Mustafa Kemal
Vakit alaca karanlık, dağın eteğinde bir kahve
Kahvede düze inmiş eşkıyalar, Karadeniz uşakları

Kaynıyor Erzurum işi semaver, çay demleniyor
Uyanmış su gözleri adamların susuz gözleri sıcak
Mustafa Kemal baktı, tanıdı hepsi halk.

Oturdular, hep beraber çay içtiler
Ordan burdan, dereden tepeden konuştular
Sabah güneşi gelip bağdaş kurdu bir yana
Yarı karanlıktı yüzleri, birden aydınlandılar
Acı çekmiş, susamış, dağ çizgileri sert
Mustafa Kemal'in gözlerinde tek tek ışıdılar..

Çıktı Kavak Yaylası'na oh dedi, Mustafa Kemal
Ölmez be, insan bu vatani sevince
Halk kokusudur, güller çimenlerden gelir
Ovaları sürenler aşağıda, ormanlarda bıçkı sesleri
Dağılmış Mahmur Dağı'nın dumanları
Çekip cümle türküleri bir dere ısıltısıyla akar.

Havza'ya vardım ki, kulağımızı koyalım bir
Bağımsız yaşamak diyelim bir, dinle ne ses verir?
Havza pazarına inmiş allı morlu köylüler
Çıkarlar ormanlardan gizli gizli, çağıralım, bir
Gelirler toplanırlar ateşimize, onlar için yaktık
Özgür yüreklerinin soluğunu üflesinler bir.

Sevelim dedi, Mustafa Kemal, sevelim bir,
Selâm verelim bir, selâm alalım bir,
Halk olmak ne güzel şeydir arkadaşlar,
Şu sabah çayını içelim bir kardeşçe sıcak,
Yüzümüzü yunalım şu derede bir,
Sonra kursunlar darağacını kavgamıza,
Asarlarsa assınlar bizi düşlerimizden!

(Varlık Dergisi, 1 Kasım 1957, Sayı: 465)

CEYHUN ATUF KANSU

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Kasım 1980, S: 347, S. 520-521

HEYKELİNİN KARŞISINDA

Gezerken her dudakta sen uzaktan uzağa,
Önünde gürlüyorum ben derinden derine!
Düşmüş gibi bir dağın gölgesi öbür dağa
Alevlenen başımı dayadım mermerine...

Kimdir sana bağlayan böyle hür bir milleti:
Dizlerinde gönüller sanki çiçek demeti.
Peygamber Tanrısına duymadı bu hasreti,
Vermedi bu kudreti Tanrı Peygamberine...

Hangi kandır demirden nabzında böyle vuran?
Hangi rüzgâr bu sönmüş ateşi tutuşturan?
Kuşların çıkmadığı dağlara ordu kuran,
Cihangirler sürünür senin eteklerine...

Çözdüğün gün boynuma halkalanan düğümü
Anladım bir mezardan hayata döndüğümü.
Yalnız senin önünde duydum küçüklüğümü:
Benzedi ıstırabım Allah'ın kederine...

VASFİ MAHİR KOCATÜRK

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 40

İLK ADIMI – SAĞ ELİ

Ne deniz gözleri, ne güneş saçlarıdır;
Önemli olan davranışlarıdır.
Samsun iskelesindeki ilk adımı, örneğin;
Veya Akdeniz'i gösterişi sağ elinin,
Bir masalın değil, essah bir Göldeste'nin
Aydınlık satır başlarıdır.

NÜZHET ERMAN

İNKİLÂP TÜRKÜMÜZ

Bir ummanız, ucumuz görünmüyor dumandan,
Toprağı baştan başa kuşatıyor yolumuz.
Coşkun akışımızda görür bize her bakan;
Dalgalar sayısınca açık alın, dinç omuz.

Başımızın çelengi anayurt çiçekleri,
Kimimiz bilgi eri, kimimiz sanat eri,
Bir gün-bakışlı adam bize dedi “ileri!”
Asırlar aşıyoruz ürperişsiz, korkusuz.

Üstümüzde süzülen ışık kanatlı şahin,
Bilinmez hangi ufku seçecek durmak için;
O, sonsuz ufuklara doğru giden güneşin,
Arkasından akıyor, akıyor, akıyoruz.

VASFİ MAHİR KOCATÜRK

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 28

İNSANÜSTÜ DEĞİLDİ

Atatürk de, et artı kemik ve artı kandı.
İnsanüstü değildi Atatürk.
Atatürk, her şeyden evvel:
Herkes gibi kusurları olan, küçük, büyük
Ve çirkin de olabilirdi, ama güzeldi,;

Atatürk, yorgunluk kahvesini
Bir su başında yudumlamayı,
Serhat türkülerini, alaturkayı,
Meselâ, Safiye Aylâ'yı
Ve meselâ, yemeklerden fasulye pilâkisini
Seven, güzel konuşan bir İstanbul Efendisi,

(Aşık ve şair, mahcup ve ürkek);
Ama bir Adanalı kadar sıcak kanlı,
Karadenizli değil ama, Karadeniz kadar canlı,
Bir Aydınlı kadar oturaklı ve zeybek
Velhasıl

Bizim mayamızdan, bizim kumaşımızdandı,
İnsanüstü değildi yani Atatürk,
Tam insandı.

NÜZHET ERMAN

G. M. K. Atatürk, Nüzhet Erman, S. 12

İSTİKLÂL MARŞI'NI DİNLERKEN

Borazanbaşı borazanbaşı
Akşamları batan güneşe karşı
Alışılmış bir ibadet gibi
Çaldığımız o İstiklâl Marşı
Yıllardır her kulakta yer etmiş
Gür nâmesiyle tutarken arşı
Az rastlanır bir huşû içinde
Ayakta dinleriz bütün çarşı.

Hayal gibi vehim gibi bir şey
Sanki memleketin dağı taşı
En sâdık bekçisi tarihimin
Kesilir ansızın şehit nâşı
Bu meçhûl askerler mahşeriyle
Hatırlatır o yaman savaşı
Yanık türkülerinden biliriz
Yemen çölünü, Sarıkamış'ı.

Kurduna kuşuna sor söylesin
Neydi Türkün o günkü telâşı
Karalar giymişti Anadolu
Kan bir yandan bir yandan gözyaşı
Sürmedi çok şükür o kıyâmet
Gecenin birinde fecre karşı
Güneşten evvel doğdu ufukta
Mustafa Kemal'in altın başı.

Vatan sevgisinin mihenk taşı...

CAHİT SİTKİ TARANCI

Düşten Güzel, S. 28-29

İSTİKLAL SAVAŞI DESTANI'NDAN

19 MAYIS 1919

MUSTAFA KEMAL PAŞA'NIN SAMSUN'A ÇIKIŞI

Bir gemi açılır engine,
Bu tek gemi, bu küçük tekne
Bir yenilmez donanma heybetinde
Tek başına yarar Karadeniz'i...
İçinde bir asker var, bin asker gibi;
Bir kılıç var belinde, gücü bin kılıç...
Bir ordu gibi çıkar o tek asker
Samsun'a...

Kuşanır bir kılıç gibi Anadolu'yu,
Anadolu kuşanır onu bir kılıç gibi,
Erzurum yaylasında bir şafak söker,
Bir bayrağın dinç kızılığı vurur
Yurdun üstüne.

ORHAN ŞAİK GÖKYAY

Orhan Şaik Gökyay, Hayatı ve Eserleri, S. 63

İSTİKLAL SAVAŞI DESTANI'NDAN

XI

Güneş başka türlü doğsun
Kıyılara, kıyılara.
Dök çiçeklerini Samsun
Kıyılara, kıyılara!

Mabetlere kurban verin,
Göklere armağan verin,
Haberini durmadan verin
Kıyılara, kıyılara.

Güneşin çizdiği izden
Canlı bir umut geliyor;
Ufku dumanlı denizden
Tanrısal Bozkurt geliyor.

Kızıl dağlar verin geçit!
Ufukları sarsın ümit.
Beklediğin Kocayiğit
Sevin, güzel yurt, geliyor!

VASFİ MAHİR KOCATÜRK

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 47

İSTİKLÂL SAVAŞI'NDA ATATÜRK

19 Mayıs 1919
Samsun'a çıkıyorsun.
"Dağ başını duman almış!"
Halk ayağa kalkıyor Anadolu'da,
Başsız kalmış.
Sen Mustafa Kemal,
Gür sesinle haykırıyorsun:
"Ya ölüm, ya istiklâl...!"

Erzurum, Sivas, Ankara..
Ankara'nın burcunda bir bayrak!
Dağ taş selâm durmuş Atama,
Yollarda kağnılar gıcırıyor.
Yurdu ancak Mustafa Kemal kurtaracak:
Anadolu'nun nabzı onda atıyor.

Sakarya kan akıyor boydan boya!
Mehmetçik artık ayağa kalktı.
Mavi bir alev geçti gözlerinden,
Savaşan kuvvet değil haktı.

Yirmi altı ağustosta,
Karanlıkta düşman tel örgüleri..
Bir şeyler ağarıyor etrafta,
Mehmetçiğin tetikte eli.
Saflar hücumu hazırdılar,
"Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz! İleri!..

MESUT TARCAN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 131-132

İSTİKLÂL SAVAŞI'NDA MUSTAFA KEMAL

Şöyle bir doğruldu Mustafa Kemâl,
Kıratının üstünde göklere doğru.
Dağlar arasından yükselen,
Tunçtan bir heykele benziyordu.
Bakışları vardıkça mesafeler ötesine,
Belliymişti kaynaştığı gözlerinde
Masmavi okyanus dalgalarına benzer
Düşünce dalgalarının.

Zafer diyordu da başka bir şey demiyordu,
Yüzünün bütün çizgileriyle bu kahraman.
Hissetmişti zaferin kokusunu kır at bile
Yerinde duramıyordu.
Mağrurdu diğer atlara karşı,
Bir Mustafa Kemal taşıdığından üstünde,
Dünyalara bedel..

Şöyle bir doğruldu kahramanlar kahramanı
Kır atının üstünde göklere doğru
Sabah oluyorken güneşin ilk ışıkları altında
Tunçtan bir heykele benziyordu.

SABİH ŞENDİL

Atatürk Aramızda, S. 84

İŞTE O ATATÜRK

Kir tutmaz, gölge tanımaz, biter topraklarında
Saldırganların yüzüne ilk yumruğu indirmiş
Yiğit, soylu bir halkın, yiğit ve tok sesi...
Çağlar karanlığında Anadolu gecesinden
Ezilenlere umut yanan ilk çoban ateşi
İşte o ATATÜRK.

Asmalarla, zeytinlerle, ekinlerle ışıyan
Tan serinliğinde çalışan bronz eller...
Demir ocaklarında, kömür kuyularında
Yüreği pek işçilerin ak alnını donayan
Öpülesi, saygıdeğer boncuk boncuk ter
İşte o ATATÜRK.

Sarı kemiklerde, kara derilerde
Henüz anısı yitmemiş o kamçılı sızı
Göverirken bilinç bilinç ulusal bir dirilişte
Tutsaklığın utanç duvarını yıkmış ülkelerde bugün
Çekilen bir bayrak var ya özgürlük üzre
İşte o ATATÜRK.

Kurtuluş baharında bütün insanlığın
Uzak artık kavgadan ve kandan
Güvercin sevgilerle tüy tüy ve mavi
Ilık meltemlerle dalga dalga yayılan
Tüm yeryüzünde kurdun kuşun kardeşliği
İşte o ATATÜRK.

Ne ki güzel, ne ki iyi
Ne ki büyür yaklaştıkça
Dağ dağ, kavram kavram...
Ve ne ki sınırsızlığın en ışıklı sularında
Yansır, yokluğu varlığınca diri
İşte o ATATÜRK.

TAHSİN SARAÇ

Tahsin Saraç, Toplu Şiirler, S. 47-48

İYİ BAK

Gerçek önder arıyorsan evlâdım,
Yanımızda Atatürk var, iyi bak.
Işık tutan soruyorsan bizlere,
Önümüzde Atatürk var, iyi bak...

Sakın uyma insanları ezene,
Canım kurban, hürriyetli düzene.
Başkasının önderinden bize ne?
Konumuzda Atatürk var, iyi bak...

Duymayana değil, duyana sözüm,
Dosdoğru yoluna git, iki gözüm.
Aşımız, neslimiz tertemiz bizim,
Kanımızda Atatürk var, iyi bak...

Türk – oğluyuz, her oyunu biliriz,
Geçmiş tarihlerden hisse alırız.
Vatan için göz kırpmadan ölürüz,
Canımızda Atatürk var, iyi bak...

Merdanoğlu der ki; böyle evladım,
Sen de evladına söyle, evladım.
Tarihine dikkat eyle, evladım,
Şanımızda Atatürk var, iyi bak...

AŞIK MUSA MERDANOĞLU

Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk, S. 85

İZİNDE

Hey dünya! Yeryüzü! Sarsıl, yarıl, çök,
Neysen bugün göster: Delin, boşan, gök!
Kendini yere çal, parçalan tarih!
Ey Timur, Attilâ, Yıldırım, Fatih;
Alpaslan, İskender, Cengiz, Napolyon!
Ey evvelce ölen yüzlerce milyon!
Kâfi değil gökten muhayyel tavaf:
Kalkın mezarlardan, toplanın saf saf;
Doğrulun: Gelen bir eşsiz kahraman,
Doğrulun: Geliyor en büyük insan!

O baş burcumuzdu, biz tek hisardık;
Onunla kurtulduk, onunla vardık;
Onunla yaşadık, güldük onunla,
Bütün ışıkları götürdü gurup.
Ve birden hepimiz tek adam olup
Tutabilmek için onun yerini
Bir anda dirildik on yedi milyon.
Ha Atatürk, ha Türk: Yoktur ona son.

Kaç yıldır Türkçe'ydi Tanrı'nın dili;
İnsana ne ilâh ne de sevgili
Ne de ana-baba aratıyordu:
He an yaratıyor, yaratıyordu.
Birlikte gönüller ona imanda,
O ateş yanardı her damla kanda,
Yolumuzda öncü, ışık, hızı o,
Elimizden tutan babamızdı o,
Ana şefkatiyle seven ilk erdi,
Damarlarda kandı, gözlerde ferdi,
Tekti, hepimizdi, bizdendi, bizdi,
O bizim başımızdı her şeyimizdi...

Ecel, alçak ecel; ne yüzle kıydı
Fâni olmasaydı, o da Tanrıydı:
Gerçi et-kemikti onun da dışı
Ama semalara denkti bakışı,
Saçları alevdi, ruhu alevdi,
Bütün dünya onu tanıyıp sevdi.
Dünya baştan başa ona hayrandı;
O eşi bir daha gelmez insandı,
On bin yıldan beri aranan sancak..
Ağlar bir babanın ardından, ancak
Bir-iki çocuğu nihayet beş-on;
Biz şimdi öksüzüz on yedi milyon,
Kadın-erkek, yaşlı-genç, çoluk-çocuk,
Her göz kan içinde, her beniz uçuk;
Hıçkırık boradır, seldir gözyaşı;
Bugün yere eğik her Türk'ün başı...

O gitti, Türklük var, Türklük; Türklük var!
Ruhumuzda inan, gözümüzde yaş,
Acıda tek kalbiz, ödevde tek baş;
Milyonlarca adım, tek hedef, tek iz;
Onun davasının iradesiyiz.

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 54-55

KAHRAMAN

Gölgen bir nur işledi güneşe vardığı gün;
Seni gördük sesimiz Hakk'a yalvardığı gün,
Seni gördük, bir mazi dağları sardı ses ses,
Bir Akdeniz dalgası buldu içinde herkes..

Sana çıkar bu yurdun ararsak son yolu da,
Kutlu bir Tanrı oldun güzel Anadolu'da.
O kadar eskisin ki şimdi ruhumuzda sen,
Bulursun bu sevgide asırları istersen.

Ararsan bakışında uzun ovalar erir,
Dinlersen gönül denen yüce dağlar ses verir.
Bir dünya, bir millete düşman olduğu zaman
Sana büyük hızını verdi nabzındaki kan..

Dört sınırın ucunu getirdin bir araya,
Dört bucak sevgisini topladın Ankara'ya.
Sesin, bir tılsım gibi, yurdu dolaştı yer yer
Ve senden öyle keskin hız aldı ki gönüller.

Yüzyılda giden vatan bir anda geri geldi,
Sonra sanki ruhundan kartal sesleri geldi;
Sanki yeni bir ışık süzüldü gözlerinden
Ve bir fert, tek başına, bir millet yarattın sen.

Bastığın yer tarihten yer almış, yok, değil:
Bir gününe bir tarih bağışlasak çok değil!
Çok değil, kanımızın rengini süze süze,
İsmi döğmelerle işlesek göğsümüze..

Çok değil göğsümüzün içine çizsek seni,
İsterse bundan sonra ufuk yansın, gök yansın;
Çünkü sen bu milletin umduğu kahramansın..
Gölgen bir nur işledi güneşe vardığı gün;
Seni gördük sesimiz Hakk'a yalvardığı gün...

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 37

KAHRAMANIN ÖLÜMÜ

Karalı haberler ulaşır
Vahşi kuşların kanadında;
Anneler, çocuklar ağlaşır
Acı çığlıklar uçar dağ dağ.

Ceylân atlar kişner durmadan
Yeleyi bıraktı KAHRAMAN!
"Karşiki dağlar duman duman"
Turnalar hıçkırır ardında.

Koç yiğitler ki ağlayamaz.
Ve gelinler el bağlayamaz,
Sular içinden çağlayamaz
Ölen KAHRAMAN'ın yurdunda.

COŞKUN ERTEPİNAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 64

KAHRAMANLIK DESTANI

- Mustafa Kemal Paşa'ya -

Ey büyük kumandan, millî kahraman!
Senin öz mülkündür artık bu vatan.
Biz değil, topraklar altında yatan
Atalar hürmetle anıyor seni;
Yüzünü görmeden tanıyor seni.

Yaşadık yıllardır gönlümüz paşı;
Yolumuz dumanlı, ufkumuz yası;
Tarihin açıldı bir yeni fash;
Bu altın yaprağa yazıldı adın;
Milletin kalbine kazıldı adın!

Sen geldin bu mülke taze can geldi;
Orduya evvelki heyecan geldi;
Dedik ki: Beklenen kahraman geldi!
Kurtardı yeniden mukaddes yurdu;
Düşmanı ok gibi tepeden vurdu!

Sen rehber oldukça sancağımıza,
Çiğneriz ne gelse uğrağımıza!
Yad ayak basamaz toprağımıza!
Sen yürü dersin de hangi Türk eri
Yürümez, atılmaz, koşmaz ileri?

Bu ordu seddini aşan bir seldir,
Yine bir neferi bine bedeldir;
Önünden kaçılmaz bir kara yeldir!
Sıyrıldı sokulan kılıçlar kına;
Başladı batıya doğru akına!

(İkdam, 11 Nisan 1921)

ORHAN SEYFİ ORHON

Atatürk Aramızda, S. 7-8

KALPAKLI SÜVARI

Gecenin arkasında bir yerde,
Ufaldıkça gaz lâmbaları,
Nehrin omuzlarına yaslanıp
yash ve dindar
Yalnızlıktan soğumuş dağlar,
Kalpaklı bir süvari dolaşmış gizlilerde,
Köylüler böyle diyorlar,
Yatsıları..

Nal sesleri duyulur mu yağmur olursa
Ne mümkün
En usul havalarda duyulacak
Erzurum'a doğru şah damarın oynar gibi,
Gören eden yok, her nasılsa
Kalpaklı olduğunu biliyorlar.
Bir elinde kılıç, bir elinde sancak,
Kemah köylüğünde,
Fakir fukaraya azık dağıtasıymış,
Üçer arşın kefenlik,
İçlik ve mintan,

Birer kese sarı lira ceb harçlığı,
Olur mu olmaz mı
Orası bilinmiyor..
Tılhas'ta bir kağına dokunmasıyla
bir ne halsa,
Araba traktöre tebdil olmuş
Allah tarafından.
Tercan toprağındaki kerametini
Anlata anlata bitiremiyorlar.

Köylüler böyle diyorlar..
Gecenin arkasında bir yerde,
Ufaldıkça gaz lâmbaları,
Nehrin omuzlarına yaslanıp
yash ve dindar,
Yalnızlıktan soğumuş dağlar,
Kalpaklı bir süvari dolaşırımış gizlilerde
yatsıları

Kemal Paşa'dır diyorlar.

(Memleket Havası - 11)

ATTİLÂ İLHAN

Ben Sana Mecburum, S. 52-53

KARA GÜN OLDU BUGÜN

Al bayrak yüceden engine düştü
Bir karanlık çöktü güneş mi aştı
Eyvah bu Atamız bizden vazgeçti
Ankara'dan acı ün oldu bugün

Vatan mahzun oldu millet kan ağlar
Kuşlar garip öter yaslandı dağlar
Sular dalgalandı ah çeker çağlar
Kalbimiz gönlümüz hun oldu bugün

Türk vermezdi çaren bulunsa eğer
Kıymetin cihanın varına değer
Dünyanın vefası yok imiş meğer
Ay gamlandı güneş tün oldu bugün

Sensin ulu Atam mertlerin merdi
Kime ısmarladın bu güzel yurdu
Gam keder içinde ağlıyor ordu
Gül başları kızıl kan oldu bugün

Yüce şanın ölmez tarihler yazar
Cihan ateşlendi eyle bir nazar
Ah alır ah satar kuruldu pazar
Millet melil melil bön oldu bugün

Sözdoğuran der ki derdü elemim
Bir od düştü alevlendi kelâmım
Tarifine kadir değil kalemim
Gelip geçmez kara gün oldu bugün.

1943

ÇOLAK HACI SÖZDOĞURAN
(Kozan'ın Hamam Köyü'nden)

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 85-86

KASIM

İşte çınar yaprakları, yerde sonbahar
Hasret yağıyor, hasret yağıyor gökten
Onbir yıl oldu ayrıldık Atatürk'ten
Öksüzler içinde vatan ağlar
Can'ü yürekten..

İşte güz bahçeleri tutuşmuş, perişan
Gene yüz sürmeye geldik mabedine,
Az gelir Eyüp sabrı milletine,
Yat ışıklar içinde şeref-şan,
Layıksın Tanrının rahmetine..

İşte çınar yaprakları yerde sonbahar
Öksüzler içinde vatan ağlar...

HALİM YAĞCIOĞLU

KAVRAM ATATÜRK İÇİN

En öpüşken bir dudaktır Anadolu'da
Eti güneşiyle Selçuk çinisi
Bu altın uyum SEN.
Ve çiğnetmemek için şu Ağrı doruğunu
Ege ovasını, Toros otlaklarını
Atılan kurşun oldu ya
Halk halk tüfeklerden
O ilk SEN.

Yüzyıllardan kıymına haçlı uygarlığın
Bilinçle başkaldırıp alçaklıkları yenen;
Türkmen kocası Yunus'tan, Karacaoğlan'dan
İnsan sesi ulusumun tüm evren üzre
SEN.

Alinterinin o en gür kaynağından
Her sofrada bölüşülen sıcak ekmek, gül yürek
Ve kollarca işlenen verimli toprak.
Çağlardan süzme bal bir bilgelik

Kılıca karşı saban ve de çark
O SEN.
Aracı, ana malcı ve polis
Besili İspanyol papazlarınca
Boğazlarken ışığı geceleriyle
Var ya güzel gök kuşağı altında
Özgürlük, mutluluk türküleri söyleyen
Güpgürbüz, güneş yüzlü, yarın bakışlı gençler
O hep SEN.

Kavga var ya, ve hep olacak ya
Açlığa, sömürüye, bilisizliğe karşı
Tüm yeryüzünde artık
Şimden geri SEN.

SEN
Çağa onur veren
Her kavram
Her neden.

TAHSİN SARAÇ

Tahsin Saraç, Toplu Şiirler, S. 49-50

KEMAL ATATÜRK

Emsalsiz kahraman Türk kumandanı,
Yüzün mana dolu Kemal Atatürk.
Bakışların titretiyor cihanı,
Gözün mana dolu Kemal Atatürk.

Ünvanın gazidir Mustafa adın,
Dünyanın sırrını çözdün anladın.
En hakiki mürşit ilimdir dedin,
Sözün mana dolu Kemal Atatürk.

Zekâda eşsizsin ne dense yeri,
Sen yüce milletin büyük önderi.
Hedefimiz Akdeniz'dir ileri,
Emrin mana dolu Kemal Atatürk.

Ülkümüz andımız yol karış karış,
Uyan Türk milleti durmadan çalış.
Dedin yurtta barış cihanda barış,
Arzun mana dolu Kemal Atatürk.

Görüşün muhteşem sözlerin aydın,
Hürriyet sözünü dünyaya yaydın.
Yeni Türkiye'ye bir düzen koydun,
İzin mana dolu Kemal Atatürk.

Ruhânîyim gönlüm sevginle dolu,
Meseldir dünyaya Türk'ün Kemal'i.
Bu yıl doğumunun yüzüncü yılı,
Özün mana dolu Kemal Atatürk.

AŞIK MUSTAFA RUHÂNÎ

Saz Şairlerinin Diliyle Atatürk, S. 161

KEMAL PAŞA

Hamiyetli annenin cesur evlâdı
Kemal'in erkek sesi kükremektedir.
Kan içen ifritlerin korkak feryadı
Karanlık dehlizlerde titremektedir.

Harikalar yarattın sen Kemal kardeş
Harikalar yarattın mucizeye eş.

Kılıcınla Mübarek ol Kemal Paşa
Cehenneme gönderdin düşmanı. Yaşa!
Kükre! Kuvvet ver bize kutsal hıncından
Söyle! Korkmayan var mı Türk kılıcından.

Kudretli Kemallere muhtacız biz de
Şahlanan bayrak oldun sen içimizde

Zayıfların sesine kim önem verir
Kana susayan düşman güçle devrilir.
Bu mavi uçlu süngü deşmeğe hazır
Düşmandan hıncımızı Kemal almıştır
Çok yaşa sen Bozkurdum! Yaşa Kahraman!
Ayağının altında zalime aman

Verme! Ez! Acıma, ez! Ah, hain düşman!
Bak güneş bile kızıl doğar ufuktan.

Mehmetçiğe leke ha! Haris köpekler!
Kalleşçe saldırdınız hür bir vatana
Ama bu toprakları Bozkurtlar bekler
Cehennemlerin dibi az bile sana.

Hür ruhlu insanlara, hür bir ülkeye
Zehirli solucanlar gibi sokuldun
Başverir, Hürriyeti vermez Türkiye
İşte kardeş Kemal'den belanı buldun.

Felek bile çevirdi yüzünü sizden
Tuzağına düştünüz kahramanların
Ne ahmakça saldırış! Gücünüz yokken
Dizginini tutmağa Türk atlarının...

Gökyüzünü kaplayan iki bulut var
Biri karanlık mavi, biri kırmızı
Kanınızdan bulaşmış göke karalar
Kin ve nefret bürümüş damarınızı.

Leş akbabalarının kanı mavi su
Vahşi hayvan sürüsü! Vahşet ordusu!

Ölümü kucaklayan, Toprağı öpen
Genç kahraman askerler şehit olurken
Arkadan vurularak kalleşcesine
Gökler kapandı Allah! Allah! sesine

Onlar şehit oldular...Ya siz? Korkaklar!
Sırtınızda Tanrının kırbacı şaklar

Şahlanmış süngüsü Türk Mehmetçığının
Savaş meydanlarından tez kaçın, gidin.

Cesur insan kanını bilir misiniz?
Bakın ne kadar sıcak, kırmızı, taze...
Bu cesur topraklarda neydi işiniz?
Bu dağların tek taşı çok gelir size.

Cezanızı verdi ya kardeşim Kemal...
Burda hürriyet vardır, burda istiklâl...
Biz de haykırıyoruz hürriyet diye
Ya herkese hürriyet, ya hiç kimseye.

Bak kızlar sesleniyor pencerelerden
"Sen kimsin ey kahraman? Hangi zaferden?"
Bu kadar gösterişli kim olabilir?
Bu heybetli kahraman Kemalimizdir.

Bizlere Bayram bugün, evler süslensin
Evin en güzel süsü Kemalim sensin
Harikalar yarattın mucizeye eş
Mucizeler yarattın sen Kemal kardeş.

1919

NAZRUL İSLÂM
(Bangladeş)

(1899 - 1976)

Çeviren: Em. Kur. Alb. M. Fatih Özsu

Atatürk ve Türk Dünyası, S. 43-44

KİMYACI

Atatürk adamdı
Adam gibi
Adamsız bir ülkeyi
Adam etti
Adam gibi
Mal-mülksüz
Çoluk-çocuksuz
Gitti
Adam gibi.

S. ALDANIR

Cumhuriyet, 13 Mart 2005, S. 6

KOCATEPE'DEN

Bakıyordum resme;
Bir bakır çerçevede
Bozkır akşamlarının manzarası.
Sonra GAZİ Paşa giymişti siyah bir kalpak,
Karşı dağlarda uzak bir yere bakmaktaydı.
Ne vakitten beridir düşmez elinden cıgara,
Resme baktıkça silah sesleri, cümbüşlü gece,
Bırakır kendini hülyama bakır çerçeveden.

Kavgamız her yiğidin harcı değil!
Vakit erişmiş,
Uyuyan hıncı uyarmak vakti,
Yürüyüp düşmana deryalara varmak vakti...
Bu yürek harcayacak kendini bundan böyle;
Kahraman sabrı perişan geceden kurtulmuş,
Meme'den Mehmet olup yollara düşmüş gayri
Vakt erişmiş,
Yaşamak kavgada destanlarca,
“Bir hilâl uğruna” can vermek için.

Karşı dağlarda uzak bir yere dalmış GAZİ.
Bu Ağustos gecesi
Ne kadar canlı böcekler böyle!
Ne sabırsız bu ağır başlı, karanlık toprak!
Büyük insan dalgın;
Büyük insan ne muazzam duruyor!
O ne heybetli duruş ey Tanrım!
Ürperen manzara hasretle bakar heybetine.
Sıra dağlar gerinip yaslanıyor gurbetine,
Korkuyor, gölgesi vurdukça uzaktan, dağlar.

MUSTAFA ŞERİF ONARAN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 127-128

KURTULUŞ DESTANI

Çakmak çakmak gözleri,
Kartal bakışlarıyla
Başımızda Atatürktü komutan,
Komutlar verdi Kocatepe'den,
"Ordular, ilk hedefiniz Akdenizdir ileri",
Kurtuluş savaşına böyle başladık biz,
Bayrak yaptık başımıza biz bu emri,
Kanlarımızla bağrımıza yazdık,
Ya istiklâl... Ya ölüm...
Çal dağlarından attığımız ok, Kocatepeyi aştı,
Birleştik kadın, kız, kızan,
Kül olan ocaklardan lav lav.
Milli bir güç olduk.
Allah Allah nidalarıyla
Şahlandı yediden yetmişe Türklük;
Yedi düvelle savaştık,
Topları, tüfekleri, gülleleriyle saldıranları,
İmanlı ellerimizle boğduk.
Sakarya'dan söktüğümüz düşmanı,
İzmir'de bu cennet ülkeden koğduk.
Vatanın bağrına saplanan
Kanlı hançerleri kıldık.
Tarihe, kanlarımızla emsalsiz bir zafer yazdık.
Bir vatan, bir devlet kurduk yeni baştan.
Atam, Atatürküm
Çizdiğin yolda,
Gösterdiğin ülküde.
Dalga dalga, bayrak bayrak birleştik.
Verdiğin güçle,
Soylu bir millet yarattık
Her yaştan.

İBRAHİM SİTKİ HATİPOĞLU

Şair Milletvekilleri, 1-22. Dönem, S. 282

MAVİ AYDINLIK

Yakından görmüştüm gözlerini
Mavi bir ışık akmıştı içime.
Bu büyük aydınlıkla
Dopdoluyum gene.

Kara bir çağ kapandı
Aydınlık bakışlarınla.
Mutlu yarınlar muştuluyan sesin
Kulaklarımızda hâlâ.

Silemez mavi aydınlığımı
Atatürkleşen gönüllerden.
Ne yobazlaşan karanlık
Ne kızıl kefen.

Bunca yıl geçti aradan
Daha dünmüş gibi taptaze acın
Yaprakları her mevsim yeşil
İçimizde diktiğin ağacın.

Mutlu bir ışıksın ufkumuzda
Bitmeyen, eksilmeyen
Dualar taşır sana kuşlar
Sımsıcak Afrika'dan
Ve uzak Çin'den.

İLHAN GEÇER

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 218-219

MAVİ GÖZLÜ PAŞA'YA

Adın zikredilir,
Ol dem aydınlanır yüzümüz.
Rahat uyu Mavi Gözlü Paşa, rahat uyu!..
Korumazsak eserini
Kör olsun gözümüz.

RIZA BULUT

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 156

MEZARININ BAŞINDA

Seninçin yas tutuyor bulutlarıyla gökler
Ve binalar yarıya inmiş bayraklarıyla

İri gözyaşlarıyla ağlamakta insanlar
Ve dallar tane tane düşen yapraklarıyla.

Bekçindir baş ucunda, şehirler kaleleri,
Tarlalar başakları, köyler oraklarıyla.

Şimdi dolan bir güzdür sis içinde her kıyı,
Hasretinden yanıyor bozkır çoraklarıyla

Bu gün aşındırdılar senin örtündür diye
Sevişen çiftler bile yeri dudaklarıyla.

Yırttı bayramlığını en hevesli çocuklar
Gelinler göz yaşını sildi duvaklarıyla,

Eşyanın cansızlığı vakfene iştirakten;
Mermerler birer deniz ürpermiş aklarıyla.

Geçenler değil sade başı silindirli
Geçiyor köylülerin yalın ayaklarıyla.

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 81-82

MUSTAFA KEMAL

Dağ başını efkâr almış,
gümüş dere durmaz ağlar,
gözyaşından kana kesmiş gözlerim,
ben ağlarım, çayır ağlar, çimen ağlar,
ağlar, ağlar, cihan ağlar.
Mızıkalar iniler, ırlam ırlam dövülür,
altmış üç ilimiz, altmış üç yetim,
yıllar gelir geçer, kuşlar gelir geçer,
her geçen seni bizden parça parça götürür,
Mustafa'm, Mustafa Kemal'im.

Diz dövdüm,
gözlerim şavkı aktı Sakarya'nın suyuna,
Sakarya'nın suları nâmın söyleşir.
Hemşehrim Sakarya, öksüz Sakarya.
Ankara'dan uçan kuşlar,
Kemal'im der günler günü çağırır,
kahrolur bulutlara karışır,
gök bulut, yaşmak bulut,
uca dağlar, dev boyunlu morca dağlar
divan durmuş bekler,
Mustafa'm, Mustafa Kemal'im.

Nasıl böyle varıp geldin, hoşgeldin,
cıngı kaymış yalazlanmış gözlerin,
şol yüzünde güneş südü sıcaklık,
ellerinden öperim, Mustafa Kemal.
Senin dalın, yaprağın, biz, senin fidanların,
biz bunları yapmadık,
sen elbette bilirsin, bilirsin Mustafa Kemal.
Elsiz, ayaksız bir yeşil yılan,
yaptıklarını yıkıyorlar Mustafa Kemal.
Hani bir vakitler Kubilay'ı kestiler,
çün buyurdun kesenleri astılar,
sen uyudun asılanlar dirildi,
Mustafa'm, Mustafa Kemal'im.

Karalar kuşanmış, Karadeniz akmam diyor,
dokunmayın, ağlamaktan bıkmam diyor,
bu gece kıyamet gecesi, bu vapur Bandırma vapuru,
yattığı yer nur olsun Mustafa Kemal,
ben ölümden korkmam diyor,
korkmam diyen dilleri toz oldu, toprak oldu,
değirmen döndü dolandı, yıllar oldu,
bir kusur işledik bağışlar mı kimbilir,
o bize öğretmedi kazan kaldırmasını,
günahı vebali öğretmenin boynuna,
erdirip oldurana ana avrat sövmesini,
yüreğim kırıldı kanım kurudu,
var git Karadeniz var git başımdan,
mızıka çalındı düğün mü sandın,
bir yol koyup gideni gelir mi sandın,
Mustafa'm, Mustafa Kemal'im.

Ankara'nın taşına bak,
tut ki baktım, uzar gider efkârım,
çayır ağlar, çimen ağlar, ben ağlarım,
gözlerimin yaşına bak,
Ankara Kalesi'nde, Rasattepe'de
bir akça şahan gezer dolanır,
yaşın yaşın mezarını aranır,
şu dünyanın işine bak,
Mustafa'm, Mustafa Kemal'im...

ATTİLÂ İLHAN

Bir Avuç Kıvılcım, S. 79-81

MUSTAFA KEMAL

Bir kartal dolaşır gökte
Kanatlanır anılarca
Mustafa Kemal eli tetikte
Kocatepe dağlarında.

Bir gölge yağız atın üstünde
İleri hatlarda bir nefer
Bir kurşun saatin kalbinde
Mustafa Kemal ölmez der

Bir devrim devrimler içinde
Öğretmen, Çiftçi, Kumandan...
Kanat germiş Türk göklerine
Bir varlık Tanrı'dan.

Mustafa Kemal yaşadığım
Mustafa Kemal inandığım
Mustafa Kemal andığım
Her bayram,
Ağladığım
On Kasım'larca.

ERGÜN EVREN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 175

MUSTAFA KEMAL

Dünyada tabiatın binbir tecellisi var,
Korkunç olursa kıştır, munis olursa bahar.

Görmüşe benzer mi hiç bahsetsem ikisinden
Birinin tipisinden, ötekinin sisinden.

Bazen durgun denizin görürüm taşıdığını,
Yükselen dalgaların göğe yaklaştığını,

O dalgalar ki yılda yalnız bir gün şahlanır,
Şahlandı mı ne kıyı, ne koy, ne yelken tanır..

Engini alt üst eden bu rüzgarların adına,
Bazıları şimşek der, bazıları fırtına.

Kara toprakta bir dev var geçmez ele.
Sarsıntısından bilir insan: Zelzele..

Dalganın, fırtınanın yeri yurdu bu toprak
Lazım mı ki her kuvvete ayrı ayrı ad komak?

Bize sorsan onların hepsini bir ederiz,
Sonra onun adına MUSTAFA KEMAL deriz.

FARUK NAFİZ ÇAMLIBEL

MUSTAFA KEMAL

O, su, ateş, yel
Parıl parıl yeryüzünce,
O Hak.

Dalgaları Hindistan'dan, Roma'dan
Konfüçyüs'ten beri, Aristo'dan beri,
O Bayrak.

Güzelliğin, kişiliğin, sevginin
Sınırlarında,
O inanmak.

Öyle ulu ki, öyle kahraman ki
Vardığınızı sanırsınız,
O uzak.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Gazi Mustafa Kemal Atatürk,
Eylemde 10 Kasımlarda, S. 77-78

MUSTAFA KEMAL

Mustafa Kemal, sessizlik
Ki susar doruklara konan kuş
Uzanmış boydan boya şehitler ve gaziler,
Mustafa Kemal ahret olmuş şimdi,
Mustafa Kemal vatan olmuş.

Mustafa Kemal bizi yönlere döndüren,
Karanlığı aydınlıklarla örtülü:
Mustafa Kemal
Açılmış açılmış
Rüzgâr gülü.

Mağaralardan yıldızlara,
Mustafa Kemal hep.
Mustafa Kemal,
Buğdayın büyüdüğü,
Ateşin yandığı sebep

İçinde bulunulan günden sonra,
Mustafa Kemal hiç gelmeyen yarın,
Mustafa Kemal yaşamak gibi bir şey,

Aşar mevsimlerini
Çağların.

Yirmi milyon, elli milyon, iki yüz milyon;
Mustafa Kemal tek.
Hürriyetle kııldamış,
Hürriyetle sonsuz,
En uzak, en yeni, en gerçek.

Bütün yaptığı, gördüğü, düşündüğü,
Kara topraktan al bayraklara kadar.
Bir ağaç, bir gece, bir yol, bir su
İşte Mustafa Kemal yok,
Millet var.

Bozkurt çıkmış kapanık dünyalardan dışarı
Parıltısı yeryüzüne, ellerimizdeki tuğun
Mustafa Kemal hiç kimse değil,
Mustafa Kemal,
İradesi topluluğun.

Yürür, götürür, uçurur bizi,
Ölümün zamanda bıraktığı hız.
Mustafa Kemal gücümüz kuvvetimiz dağlarda
Gönüllerin dileği daha ötelere gider,
Mustafa Kemal acımız.

(Türk Dili dergisi, 1 kasım 1952, sayı 14)

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 156-157

MUSTAFA KEMAL

İlk adam
Mavi gözlerle
Baktı toprağa,
Toprağın haritasını çizdi bayrağa,
Allah değil,
O yazdı
Alın yazımızı.
Yedisinde kız çocuğum
Hamur yoğurdu,
Yetmişlik anam çocuk doğurdu cephe için.

İlk adam
Mavi gözlerle
Baktı toprağa,
Toprağın haritasını çizdi bayrağa.
Allah değil
O yazdı
Alın yazımızı.
Ninem
Saçma kına bağladığı bezle bağladı
kan akan dizlerimi...
Geçti çıplak rakamlarıyla kavga yılları
elimden tuttular,
Şehrin geniş stadlarında toplananlar için
bana şiir okuttular,
Yeni doğanlar alkışladılar sözlerimi.

İlk adam
Mavi gözlerle
Baktı toprağa,
Toprağın haritasını çizdi bayrağa,
Allah değil,
O yazdı
Alın yazımızı.
Ve bağırdık bütün gücümüzle,
gök gibi açınca ağzımızı
biz kendi eliyle gerilen beyaz göğeyi yıldızların
yuvarlak altın başlı çivilerini

kendi eliyle mihlayanlar...
Toprak kabardı,
bayrak dalgalandı,
yeni seslerin adımlarıyla doldu yer.

İlk adam
mavi gözlerle
baktı toprağa,
toprağın haritasını çizdi bayrağa,
..... türküler
Ve sildi parça güneş paçavralarla
Sarayla sultan adını
Aydın eli
Yeni dünyaya ilk gelenlerin...

29
birinci teşrin,
elele verin çocuklar!
İnanıyorum ki yavrularım,
yarın,
yepyeni bir hayat süreceksiniz,
bizden aldıklarınızı
daha ilerilere götüreceksiniz,
ve doğanlar
böbürlenecek
33 padişahın adını sayamamak
fesi, çarşafı, başörtüyü
tanımamak cehaletiyle...

29
birinci teşrin!
Elele verin! Çocuklar!

İLHAMİ BEKİR TEZ

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 22-23

MUSTAFA KEMAL

I.

ZAFER

Kavminin bir idam günündeydi ki
Ey Münci, sen Rabbin Yolunda geldin;
Mukaddes dağların üzerindeki
Bir aziz tepeye doğru yükseldin.

Bir gökten bir göğe akseden sayhan
İfritler dolaşan sırtları aştı;
Kafkaslar üstünde buzları kıran
Kasırga rüzgârı gibi dolaştı.

O zincir sesleri gelen yerlerden
İlâhî sesine toplanan ordu,
"Harise kan, ölüm!" diye andiçen
Bir yeni hürriyet askeri oldu.

Akıntı önünde mağrur Avrupa
Saralar içinde geri çekildi;
Korkudan çehresi solan bir dünya
Gök yere yıkılmış gibi ezildi.

İnönü, Sakarya ve Dumlupınar...
Bunlarla mağrur ol, sen ey Muzaffer!
Ölümün yonttuğu bu yalçın taşlar
Hak için dikilmiş tunç abideler.

Şu Metristepe'den yükselen kubbe
İmanın mukaddes bir siperidir;
Şu Duatepesi, şu Kocatepe
Bir büyük türbenin bekçileridir.

Bu kanlı toprakta yurt için ölen,
Hürriyet yolunda can verenler var;
Bir büyük aşk için kanı dökülen,
Din için mucize gösterenler var.

Ben seni burda bir dağın üstünden,
Güneşin doğduğu bir yerden gördüm.
Sevinçle haykıran halkın önünden,
İzmir'e Bursa'ya girerken gördüm.

Sen burdan yoluna bakan yerlere
Saçları dalgah atını sürdün;
Kızları ağlayan kırk esir şehre
Hürriyet götürdün, necat götürdün.

Guillaume Tell, Washington gibi senin de
Başında zaferin bir tacı vardı;
Dünyaya yıldırım atan elinde
Allah'ın intikam kılıcı vardı.

Bu âdil silahı İskender, Sezar
Hiç bir gün bir yerde kullanamadı;
Bu vahşi kurtların mezara kadar
Zayıfı boğrnakla geçti hayatı.

Ne büyük baht sana, ne mutlu sana
Ey büyük Münci ki hırsı devirdin;
Esirler gömleği giyen vatana
Bir atlas bayrağı hil'at getirdin.

Osman'ın diktiği asırlık ınar
Yeni bir rüyanın ağacı oldu;
Gölgesi altına kemerli kızlar,
Üç telli saz alan aşıklar doldu.

Uçurum önünde koca dünyayı
Avula tutarak kurtaran sensin.
Mirası bölünen şu Türkiye'yi
Tabuttan çıkaran kahraman sensin.

O senin açtığın alevden bayrak
Hürriyet kızının bir meş'alidir;
Dünyayı kızartan bu yeni şafak
Erguvan renklerin en güzelidir.

Bunun her damlası bir fenerdir ki
Kırmızı zıyası bütün beşerin;
Çöllerde yol açan bir ülkerdir ki
Kanayan ayakla yürüyenlerin.

Bu parlak yıldızı menfalarından
Paryalar, fellâhlar selamlıyorlar;
İrlanda, Somatra adalarından
Beyazlar, siyahlar selamlıyorlar.

(Hâkimiyet-i Milliye Gazetesi,
5 Mart 1923, Sayı: 755)

MEHMET EMİN YURDAKUL

Not: Bu şiir şairin Mustafa Kemal adlı
kitabına bir hayli değiştirilerek alınmıştır.

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 7-9

MUSTAFA KEMAL

Sene bin dokuz yüz ondokuz
Aylardan Mayıs
Takvimin yaprağına bakıyorum
On dokuz
Haydi Mustafa Kemalim
Ben garipçe şairi, insanı vatanımın
Bas uğurlu ayağını Anadoluma
Bekliyorum.

Önce Mustafa Kemale selâm
Sonra
Anadoluda bir kıpırdanma
Yavaş, yavaş geriniyor toprak
Toprağın halinde bir başkalık
Saadet yağıyor bulutlarda
Saadet
Güpe gündüz Anadoluma.

Haydi Mustafa Kemalim
Çıkart urbalarını
Sana yakışmıyor Padişahın
Elbisesi
Sen umutsuz halkımın
Derisine işlenen ıstıraptan
Hürriyetten, saadetten. sağlıktan
Tak rütbelerini omuzlarına.

Bozkırda sabah er olur
Er olan sabahlarla birlikte
Mustafa Kemalın askerleri
Benim şair rüyalarım benzer.

Sen büyük işler adamı
Sana ellerimi uzatıyorum
Diz çökmeden toprağa
Boyun eğmeden padişaha
Sana bütün sadeliği içinde
Kalbimi getiriyorum.

Sene bin dokuz yüz on dokuz
Aylardan Mayıs
Takvimin yaprağına bakıyorum
On dokuz.

Anadolum uyanmış
Kıvrak dağlarından silâhlar, atlar
Göğüs germiş düşmana
Umutla cesaretle dikmiş gözlerini
Mustafa Kemalim Anadolu toprağında
Sırtında benim giydiğim
Rütbesiz, nişansız
Bir türkü gibi üzerini kaphıyan
Boz bir elbise var.

Şimdi anlamıştır Anadolu
Şimdi güzelliğini dövüşmenin
Kendi mutluluğu için

Artık ne sultanlar rahat, rahat
Dolaşsın diye apış aralarında
Çerkez halayıkların
Artık ne uzakta, ne yakında
Cihadı mukaddes uğrunda
Bitmiyen ıstıraplar pahasına
Kardeş kavgalarında
Artık anlamıştır
İşe yaramadığım dövüşmenin

Sen Kemalim, sen Mustafam
Sen bir tek umudusun Türkiyemin
Sen siperde yanıbaşımda
Evimde fakir ocağımda
Yarı pişmiş aşımı benimle paylaşan
Bakır bakraçlarımdan ayrılanımı
Gülümsiyerek içen
Sen Mustafam, sen Kemalim.

Sene bin dokuz yüz otuz sekiz
Aylardan Kasım
Takvimin yaprağına bakıyorum
Kan ağlıyor dağım, taşım
Şimdi Türkiyem bulut içredir
Şaşırmış yolunu yollar kardeşim
Omuzlar üstünde uzun bir kutu
Asılmış dallarına ölüm hevengi
Dolmabahçe yolunda, hürriyet içinde
Ben garipçe şairi, insanı vatanımın
Bas uğurlu ayağını Anadoluma
Bekliyorum.

NEVZAT ÜSTÜN

Yeni Şiirler 1952, Varlık Yayınları, S. 47-49

MUSTAFA KEMAL

Toprağa yazdırdı medeniyeti
Büyük Baş Komutan Mustafa Kemal
Yiğitlik mihengi barış niyeti
İşte Baş Komutan Mustafa Kemal.

Bağımsızlık dedi buydu beyanı
O gün Baş Komutan Mustafa Kemal
Coştı arkasından atlı yayanı
Başta Baş Komutan Mustafa Kemal.

Nice badireler gördü bu millet
Önde Baş Komutan Mustafa Kemal
Muhteşem aslına vardı bu millet
Koştı Baş Komutan Mustafa Kemal.

Ömer ne güzel de yazıyor kalem
Yazdım Baş Komutan Mustafa Kemal
Çalış dedi çalış, gülsün tüm âlem
Coştı Baş Komutan Mustafa Kemal...

ÖMER EKİNCİ MİCİNGİRT

MUSTAFA KEMAL DEMEK

Çağ olmuş Mustafa Kemal
Ki yükselir dağlarca
Alınmaz burçlarından, alınmaz o
Bayrakça..

Yön olmuş Mustafa Kemal
Ki uzanır zamanca
Ayrılmaz varlığından, ayrılmaz o
Toprakça..

Söz olmuş Mustafa Kemal
Ki söylenir yamanca
Düşmez gönüllerden, düşmez o
Halkça...

HALİL UYSAL

MUSTAFA KEMAL DÜŞÜNÜR

Dışarda bıçak sırtı bir ayaz;
Gökte ay üşür,
Gökte yıldız üşür,
Dışarıda gece üşür..
Gece, yani karanlık, yayılmış gider
Boylu boyunca, vatan ölçüsünde..
Gayrı gündüzümüz yok!

Dışarda bıçak sırtı bir ayaz,
Düşmanca kol gezer,
Dışarıda gece üşür,
Gece, yani karanlık, yani siyah,
Yani vatan sahipsiz, el elinde..
Vatan üşür!

Mustafa Kemal,
Yani milyonların yüreği!
Mustafa Kemal,
İşte o, sonsuz aydınlık!
Mustafa Kemal,
Ta kendisi, uğrunda öldüğümüz vatan!
Dışarda bıçak sırtı bir ayaz.
Ayazda üşümeyen tek adam!

Gökte ay üşür,
Gökte yıldız üşür,
Dışarda gece üşür,
Düşmanca kol gezer bıçak sırtı bir ayaz,
Mustafa Kemal üşümez,
Düşünür!

SUNULLAH ARISOY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 168-169

MUSTAFA KEMAL HAVASI

Köylülerin oturduğu bir kahvede
Söz edilirken güz ekiminden birdenbire
Şavk vurması gözlere ulusal imecedен
Doğrulup kalması bir ulusun, öyle bir hava..

Aşka benzer, şevke benzer, Ferhad'ın dağ delmesi
Künk döşemesi, su çekmesi Amasya'ya
Mustafa Kemal'in kağnıları taş taşıırken
Ulu yapıların yükselmesi, öyle bir hava.

Bir savaş alanı ovalarda, tepelerde
Sakarya'dan uzun, Sakarya'dan zor
Ve Mustafa Kemal atlısının getirdiği haber:
Düşman bozulmuş gidiyor, öyle bir hava.

Herkes kurtuluş ordusunun eri gibi
Yeniden bir alan savaşı verir gibi,
Gerilik, karanlık, yoksulluk karşısında,
Dumlupınar zaferi gibi, öyle bir hava.
Düş gibi, yarın gibi, hemen yarın gibi
İki bin rakımlı tepe alınmış gibi,
Davul zurna şenlik dernek köylerde
İzmir'e varılmış gibi, öyle bir hava.

Öyle sade, öyle umutlu, öyle halkça,
Güzel işlere doğru kavak gölgesi yollardan,
Çankaya'daki bağ evinden bir sabah sanki,
Ankara'ya iniyor Mustafa Kemal, öyle bir hava.

Sivas köylüklerinde buğday yetiyor,
Halkım yamasız urbalar içinde,
Mustafa Kemal'in kara tahtası başında
Herkes dilediğini yazıyor, öyle bir hava.

Ölünen toprak bölünmüş, yaşayana verilmiş,
Emek kul olmaktan kurtarılmış,
Gül açıyor bahçelerde tütün, mısır, incir
Şıkır şıkır oynuyor kızların ellerinde, öyle bir hava.

Köy okulunun bahçesine bayrak çekilende
Selâm durmamız kardeşliğe ve insanlığa
Kardeşliğe bayrağımızdan bir şey katmamız,
Güller katmamız insanlığa bayrağımızdan, öyle bir hava.

Ve en güzeli, demiryollarımızdan sanki
Mustafa Kemal geçecekmiş gibi,
Soracakmış gibi bize ıssız istasyonlarda,
Ne yaptınız? Yaptıklarımızın sevinciyle, öyle bir hava..

Sularda çamur yok, dupduru bir ırmak
Gönüllerimizin ta içinden akıyor
Kardeşlik denizine aşk dalgalarıyla,
Kıyısına yaşantıların güller bırakarak, öyle bir hava.

Şiir diyeceksiniz, insanlığın kız kardeşi şiir,
O mu? Bağımsızlık gülü, emek menekşesi
Bir seher tazeliğiyle sarmış ulusumuzu,
Mustafa Kemal havasında gelecektir.. Öyle bir hava...

CEYHUN ATUF KANSU

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 206-207

MUSTAFA KEMAL OLAYI

Dağlar uyur,
Kuşlar mı uyanır
Sana bana.

Bir yurttu, kalmış idi,
Ta Eti'den Sümer'den, ta yeşilde ta akta,
Kalmıştı sana bana.

Bir de baktım girmişler
Toprağıma dört yönden, yüzleri gözleri pis
Bayrak durmuş Ankara.

O sıra çocuk idim
Bir elimde kayısı,
Bir elimde uçurtma.

O sıra "asker" idim,
Bir böğrüm Kafkas delik, kan üzre ölüm üzre,
Bir böğrüm Hicaz yara.

El etti yaprak yaprak,
Yurdu savunsun deyu
Boy etti ağaçlara.

Öylesin bağırdı ki
Haykırdı ki öylesin
Ses yok oldu bir ara.

Davrandı ulu yiğit,
Ulu Mustafa Kemal, güçlü, güzel, yepyeni,
Davrandı sana bana.

Tanrı buyurdu gökten
Mustafa Kemal oldu,
Var oldu sana bana.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Destanlarda Atatürk, 19 Mayıs Destanı, S. 28-30

MUSTAFA KEMAL PAŞA'YA SESLENİŞ

Bir millet var... biz onun varlığı ile ulaştık
İlâhi Kanunların gizli gerçeklerine.
Bir bakışla yön verdi bizlere... dağlar aştık.
Dünya güneşi olduk, bir kıvılcım yerine...

Aşk mı vefasız bize. Neden gönlümüz küllük.
Kusurlarımız mı çok. Küçüldükçe küçüldük...
Rüzgarlar! Çölden esin! Bize yaraşır matem...
Meltemin nefesinde aşan her gonca, elem.

"Ah" oldu kubbemizde nağmelenen ezanlar...
Bir inilti gibiyiz ... Nerede o borazanlar.
Bir zamanlar avları taşırdı atlarımız...
Şimdi avlanan biziz... kırık pusatlarımız.

Koş Mustafa Kemal. Koş, atın çatlayanadek...
Bizi tedbir mat etti... sana tedbir ne gerek...

(Türkiye'de Muhammed İkbal, S. 49)

MUHAMMED İKBAL
(Pakistan)

Atatürk ve Türk Dünyası, S. 45-46

MUSTAFA KEMAL SESLENSE

Yüzyıllar öncesinden,
Yüzyıllar sonrasında sesleniyorum size.
Ben Mustafa Kemal'im hey!
Ben Mustafa Kemal'im..
Büyük büyük denizlerim vardır benim.
Hürriyeti içmiş dalgalarım,
Hürriyetle kabarmış dalgalarım vardır benim.
Ulusumun yarınında sevincim
Ben Mustafa Kemal'im hey!
Karanlığı deler gözlerim.
Dalgalara binip gelmiş kahraman,
Gökçe gözlerine türküler yaktığımız.
Hâni bir güneş doğmuştu ya Samsun'dan
İşte benim..
Ben..
Mustafa Kemal..

Ölmek yaşamaktır vatan uğrunda
Deyip, öyle girdim savaşa
Komut verdim,
Şahlandı cümle vatan.
Boğdum kör talihi zindanında.
Bahtı gülen anaları yurdumun,
Gökleri, dağları, denizleri
Yarınları, güvenip de uyuduğum
Aslan yeleli ışığı sınırlarımın
Mehmetleri.
Tutun ellerinden yüreklerinizin
Sevgilerinizle beni yıkayın..
Yüzyıllar öncesinden,
Yüzyıllar sonrasında gelir sesim.
Sevdiğim,
Bir tanem,
Türkiye'lim.
Sen varoldukça belli ki
Ben Mustafa Kemal'im...

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

MUSTAFA KEMAL TÜRKÜLERİ

Bir türküdür Mustafa Kemal Paşam,
Söylenir oğala oğala,
Yayılır evrene.

Bir sudur Mustafa Kemal Paşam,
Akar grl grl,
Sığmaz zamana.

Bir gldr Mustafa Kemal Paşam,
Anadolu'nun ortasında,
Açılır bağımsızlığa.

Saygıdır, barıştır Mustafa Kemal Paşam,
Bir elinde bazlama, öbüründe bir tas ayran
Sarılmış Ali Onbaşı'nın boynuna.
Güler aydınlık yarınlara...

MESUT AKÇA

MUSTAFA KEMAL TÜRKÜSÜ

I. DŞ

Atamı gördüm düşümde,
Büyük beyazlıklar içinde...
Parlıyordu yine, gök mavisi gözleri
Sonsuz mana içinde!

Gökte bir bulut geziyordu;
Bir yanı kırmızıydı, bir yanı beyaz;
Batıya yönelmişti,
Belli, Doğu'dan gelmiş!
Gökte gezen bulut, gözümle gördüm;
Tıpkı, Mustafa Kemal'e benziyordu!

El ettim, görmedi;

Ses ettim, duymadı;
Dövünsem de nafi
Aldıracak değildi...
Küskün bir hali vardı bulutun,
Geldi, ağırdan-ağırdan,
RASATTEPE'nin üzerinde eğildi!

Bulut mu büyüdü birden,
Gök mü küçüldü, bilmem
Mavi, aydınlık, şavklıydı gökyüzü,
Henüz, vatan çalışmaya başlamamıştı,
Sabahın en erken saatlerinde,
Vatan'ın gökyüzünü bu bulut kapladı;
Sessiz, gürültüsüzce!

Bir yanı kırmızıydı, bir yanı beyaz,
Küskün bir hali vardı bulutun,
Ama, aşkla, şefkatle bakıyordu.
Vatan topraklarına!
Ağırdan ağıra geziyordu,
Batı'ya yönelmişti;
Gökte gezen bulut, gözümle gördüm:

Tıpkı, MUSTAFA KEMAL'E benziyordu!

II. GERÇEK

Yaşamak senden yana manalı
Ölmek, öyle sıcak, sevimli ki...
Dilersen bir gün yanında beni
Kurbanın olam, bekleme
Gel-gel eyle!

Şafak serinliğinde
Bütün fikirler genç,
Bütün fikirler taze,
Bütün fikirler hür!
Yeniden doğmak; yaşamak arzusundadır;
Namuslu ve güzel her şey!

Sesimiz, ilkin, senden ötürü
Böyle rahat,
Böyle mağrur,
Böyle gür!

III. HER ŞEY O'NA BENZER

İncecikten bir kar yağar
Tozar Kemal, Kemal” diye...
Ak-ellerin kalem tutar
Yazar "Kemal, Kemal” diye...

Bütün eller "Kemal” yazar,
Bütün diller "Kemal” söyler,
Hey dağların anası,
"Kemal"siz vatan neyler?
Söyle bana yavrucuğum,
Dizlerime de...
Hürlüğü yaşıyorsun, alabildiğine
O mavi gözlerinde...

Sen Mustafa Kemal misin?
Gel bana yavrucuğum,
Sarıl boynuma,
Vatana nur veriyorsun
Her ipek telinden saçlarının
Sarı ve yumuşak...

Sen Mustafa Kemal misin?
Dinle beni yavrucuğum,
Koy başını göğsüme...
Usulcacık, söyle;
Senin yüreğin midir bu çarpan,
Böyle aşkla, milyonlar adına,
Yüceliği, esenliği için vatanın?

Sen Mustafa Kemal misin?
Sırmalar, rütbeler değil istediğin,
Ayağındaki toz,
Alnındaki toz,

Nurlu gelecekeler için...
Söyle bana yavrucuğum,
Sen Mustafa Kemal misin?

IV. HEM ÖVGÜ, HEM AĞIT

Sen küçüktün bacım, minicik;
Gözlerin masmavi dünyaya bilmeden bakardı,

Ben de gencecik bir delikanlıydım;
Okulum Dolmabahçe'ye karşı...
Şimdi, kitaplardan okuyup sevdiğim adam;
Bir Mustafa Kemal vardı!

Hani, her insan ölür ya, günü gelince,
Mustafa Kemal'in daha gelmemişti günü,
Gelmemişti lâkin, ölüm komadı,
bırakmadı yakasını
Bir Kasım sabahı, alıp götürdü!

Sen küçüktün bacım, minicik;
Nasıl bereketli yağmur gibi yağdı
Milyonlar, ömürlerinde ilk defa
Namusuyla ağladı, bilmezsin!
Gayri bizler için yalnız karanlık vardı,
Gayri gökyüzü küçüktü,
Dünya dar...

Hepimiz boşlukta gibiydik
Yetimdik,
Çaresizlik!
Sen küçüktün bacım, minicik;
Küçücük, miniciktin ama
O dudakların büzülüvermişti, ağlamadan yana;
Ellerin, ellerin anlaşılmaz bir telaşa!

Artık masmavi değildi dünya,
Artık umutlu değildi yaşamak,
Benimle hüznü paylaşıyordu:

Masum ve merdane...
Bütün denizler, bütün kuşlar, bütün ovalar,
bütün dağlar "Erkan ağlar, usul ağlar, yol ağlar"
"Ah'ınan, Of'unan" değil işimiz,
Ama yine de yanar yüreğimiz kor-ateşte...
Mustafa Kemal'in fikriyle hürüz,
Fikriyle bahtiyar...
Doğu'da en mutlu kader bizim!

Geniş yurt ufuklarında alabildiğine bir
beyazlık
Mustafa Kemal'den...

Yönümüz kesin, hep batıya
Senden... İçimizde bir sonsuz aydınlık
Mustafa Kemal'in getirdiği!

Bir karanlığa düşmeye görelim
Pırıl-pırıl bir şavk önümüzde, işimizde
Mustafa Kemal'in...
Hepimiz boşlukta gibiydik
Yetimdik, Çaresizlik!

Her şeyinle varsın, fikrin ve ülkünle
Bir acımız var ki, gözlerine, sesine hasretimizden
O da sensiz ölümün alıp yitirdiği...
Yüreğimizde bir kor-ateştir yanar!
"Gülşen ağlar, bülbül ağlar, gül ağlar."

SUNULLAH ARISOY

Atatürk ve 10 Kasım Şiirleri, S. 7-12

MUSTAFA KEMAL YAŞIYOR

Bir milletin inancı vardı gözlerinde
Vatan için ısıt ısıt parlayan
Yüce gücüyle yükselttiği ellerinde
Uygar bir milleti yaşayan.

Samsun'dan Kocatepe'ye ilk adım
Vatan topraklarına işlendi
Doğdu karanlıklara bir ısıt
Büyüklüğünce asilliğünce
Bir inanç geleceklere doğru çevrelendi.

O'nda gördük zorlukların küçüklüğünü
Boy verdi ekinler gündüz ve gece
Taştı yatağından koca nehirler
Çözüldü bir gün düğümlü bilmece.

Bir kasım sabahı boşlukta gibiydik
Atam Anadolu adım başı ağlamaklıydı
Bir yas havası kapladı milleti yetim koyan
Dökülmüştü milyonların gözyaşı.

Mustafa Kemal unutulmayan insan
Ellerde kuvvet, yüreklerde sevgi
İnançlarda bir daha gerçek
Bir ölümsüz kahraman.

AYDIN ARIN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 190-191

MUSTAFA KEMAL'CE

Ve bir Erzurum sabahında
uzun bir savaşı düşündüm
Mustafa Kemal'ce.

Büyüdü ellerim ve gözlerim
Sakarya'nın doğu yakasında
dağda bir geyik gibi.

O zaman çizdi Seddülbahir'i
alaca şekillerde Mustafa Kemal
savaş haritasına.

Sonra barut kurşun ve kan
bir nice güneşi çağırdım
Mustafa Kemal'in otağına.

ABDÜLKADİR BULUT

Aydınlık, 7 Ağustos 2015

MUSTAFA KEMAL'E GİDEN YOL

Karşıda bir ışıık, bir ümit yolu
Kollarımı yarına güvenle açacağım,
Karşıda bir ışıık, bir ümit yolu
Bırakın, Mustafa Kemal'e varacağım.

Ellerimi uzatıyorum, daha ötede
Son duraktan biraz daha ötede
Gücümün kuvvetimin kesildiğı yerde
Karşıda Mustafa Kemal'i görüyorum.

Gün geçer devir değışir
En olmaz istekler biter,
Bir ses bırakmaz kişiyi yerinde
Mustafa Kemal'in sesi, "İleri" der.

Boyuna yeniliğı, ileriye
Boyuna en yüce gerçeklere doğıru!
Apaydınlık bir yoldasınız, bakın
Karşıda Mustafa Kemal, Mustafa Kemal yolu.

Attığım her adımı biliyorum.
Yarın daha güzel, daha aydınlık!
Nasıl durabilirim, Mustafa Kemal sesleniyor
Uzattım ellerimi varıyorum.

Yürüyorum, yılmadan yürüyorum
Karşıda bir ışıık, bir ümit yolu
İşte, ışııklar içinde büyüyen
Mustafa Kemal'i görüyorum...

MUSTAFA CANPOLAT

MUSTAFA KEMAL'E HİTABIMDIR

Ankara'nın taşına bakma,
Gözlerimin yaşına bak!
Kaldır da başını bir sabah vakti,
Etnografya Müzesi'nden,
Memleketin haline bak!..

FETHİ GİRAY

20. Yüzyıl Türk Şiiri Antolojisi, S. 276

MUSTAFA KEMAL'İ DÜŞÜNÜYORUM

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
Yeleleri alevden al bir ata binmiş
Aşıyor yüce dağları, engin denizleri.
Altın saçları dalgalanıyor rüzgârda,
Işıl ışıl yanıyor mavi gözleri.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
Yanmış, yıkılmış savaş meydanlarında
Destanlar yaratıyor cihanın görmediği
Arkasından dağ dağ ordular geliyor
Her askeri Mustafa Kemal gibi

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
Gelmiş geçmiş kahramanlara bedel
Hükmediyor uçsuz bucaksız göklere.
Al bir ata binmiş yalın kılıç
Koşuyor zaferden zafere.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
Ölmemiş bir kasım sabahı!
Yine bizimle beraber her yerde
Yaşıyor dört köşesinde vatanın,
Yaşıyor damar damar yüreklerde.

Mustafa Kemal'i düşünüyorum;
Altın saçları dalgalanıyor rüzgârda;
Mavi gözleri ışıl ışıl, görüyorum.
Uykularına giriyor her gece.
Ellerinden öpüyorum.

ÜMİT YAŞAR OĞUZCAN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 181-182

MUSTAFA KEMAL' İ GÖRDÜM

Daha dün gördüm Mustafa Kemal'i..
Işıl ışıldı sabah güneşinde,
Mavi gözlerinde vatan parlıyordu,
Vatan parlıyordu yine..

Daha dün gördüm Mustafa Kemal'i..
Kolları çepeçevre sarmış vatani,
Nabzını yokluyordu milletin,
İçinde eski günlerin heyecanı..

Daha dün gördüm Mustafa Kemal'i..
Dudaklarında gülüyordu vatan
Bir zafer türküsü O'nun dilinde,
İçinde O vardı bir yandan..

Daha dün gördüm Mustafa Kemal'i..
Daha dün ışıklar içinde,
Yudum yudum içmiş memleket sevgisini,
Yudum yudum sinmiş her yere...

MUSTAFA CANPOLAT

MUSTAFA KEMAL'İM

Yeniden kuşatıldık, ÷lkemiz sana muhtaç,
Bir gün Anıtkabir'den kalk Mustafa Kemal'im.
Karanlığa göm÷len ufka güneş gibi aç,
Son kez olsun Samsun'a çık Mustafa Kemal'im.

Bizler koruyamadık verdiğın emâneti,
Cehenneme benzettik bıraktığın cenneti.
“En büyük eserimdir” dediğın o devleti,
Mozayiğe çevirdik bak Mustafa Kemal'im.

Ekmeğini yiyenler, sırt dönd÷ler vatana,
Meclis'ine oturup, kalkıştılar isyana.
Üste maaş ödeyip, rezil olduk cihana,
Tüm bunları hesaba çek Mustafa Kemal'im.

Vakit kaybedilmeden kesilmezse önleri,
İlerde çok ararız yaşanılan günleri.
İçteki ve dıştaki bilcümle hainleri,
Götürüp Akdeniz'e dök Mustafa Kemal'im.

Açıkça çiğnenirken devletimin yasası,
Bazı beylerin derdi; cüzdanıyla kasası.
ERBABI şunu söyler, uzun lafın kıyası;
Anladım ki emsâlin yok Mustafa Kemal'im...

OZAN ERBABI

MUSTAFA KEMAL'İN ARDINDAN

Kurdun, kuşun hürriyeti
Senin bağışın.
Türkiye Cumhuriyeti
Senin yaratışın..
Sular gürül gürül akıyorsa
Boz bulanık
Senin sevdan var başında.
Rüzgâr deli deli esiyorsa
Senden almıştır hızını..
Güneş bu kadar parlak,
Ay bu kadar güzel,
Yıldızlar bu kadar yükseğe
Senden almışlardır
Nuru, yüksekliği..
Ve beni
Bu kadar hür doğurmuş,
Bu kadar hür emzirmişse anam;
Sütüme and içiyorum huzurunda ATATÜRK:
Sonuncu torunuma varınca
Senin çizdiğin yoldan ayrılan,
Kurduğun düzeni bozan olursa
Damarlarımdan akıttığım kanıma
Yazıklar olsun!...

AHMET YENER

MUSTAFA KEMAL'İN ELLERİ

Elleri konuşuyor Mustafa Kemal'in;
Zaferi, barışı yaratmış elleri.
Hürriyeti, saadeti, adaleti
Sevgiyle dağıtmış elleri.

Elleri konuşuyor Mustafa Kemal'in,
İçli, temiz, mert elleri,
Bütün nimetlerini sunmuş bize
Türk sofrası gibi cömert elleri.

Elleri konuşuyor Mustafa Kemal'in;
Öğretmen elleri.
Bir tahta başında, bir kürsüde
Bize bizi öğreten elleri.

Elleri konuşuyor Mustafa Kemal'in;
Işık, deniz, sel elleri.
Bizi her şeyden çok seven
Güzel elleri.

ARİF HİKMET PAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 164-165

MUSTAFA KEMAL'İN GÖK YAZILARI

Ben Mustafa Kemal, elimde tebeşir,
Kocaman,
Mavicek bebelerin, ak kızların,
Taş ninelerin, çatal dedelerin gözleri, kocaman,
Bir 10 Kasım gecesi
Yazıyorum ateşten çağırımı karşınıza:
- Ey Türk gençliği...

Ben Mustafa Kemal, doyamadım haykırmaya,
Şimdi destan ellerimle yazıyorum,
Yeşiline suyun,
Kuşun,
Yelin,
Yaprağın:
“Ne Mutlu Türküm Diyene.”

Ben Mustafa Kemal, önümde kırk bin köy,
Kırk bin ovaya karşı bir tek dağ gibiyim
Bayraklarım değerken evren bayraklarına şimdi,
Elimde tebeşir
Yazıyorum kara gecenin üstüne
Yazıyorum armağanımı:
“Övün, Çalış, Güven.”

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Gazi Mustafa Kemal Atatürk,
Eylemde 10 Kasımlarda, S. 88-89

MUSTAFA KEMAL'İN KAĞNISI

Yediyordu Elif kağnısını,
Kara geceden geceden.
Sankim elif elif uzuyordu, inceliyordu,
Uzarlarda savaşanların acısıydı gıcırtilar,
İnliyordu dağın ardı, yasla,
Her bir heceden heceden.

Mustafa Kemal'in kağnısı derdi, kağnısına
Mermi taşırdı öte, dağ taş aşardı.
Çabuk giderdi, çok götürürdü Elifçik,
Ün salmıştı asker içinde.
Bu kez yine herkesten önce almıştı yükünü,
Doğrulmuştu yola önceden önceden.

Öküzleriyle kardeş gibiydi Elif,
Yemezdi, içmezdi, yemeden içmeden onlar,
Kocabaş, çok yaşlıydı, çok zayıftı,

Üzgündü bütün bütün Sarıkız, yanı sıra,
Gecenin ulu ağırlığına karşı,
Yeğniktiler, inceden inceden.

İriydi Elif, güçlüydü kağı başında.
Elma elmaydı yanakları üzüm üzümdü gözleri,
Kınalı ellerinden bir yel geçerdi aralıksız,
Toprak gülümserdi çarıklı ayaklarına,
Alını yeşilini kapmıştı, geçirmişti,
Niceden, niceden.

Durdu birdenbire Kocabaş, ova bayır durdu,
Göz mü değdi göklerden, ne?
Dah etti, yok. Dahha dedi, gitmez,
Ta gerilerden başka kağılar yetişti geçti gacıır gucur
Nasıl durur Mustafa Kemal'in kağısı.
Kahroldu Elifçik, düşünceden düşünceden.

Aman Kocabaş, ayağııı öpeyim Kocabaş,
Sür beni, çektir beni, koma yollarda beni.
Geçer götürür ana, çocuk, mermisini askercığın,
Koma yollarda beni, kulun köpeğın olayım.
Bak hele üzerimden ses yankı uzaklaşır,
Düşerim gerilere, iyceden iyceden.

Kocabaş yığıldı çamura,
Büyüdü gözleri, büyüdü yürek kadar,
Örtüldü gözleri örtüldü hep.
Kahr mı Mustafa Kemal'in kağısı, bacım,
Kocabaşın yerine koştı kendini Elifçik,
Yürüdü düşman üstüne, yüceden yüceden.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Destanlarda Atatürk, 19 Mayıs Destanı, S. 69-71

MUSTAFA KEMAL'İN OĞLU

Mustafa Kemal'in oğlu diyorlardı ona,
Sırtımı okşamıştı Mustafa Kemal bir sabah erken.

Geçiyordu paşalarla beylerle
Su içmişti tarlasından şuncağız.
Öbür çocuklardan ayırmıştı kendini artık,
Adını duyuyordu yüreğinde ateşçe.
Soluk alırken ekmek yerken.

Köyün yetimiydi, ölmüştü babası Çanakkale'de,
Kale gibi tutardı omuzlarında başını.
Yeşil gözlerinde bir siyahlık parlardı eskiden beri
İt gibi çabalardı bakmak için ninesine.
İnce bacakları altında kocaman ayakları vardı
Sarıydı, kuruydu bozkırda bir çalı kadar,

On üçündeydi ama göstermiyordu yaşını.

Bir zaman sonra top sesleri duyuldu uzaklardan
Al al oldu dağların moru.

Eli silah tutanlar gitmişti cephelere bildir,
Kadınlar, çocuklar, dedeler toplandı cami avlusuna
Sordu cümlesi birbirine ne yapak?
Ansızın düşman askeri görüldü çayırdı,
Geldi çattı köye gavurun zoru.

Devresi gün bir haber ulaştı evlere, samanlıklara
Alanda ismi yazılacakmış herkesin.
Ossaat bir yangın sardı Mustafa Kemal'in oğlunu,
Kimi Kadir diyecek, kimi Mıstık, Kimi Özdemir,
Ankara'dan gelen rüzgarlar önünde
Ankara'ya uçan şahinlere karşı,
O, ne desin?

O, Mustafa Kemal'in oğlu, nasıl söyler,
Adını, bir avuç düşmana.
Mustafa Kemal'in oğlu yenilmez, tutsak olmaz,
Adını vermez süngüler altında,
Kellesini verse bilem
Hem ağaç ağaçtır, öküz öküzdür,
İsim yakışmalı cana.

Tanrı'sına bir haber de salamaz
Bağlanmasın bir kez adamın eli.
Sırayla varır herkes, yazdırır ismini naçar,
Hüsmen gitti beş kişi kaldı vay vay,
İdris gitti iki kişi kaldı geriye,
Erkek olan kendini saklamaz hiç
N'etmeli ağası n'etmeli.

Çevre olmuş gavurun askeri,
Arkadan yüce bayır bakınır kırca kırca.
Gülsüm gelinin horozu öter,
Öğle namazı vaktidir, yaprak kımıldamaz.
Bir devir yaptı nazlı toprağın sevgisi on üç yıllık
Sıra ona geldi,

Yürüdü şol tarafa yürüdü ağırca.

Bayrak mıydı ne, kartal mıydı ne,
Ses verdi göklerden adı.
O yürüyordu, köylünün dehşeti büyüyordu peşinde
Büyüyordu gövdesi
Büyüyordu dağ kadar.
Dur diye haykırdılar, namluları çevirip üstüne,
Durmadı.

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Destanlarda Atatürk, 19 Mayıs Destanı, S. 7-10

MUSTAFA KEMAL'İN VAKTİ

Bir vakti vardı Mustafa Kemal'in
Aydınlık, hafif, cesur, sonsuz.
Bulurdu onu her zaferden,
Bütün sıkıntılı anlarda,
Yaşamadı onsuz.

Sema mahlûkları gibi buluşurlardı,
Göklerde gök gök.
Susardı olağanüstü bir sessizlikle,
Yeşilimsi,
Ağaçların uzunluğundan,
Yaprakla kök.

Buluşurlardı yarı karanlıklarda,
Zamanlar içinde, sahiden.
Bir tarihle öyle yakındılar ki,
Verirdi kalyonlara,
Alırdı,
Sipahiden.

İlkin İstanbul üstünde görmüştü onu Mustafa Kemal
Kılıç kuşandığı gün,
Kılıç ağarması mıdır, nedir,
Peygamberler saati mi,
Yenilmezlerin, hakkı alınmışların bayrağı mı,
Kader, senin görüldüğün?

Felek sanmıştı onu burçlarda,
Beyazdan ala yedi renk.
Yetmiş cihanı seyretti avizesinden,
Öylesine geçti bir ebemkuşağından ki Mustafa Kemal
Aşına oldu âleme
Cenk cenk.

Nerde büyük işlere kaptırsa kendini,
Buluşurdu Mustafa Kemal kahraman vaktiyle,
Ak ederdi alnını hep.
Sanki ikiz kardeş gibiydiler,

Ayırmazdı onları birbirinden,
Tek tek yaşamak bile
Çanakkale'de, Sakarya'da, Afyon'da,
Ansızın peyda olurdu.
Bir asker kaputundan, bir kazma ucundan,
Bir kitap yaprağından;
Bütün devrimlerde,
Nurdu.

Geçti birçok şahikalardan birçok yıllar
Hikmetle saadetle doldu can.
Başka bir yerin saati dairesini çizdi,
Yiğit kara toprak, kurtulmuş kara toprak,
Kara toprak açıldı bismillâhlarla ayaklarına,
Göçtü Mustafa Kemal kardeşini çağırmadan.

İşte ölüm anından beri,
Gelir Mustafa Kemal'in vakti naçar,
Gelir aynı yere.
Onca hür, onca kuvvetli,
Yaklaşır, yaklaşır,
Bulacak kadar.

Görmüyor musunuz,
Güzelliği eski güzelliğinden âlâ,
Gelir Mustafa Kemal'in vatani üstüne, gebe ve dost.
Görmüyor musunuz,
Aynı havaların mavisine, vâdetmiş,
Gelir Mustafa Kemal'in vakti hâlâ.

(Varlık dergisi, 1 mayıs 1951, sayı 370)

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 135-136

MUSTAFA KEMAL'İZ BİZ

Susan canların konuşan dili,
Mazlum insanın en has eli,
Berrak ediyoruz çamurlu seli
Biz akı, karayı bilenlerdeniz.

Boynunu bükmek yoktur bizde,
Hainle kol kola olmak yok beynimizde,
Tek ses, tek yürek Kemalizm'le,
Biz ulusun susmaz, haykıran sesiyiz.

Yobaza izin yok, aydınlık bizim,
Hakça üleşmek, düşünüş bizim,
İnancı sömürene yer yoktur.
Biz heybetli dağların zirvesiyiz.

Eğilmeyiz, bükülmeyiz,
Satmayız, sattırmayız,
Soros çocuklarına bırakamayız,
Biz bağımsızlığa sevdalıyız.

Ezenle dostluk neyimize,
El etek öpmek sinmez içimize,
Bütün dünya baksın yüreğimize,
Biz "Yurtta sulh, cihanda sulh!" diyenleriz.

Mustafa Kemal'in yoludur yolumuz,
Emaneti gençliğe biricik yurdumuz
Özgürlüktür, bağımsızlıktır kavgamız
Biz "Ya istiklal ya ölüm!" diyenleriz...

METİN KAYA

MUSTAFA KEMAL'LER TÜKENMEZ

Tükenir elbet,
Gökte yıldız denizde kum tükenir.
Bu vatan bu topraklar cömert,
Kutsal bir ateşim ki ben sönmez,
İnanın Mustafa Kemal'ler tükenmez

Ben de etten kemiktendim elbet
Ben de bir gün göçecektim elbet
İki Mustafa Kemal var iyi bilin
Ben işte o ikincisi sonsuzlukta
Ruh gibi bir şey görünmez
İnanın Mustafa Kemal'ler tükenmez

Hep kardeşliğe bolluğa giden yolda,
Bilimin yapıcılığın aydınlığında,
Güzel düşünceler, soyut fikirlerde ben
Evrensel yepyeni buluşlarda
Geriliği kovmuşum ben dönmez
İnanın Mustafa Kemal'ler tükenmez

Başın mı dertte beni hatırla
Duy beni en sıkıldığın an
Baştan sona her şeyiyle bu vatan
Sakın ağlamanın kasımlarda
Fatih'ler, Kanuni'ler ölmez
İnanın Mustafa Kemal'ler tükenmez.

HALİM YAĞCIOĞLU

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 187

NE ANLATILMAZ ŞEY

Çoğahr ağıaran g nle birlik
Bu senin gücün ölümden  te
Toprağı deviren traktörde
Mutlu gürültülerinde makinelerin
Çoğahr ağıaran g nle birlik
Bu senin gücün ateşte
Ocakları kaynatan yeniden
Sil hların Őavkıyan  eliğinde.

Gider inanmışlığımız daha yıllara
Nice öykülerini yazarız
Anıtlara kitaplara
Yaşarken evrenin üstünde
Sen erkinlik adına
Sen kavgadan önce barış
Gider inanmışlığımız daha yıllara
Büyürken oğullarımız, kızlarımız.

Duyuyor musun ne anlatılmaz Şey
Milyonların korosunda
Uğul uğul kasım yeli
Dolanır dağ taş Şehir köy
Iraksın hem o kadar yakın
Tedirgin sabahın oluşunda
Duyuyor musun ne anlatılmaz Şey
Kuşun kurdun susuşunda.

CEVDET ATMACA

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 176

NEDİR SEVİ?

Öküzsüz toprağı sürüp
Aç yorgun dönünce
Ekmektir sevi ..

Serptiğın tohum senin
Seninse biçeceğın başaklar
Topraktır sevi ..

Acıların bölünür
Bölünürse ikiye yürek
Kadındır sevi ..

Kelepçe olursa bileklerinde çaresizlik
Ulaşmak için özgürlüğe
Silahtır sevi ..

Dalgalansın diye gönderde
Koşmak cepheden cepheye korkusuz
Bayraktır sevi ..

Aydınlığa dönüşür karanlık
Mavi gözlerine bakınca
Ata'dır sevi...

MAHMUT TURGUT

NERDESİN

Bir Türk ağlasa titrerdin
Cana can katardı sesin
Bizi ataşlere verdin
Atam nerdesin, nerdesin?

“Atan hastadır” denildi
Kopuzumda tel gerildi.
Bugün o teller kırıldı
Atam nerdesin, nerdesin?

Gökte ne güneş, ne kuş var.
Sisten görünmüyor dağlar.
Türkler ağlar, acun ağlar,
Atam nerdesin, nerdesin?

Tevet deli gibi deli,
Şaşırdı sapıttı yolu.
Konuşamaz oldu dili
Atam nerdesin, nerdesin?

FETHİ TEVET

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 71

NİÇİN?

Bu halkın başında bir kahraman var,
Şan onundur ama millete yarar.
Haklıdır bu şandan korksa düşmanlar
Dostlardan da varmış atanlar, niçin?

Artıkça bu dâhi Türk'ün şöhreti,
Dağılan milletin arttı vahdeti,
Sulhta da faydalı böyle kuvveti,
Yıpratmak daha harp bitmeden niçin?

Toplandı Lozan'da dostlar, düşmanlar,
Lloyd George saçıyor yine bühtanlar,
Lâzımken müttehit olmak bu anlar
Ayrılanlar varmış sürüden niçin?

Millet fedâidir kahramanına,
Kim taş atabilir onun şanına?
Dil uzatma sakın Türk aslanına!

Anlatayım sana bilmezsen niçin..

O millî dehanın tam Kemâl'idir
Türk'ün hem celâli, hem cemâlidir
Mefkûre görünmez, o timsâlidir
Mefkûreye çattın, söyle sen niçin?

Uyanık bulunun ey Türk gençleri!
İrtica sevemez bu hür rehberi
Susturun mantıkla, kin güdenleri
Borcumuz savaşmak ebeden, niçin?

ZİYA GÖKALP

Atatürk Şiirleri Antolojisi, Prof. M. Kaplan, S. 9

NÖBETÇİ MİLLET

Yaradan hey Yaradan!
Dört yıl değil bin yıl geçse aradan
Sensin ateş diye kanımızdaki
Sesin ı ışık diye önümüzdeki!
Ey yanımızdaki
Beş on mermere, bir avuç toprağa sığan
Sınırsız mavi umman hey!
Yeni kıyılar bulur, yeni yarlar kazardın
Sen her köpürüp taşmanda;
Her konuşmanda
Milletin alın yazısını yeniden yazardın..

Bakışların inanmayanı ezerdi
Sağ kolun bir tırpana benzerdi:
Başlardı yurt tarlasında düşüncenin hasadı.
Cümlelerin ya örsten kalkardı
Ya çıkardı kından.
Başak saçların sarkardı harman alnından:
Halk, biçilmiş ekin gibi, düşerdi dizlerine.
Milyonlar katılırdı sözlerine
Mıknatısa koşan zerreler gibi.
Köhne kanaatler, köhne küreler gibi
Sözünde çarpışıp düşerdi.
Tam sustuğun gün kıyamet oldu
Tam konuştuğun anlarsa mahşerdi:
Rab, gökte "dinleyin" derdi meleklerine;
Yıldızlar girerdi yeni mahreklerine;
Nehirler kavuşurdu yeni denizlerine:
Halk biçilmiş ekin gibi düşerdi dizlerine.
Şimdi nöbetçi olmak için Anıtkabrine
Tamamlayabilmek için tavafını
Sarmış yalın kılıçlar gibi etrafını
Tutuyor nöbet..

Bu millet:
Bu, vaktiyle ayaklarını ummanlar yalayan,
Bu, üç kıtayı atının nallarıyla damgalayan,
Bu, Timur'u, Atilla'yı, Oğuz'u

Bu, Yıldırım'ı, Fatih'i, Yavuz'u
Bu, seni yetiştiren ulu millet.
Vakar ve haysiyetle dimdik
Uyanık, tetik
Anıtkabrinde tutuyor nöbet.
Dünya dönüp dolaşıp
Boğazlaşıp dalaşıp
Ergeç ve ancak
Milli misaklarda karar kılacak.

Ey en büyük usta!
Düşünen olmadı bu hususta
Senden evvel ve senden ileri.
İlk müjdeyi, ilk haberi
Senden almıştı cihan;
Ta o zamandan
Anlayamadığına yansın.
Sen, dünyanın dönüp dolaşıp geleceği
Uğrunda milyonların seve seve öleceği
En büyük maksat için
Dünyaya ilk karşı koyansın.
Nasıl içimizdeysen bütün varınla
İşte öylece dünya davalarındasın!
O ılık saçların, o alev sözlerinle
O gök gözlerinle sen.

Ey ıssız geceler içinden
Bize eşsiz sabahı getiren!
Ey asırlardır dul bayrağın eşi,
Ey geceyarılarımızın güneşi,
Ey ılık saçlar,
Ey yele kaşlar,
Ey çekilmiş hançer bakışlar,
Ey fikri döven şakaklar,
Ey kalem parmaklar,
Ey ay-yıldız el,
Ey en güzel,
Ey en büyük,
Ey Atatürk!
Getir dudaklarını bir bir alnımıza koy,

Dağlansın ateşinle bu soy.
Oy Atatürk oy!

İrkilmez Ata çocuğu irkilmez:
Zaptedilmez, Atam, zaptedilmez
Biz varken senin hisarının burçları:
Bakışlarımız kılıç uçları,
Bekliyoruz devrimini biz.
Çökmeyeceğiz diz..

İsterse hayat zehrolsun,
İsterse refah kahrolsun,
İsterse kurşun düşsün yanımıza, belimize,
İsterse geçinmek için, bir dilim
Kuru ekmek geçmesin elimize.
Halel gelmez bizim ateşimize;
Dünya düşse peşimize,
Yer sarsılsa yerinden,
Ne senden geçeriz, ne senin eserinden.

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 105-108

NUTUK

İşte gene Kasım ayı
Oturup Atatürk'ün nutkunu okumalı
Göreceksiniz dünya aydınlık
Çözölüp gidecek kafanızdaki bulanık

Gece üstünüze gelen her bulut
Karanlıklarda yolunu bulan umut
Görün Nutuk'da nasıl canlı
Her tilcikte her cümlede diri

Atatürk'ün pehlivan fikri
Birgün yenilir mi sınırlar?
Nutku okusunlar da anlasınlar
Anlasınlar ana yol nereye.

"Uygar bir millet" diyor Atatürk
"Uygar bir Türk milleti"
Bu yoldan dönülür mü geriye?
Köyleriyle kentleriyle
Ülkümüz Atatürk'ün istediği Türkiye.

TALİP APAYDIN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 177

O BAŞ

Ne hacet bağlanmak başka sevgiye,
Bayram et o Baş'ın nesliyim diye,
Az gelir canımı versen hediye,
Ödemez borcunu gözünün yaşı.

Üzülme ayrımı diye eşinden,
Bak, inan gözüne, yürü peşinden.
O mavi gözlerin bol güneşinden
Feyz aldı dünyanın toprağı, taşı.

Benzemez her nebi, her peygambere,
Onunla yükseldik bağhyken yere;
İnan ki uzaktan şöyle bir kere
Verirdim başımı görsem o başı.

(Varlık dergisi, 15 şubat 1934, sayı 15)

RIZA POLAT AKKOYUNLU

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 36

O GELİYOR

Yıl, 1919,
Mayısın on dokuzu.
Kızaran ufuklardan kaldırıyor başını
Yeryüzüne can veren
Cana heyecan veren
Al yüzlü oğan güneş!
Takanın burnu nasıl Karadeniz'i yırtar;
Siz de bir anda öyle yırtınız uykunuzu,
Uyanın Samsunlular!
Kurutacak gözlerde umutsuzluk yaşını
Al yüzlü oğan güneş!
Bugün Çaltı burnundan gülerek doğan güneş!

Yıl, 1919,
Mayısın on dokuzu.
Uyanın Samsunlular!
Uyumak ölüme eş,
Diriltin ruhunuzu.
Ufukta bir gemi var!

Fakat bu gemi niçin böyle yavaş geliyor?
Acaba yolu mu az, yoksa yükü mü ağır?
Bu gemi umut yüklü, inan yüklü, hız yüklü;
İçinde bu vatanın derdiyle yanan bağır,
Kurulacak yarını düşünen baş geliyor.
Bir baş ki gökler gibi bir küme yıldız yüklü!
Bu gemi onun için böyle yavaş geliyor

Yıl, 1919,
Mayısın on dokuzu.
Ufukta duran gemi gitgide yaklaşıyor
Sanki harlı bir ateş
Yakıyor ruhumuzu.
Beklemek üzüntüsü her gönülden taşıyor.
Üzülmemek elde mi?
Hız yüklü, inan yüklü, umut yüklü bu gemi!

O umut yayıldıkça ruhlara sıcak sıcak,
O hız doldukça bütün damarlara kan gibi,
Gizli gizli inleyen her yürek canlanacak,
Ateşler püskürecek uyanan volkan gibi!

Gittikçe büyükleşen
Gölgene dikilmekten
Karardı gözlerimiz.
Koş, atıl, gemi, sana engel olmasın deniz!

Ak saçlı dalgaları birer birer kes de gel!
Kuşlar gibi uç da gel, rüzgâr gibi es de gel!

CELÂL SAHİR EROZAN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 24-25

O GÜN

Atatürk öldü dediler
Dünya zindan oldu bize!
Yasla kaplandı gönüller
Hasret kaldık özümüze.

Tutulmuştu sanki güneş
Uçmuştu rengi göklerin
Bir kader ki ölümle eş
Ve sonsuzluk gibi derin.

Baştan başa yayılan bir
Işık dalgasıdır artık
Güneş-Ata ölmemiştir
Hiç sevinmesin karanlık.

MEHMET SALİHOĞLU

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 172

O İHTİLÂL BAYRAĞI

- Ankara'nın 18'inci Atatürk Gününde -

On sekiz yıl... ne zorlu, ne emsalsiz, ne çetin.
Fert halinde bir timsal azminde bir milletin:
Işık saçlı, gök gözlü, Tanrı sözlü bir timsal;
Sivas'tan Ankara'ya geldi Mustafa Kemal.

O gün Türk milletinin şahlanan hıncıydı o;
O gün mazlum Asya'nın kahhar kılıncıydı o.
Tutuşturmuş değdiği fikri hissi toprağı,
Alev saçlı, gök gözlü, o ihtilâl bayrağı;

Dolmuş boş gönüllere, kör gözlere fer olmuş;
Girdiği her savaşta en son muzaffer olmuş;
Çıkmış meydana Türk'ün en çok daraldığı gün;
Odur yenen son makûs talihini Türklüğün:

Pirene'den, Tuna'dan, Mohaç'tan, Pilevne'den
Ta Sakarya'ya kadar gerisin geri giden
Müthiş, makûs bir bahtı yenebilir ancak o.
En haklı ihtilâlin en başında sancak o;

Ona ta can evinde yer vermeli insanlar.
Osmanlı anlayamaz, onu ancak Türk anlar:
Ateşinde erimek, yeniden şekle girmek,
- Ona râm olmak değil - biraz o olmak gerek;

Her haliyle örnek o Türk için erkek için;
Onu anlamış olmak ve onu sevmek için
Daralınca gönülde o azmi bulmak gerek;
Ona diz çökmek değil, ona doğrulmak gerek;

Şarklılık, Osmanlılık, gerilik bir tarafa!
Garpli kafa, Türk gönül; ak alın, olgun kafa...
İsteddiği hasada bu yerde rençberiz biz;
Onun "Mustafa Kemal" dediği gençleriz biz!

Ankara! Bayramını gönülden kutlarız.
Bir daha bunalırsan "O" vardır ve biz varız...
Atatürk! Burçlarında bekliyoruz biz nöbet;
Bizce birdir seninçin yaşamak, ölmek; emret!
Emret: kanı çekilmiş damarlara dolalım;
Bir an senin izinden saparsak kahrolalım.

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 45-46

O KEMAL, MUSTAFA KEMAL!

Güm! Dedi davulun bağrında
Bir koca tokmak,
Çökertti karanlığı.
Daha ilk kurşunda Kuvvacılar,
Gerildi göklere mavi atlas,
Çekildi üstüne Al Bayrak,
Hey gidinin efesi hey! Hey!
Nehirler, denizler, dağlar
Kalktı yürüdü Anadolu,
Kalktı yürüdü
İzmir'e kadar.

Durur mu hiç, durur mu?
O Kemal, Mustafa Kemal!
Mavi gözleri çakmak çakmak
Diyor ki:
-Şimdi başlıyor savaşımız
Hedefimiz uygar olmak!
-Uygar olmak ne demek?
-Uygar olmak, adam olmak!
Aydınlatacağız bilimle fenle
Aklımızın yollarını,
Bir tek gereksinmemiz var bunun için,
O da çalışkan olmak!

ŞULE TÜREL

O KİMDİR?

O günlerde bir ünlü ayak bastı Samsun'a.
Yürüdü etrafına ümitler suna suna.
Bu, ateşler içinden geçip gelmiş bir erdi.
Göğsünde toplanmıştı milyonla Türk'ün derdi,
Bu milyonla dert ona veriyordu başka hız,
Yürüdü arkasında genç, ihtiyar, kadın, kız.

O kimdir? Bakışları deniz kadar yumuşak,
Saçı güneşi emmiş bir demet altın başak
O kimdir? Bir milletin sesi vardı ağzında,
On dört milyonun nabızı çarpıyordu nabzında.
O kimdir? Geçtiği yer dönüyor gün vurmuşa,
Can veriyor sararmış ota, yaralı kuşa.

O kimdir? Gözlerinde bir tılsım gizleniyor.
Bastığı topraklarda bahar filizleniyor.
Alev saçlı bir volkan bazı bir dağ başında,
Bazı beliriyordu bir damla göz yaşında
O kimdir? Milyonla Türk birleşip bir tek olmuş,
Yıkılan memlekete kolları destek olmuş.

Öz yurdun içlerinde düşman kurarken pusı,
Bir yandan da yürüdü Halifenin ordusu.
Birisi gökyüzünden bombalar atıyordu,
Biri elinde salıp, biri elinde Mushaf,
İçli dışlı düşmanlar geliyorlardı saf saf.
Bunların karşısında göğsü açık bir azim,
Süngüye, topa karşı diyordu: Zafer bizim!

Bunların karşısında iki şimşekli nazar
Diyordu: Bu topraklar size olacak mezar!
Vatan sürüklenirken bir uçurum ucuna,
Dağılan kuvvetleri topladı avucuna.
Kurşunlar gülle oldu, sopalar süngü oldu,
Sınırlar baştanbaşa bir çelik örgü oldu.
Bir kale heybeti var vatanın her taşında,
Her işin başında O, her iş O'nun başında.

YUSUF ZİYA ORTAÇ

Atatürk Şiirleri Antolojisi, Prof. M. Kaplan, S. 51

O (MUSTAFA KEMAL)

Onu ondan gayri kime benzetsek;
"Yoktur başka misal" dedik, ağladık!

O kadar canlıydı, o kadar yiğit;
"Nasıl buldu zeval?" dedik ağladık!

"Beklettiğin yeter bizi... kalk artık;
Kalk Mustafa Kemal!" dedik, ağladık!

Gezdiği yerlerde aradık durduk...
"Şimdi o bir hayal..." dedik, ağladık!

Başucuna koştuk uyandırmaya;
"Uyanması muhal..." dedik, ağladık!

"Beklettiğin yeter bizi... kalk artık;
Kalk Mustafa Kemal!" dedik, ağladık!

"Biz buradayız; sen neredesin: işte
Yıldız, işte hilâl!" dedik, ağladık!

Bayrak ağlar, kılıç ağlar, yurt ağlar...
"Dostlar, nedir bu hâl?" dedik, ağladık!

"Beklettiğin yeter bizi... kalk artık;
Kalk Mustafa Kemal!" dedik, ağladık!

ARİF NİHAT ASYA

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Ocak 2008, S: 673, S. 38-39

O ÖLMEDİ!

Tanrı ölmez, o dilerse görünür bir müddet,
Kaybolunca onu kalbinde bulur her millet.

Biliyormuş kaderin cilvesini evvelce,
Bütün ecrâm-ı sema yasla büründü o gece.

Yaklaşan bir acı önce güneşi korkuttu,
Ay tutuldu diyemem gökyüzü matem tuttu.

Ata geçti ebedin mevki-i müstahkemine
Bir direktif veriyor arza, beşer âlemine!

Bize ilham ile isal ediyor her haberi,
Ki onun kudret-i külliyye, emirber neferi.

Bağladı dâr-ı fenanın ebede telsizini,
Güdelim açtığı yollardan mübarek izini

Atatürk'ün beşere sunduğu peymânı budur:
Atatürk'e inananlar er olur, sulhu korur!

NEYZEN TEVFİK KOLAYLI

Azâb-ı Mukaddes, S. 180

ON KASIM

Yıl otuz sekiz on Kasım Perşembe
Hatırdan çıkmıyacak bir sonbahar
Sarsılıyor İstanbul yedi tepe
Yaman esmiş Dolmabahçe'de rüzgâr

Gerçek olamaz olsa olsa bir düş
Dokuzu beş gece Atatürk ölmüş
Böyle toptan bir yas nerde görülmüş
Beraber ağlıyoruz kurtlar kuşlar

Bu memlekete en çok hizmet eden
Bu aşk ile dağlara gücü yeten
On sekiz milyonun omzunda giden
Atam Ankara sırtlarında yatar.

CAHİT SİTKİ TARANCI

Cahit Sıtkı Tarancı, Otuz Beş Yaş,
Bütün Şiirleri, S. 215

ON KASIM

Yıl otuz sekiz On Kasım Perşembe
Hatırdan çıkmayacak bir sonbahar.
Sarsılıyor İstanbul yedi tepe,
Yaman esmiş Dolmabahçe’de rüzgar.

Gerçek olamaz, olsa olsa bir düş,
Dokuzu beş gece Atatürk ölmüş.
Böyle toptan bir yas nerede görülmüş,
Beraber ağlıyoruz kurtlar, kuşlar.

Bu memlekete en çok hizmet eden,
Bu aşk ile dağlara gücü yeten,
On sekiz milyonun omzunda giden
Atam, Ankara sırtlarında yatar.

İLHAN DEMİRASLAN

ON KASIM MEKTUPLARI

- 1 -

ATATÜRK'E

Yine harmanımız rüzgâr bekliyor;
Es yine es yine, samanı savur.

Çak yine, çak yine, Masmavi Şimşek!
Bu kutsal çorağın özlemi yağmur.

İn yine, in yine, Sarı Yıldırım!
Ayrıklı tarlayı aydınlat, kavur.

Bugün de gecede sayıklayan var,
Bugün de yobazca adımız gâvur

Dal şu yüce dağlar gibi tekneye
Sevgi ekmegini mayala, yağur.

Doğ yine, doğ yine yurdun üstüne

Sensiz yüreklerin ateŖi soğur..

- 2 -

SEVGİLİYE

 Ŗeyin üstüne can-baŖ koymuŖum:
Anayurt, Atatürk ve sen, sevdiğim!

Kavak yeli esmez benim baŖımda
Atatürk rzgân esen, sevdiğim!

Dizk Anıtkabrin mermerlerine
Herkesi kıskanıp ksen sevdiğim

Mustafa Kemal'in neferiyim ben;
Haklısın kölesi desen, sevdiğim!

Belkikacağız yine savaŖa
Ki kalasın sen sağ-esen , sevdiğim!

p beni alnımdan, uğurla, bekle
Erliğimden Ŗpheliysen, sevdiğim!

- 3 -

ATATRKLERE

Öyle sırtüstü yatıp dinlenecek gün değil;
Daha yapacağımızk Ŗeyler var,ocuklar!

Ne kadar erken yağdı, gördünüz ya, yeniden
Nice güvendiğimiz dağlara kar,ocuklar!

İlerden, ta uzaktan el ediyor durmadan
Batılı arkadaşlar; vaktimiz dar,ocuklar!

Toplandık mı baŖbaŖa, verdik mi el ele biz
Suekilir, dağker, bora susar,ocuklar!

Hele kuru kütükler ayıklansın bir kere
Tadından çatlayacak dallarda nar, çocuklar!

Sizi bir bir tanıyıp alnınızdan öpmeye
Mustafa Kemal yolda, hey bahtiyar çocuklar!

- 4 -

YENİ MİLLETVEKİLLERİNE

Haklısınız, bir büyük millete vekilsiniz;
Gögsünüz, kıvanç dolu, gerildikçe gerilir.

Bilin ki Atatürk'ün kurduğu Ankara'ya
Atatürk'ün yolundan yürünerek girilir.

Anıtkabre gidip de yürekten baş eğmeyen
Günü gelir çarpılır, düşer, yere serilir.

Bir avuç yobaz için, bir sürü cahil için
Devrimi çiğneyecek ayak varsa, kırılır.

Bir de bakarsınız ki her meydanda bir kere
Her genç Türkte bir kere bir Atatürk dirilir.

Bir an unutmayın ki Atatürk ülkesinde
Ahiretten önce de Yüce Divan kurulur...

BEHÇET KEMAL ÇAĞLAR ÇAĞLAR

ON KASIM TÜRKÜSÜ

Atatürk! Anıtkabir devrimlerini söyler
Bozkır ovalarına, Erciyes'e, Ağrı'ya
Ulusun egemen olduğunu
Özgür olduğunu
Haykıracağım, haykıracağım işte
Senin sustuğunca!

Yolunda yürüyeceğim Atatürk;
Ana, baba, oğul, kız
Dere, tepe, bucak, köy
Yeryüzü yaşamalarımla değil
Oralarda, senin gittiğince!

Atatürk! Taşıyacağım
Çanakkale'de, Sakarya'da, Çankaya'da, al al
Senin taşıdığını;
Yurdun gök ülküsü
Dalgalandırken,
Senin bayrağını yücelteceğim.
Senin çıktığınca...

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Öğrencilere En Güzel Şiirler, S. 82

ON KASIM'LARDA YÜRÜMEK

Atatürk'üm işte 10 Kasım yine
Dalgalar ağaçlarla oğullar
Dalgalar oğullarla nineler
Dalgalar ninelerle genç kızlar,
Özlemin ta yüreğime işlemiş
Seni bulmak, seni görmek için ben
Bütün toprakaltıyla barışacağım.

Ereceğim sana usta barışta başarıda
Öyle
Güçlüsün ki
Güçleneceğim.
Öyle yücesin ki, yüceleceğim
Düşüne düşünene seni kocaman kocaman
Dağlara dağlara karışacağım.

Ozan mıyım, ordu muyum, su muyum anlaşılmaz
Çağlar upuzun allığı yüreğimde, ülkünün
Sanki bayrak bir kalemdir, sanki gökler bir kâğıt
Sanki ellerim gece
Sanki ellerim gündüz
Yazacağım seni daha, bir daha
Ben senin ölümünle yarışacağım.

1961

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Kasım 1983, S: 383, S. 427

ONDAN ÖNCE VE SONRA

Kemal gününden önce,
"Eller bizim değildi.."
Günler olmuştu gece,
Yıllar bizim değildi!..

"Yıldız.. karanlık saçar,
Medrese nurdan kaçır,"
Sönmüştü ışınaklar,
"Yal" lar bizim değildi!.

Tarih unutulmuştu,
Yazılar bozulmuştu,
Okuyanlar baykuştı,
"Diller bizim değildi!.."

Bütün ordu dağılmış,
Düşman yurda yayılmış,
Evler, barklar yıkılmış,
"İl" ler bizim değildi!.

Ne silâh var ne yaral,
Gemiler bltkin, battal,
Yoktu denizde bir sal,
Göller bizim değildi..

Kasada yoktu para,
Soyulurduk sarrafa,
Savururduk etrafa,
Pullar bizim değildi!

Yoksa petrol, kömür bol,
Dağlarda taş, demir bol,
Ne köprü yaptık. ne yol
"Yollar bizim değildi!"

Birçok yerler bataklık,
Köyde türlü hastalık,
Yanaklarda sarılık,
"Al"lar bizim değildi!.

El kaz avlar biz sinek,
El kavun yer, biz kelek,
Bulamazdık giyecek,
Mallar bizim değildi!.

Saltanattı o devir,
Sultan idi bir şerir,
İçirirdi hep zehir,
Ballar bizim değildi!.

Gazi Önderden önce,
O şanlı erden önce,
Açılmazdı bir gonce,
"Güller bizim değildi!."

Oldu ulus egemen.
Bir gün Önderi bulduk:
Oldu devlet cümhurluk,
Türk ülkesi bir güleşen!.

Altı ok oldu uyak,
Dört yana bir ışınak,
Ülkülye aydın yolak,
Yenilmiştir Ehrimen!.

Bir gün o başbuğ oldu
Orduya Başkumandan,
Sakaryada boğuldu,
Bozgun halinde düşman!.

Dumlupınar zaferi,
Eşsiz dehâ eseri!
Haykırınca "İleri!"
Çiğnedi Sevri Lozan!.

Kalmadı en ufak iz,
Sömürgeden, "manda,, dan;
Özgen yaşar Türkleriz:
Ne kul kaldı, ne sultan!.

Her sahada her işte,
Eşittir erle zevce;
Atıldı çarşaf, peçe,
Seçildi saylav bayan!.

Yükseltir fikri ülkü,
Coşturur kalbi inan,
Severiz Atatürkü:
Odur bizi kurtaran!.

Gönüller ülkesidir,
Ülkeler imresidir,
Saygılarla eğilir
Başı önünde cihan!.

Dr. ALİ HÜSEYİN TUNA

Tan Gazetesi, 30. 11. 1938,
S. 10 / 1. 12. 1938, S. 8

'O'NSUZ

Ah işte duyuyorum mesut günler içinden,
Sana "Sevimli yüzün asla solmasın" diyen,
Bütün adınla dolu, o coşkun şarkıları..
- Sen öldüğün için mi şimdi bayraklar yarı?

Görüyorum, ilk defa seni gördüğüm günü:
Altından alkışlarla geçiyorsun bir takın,
O gün bana gelmiştin babamdan daha yakın,
Meğer duyacakmışım bir sabah öldüğünü!

Meğer görecekmışım bir sabah gidişini,
İstanbul'un önünden son defa geçişini..
Bizler seninle nasıl, ne kadar beraberdik,
Bizler ki az sıkılsak "O başımızda" derdik.

Nasıl yok bileceğiz, o güzel güneş yüzü?
Ana, baba değil bu, bizler Ata öksüzü,
Tatmadık, bilmiyoruz bu bambaşka yarayı,
Öğret bize, Yarabbim, ah 'O'nsuz yaşamayı...

1938

ZİYA OSMAN SABA

Geçen Zaman, S. 39

O'NUN SESİ

Söylüyor birer güneş yakarak bağrımızda,
Bir tarihi yolundan çevirecek sözleri.
Yirmi milyon bakışla ısıldıyor gözleri,
Toplayıp bir milletin bütün ümitlerini.

Bir kan gibi gezerek yurdun damarlarını
Bu ses bir yürek gibi her göğüste atıyor.
Bu ses yurdu sevgiden bir kolla kuşatıyor,
Doğmamış nesillerine kurutarak terini.

Çelikten bir set gibi dağıtarak rüzgârı
Aşacak üzerinden mesafeyle zamanın,
Yanacak ocağında yarın her fabrikanın
Ve bu sesle dönecek yarının motorları.

YUSUF ZİYA ORTAÇ

ÖLMEDİN...

Toprak!... Kıyarak en büyük evladını aldı.
Türk milleti sonsuz, acı bir mateme daldı.

Kaplar koca bir kürreyi bir anda şeamet.
Milyonları aştı, duyulan ah ü felâket.

Türkün değil ancak, beşerin benzi sarardı,
Sarsıldı semanın, bütün ecreamı karardı.

"Ölmüş!... dediler, şanlı Atam, ölmedin asla.
Çılgın gibi evlatların hep, ağladı yasla.

Ölmek, ne demek? Hiç koca bir millet ölür mü!..
Afacımı sarmış bu güneşler gömülür mü?

Almaz bu cihan naşını, sen devrediyorsun,
Ta arşı muallaya kadar yükseliyorsun.

H. KUMBARACI

ÖLMEZ

Bitmez yasımız, içte kapanmaz yaramız tez,
İnsanlar ölür, bir koca tarih olan ölmez!
Solmaz o beniz, yok, o bakışlar yine mavi,
Lâyık onu tutsak biz ilahlarla müsavi.

Göğsünde bu yurdun tütedurdukça ocaklar,
Eksilmeyecektir ona kan ağlayacaklar.
Batmaz o güneş, yurdu aşır tarihe dalsa,
Her Türk Ata'nın yolcusudur tek kişi kalsa!

Atmaz bir adım arkaya "Türk"üm diyecek genç,
Yoktur onu inkâr edecek, varsa ne iğrenç!
Çiğnenmeyecek ömrünü vakfettiği ülkü,
Ahrette bulur, ölse de, ardında bu mülkü.

Ant içtik evet gitmeye gösterdiği izden,
Her gün tutacaktır o büyük Ruh elimizden.
Yok işte bakın ondaki nur ayda, güneşte,
On beş yıla sığdırdı o Dev, yüzyılı işte!

Gencim! diyen artık bir akistir o güneşten.
İçlerde yanan kutsal alev hep o ateşten.
Parlar o güneş, âlemi sonsuz gece sarsa,
Bir laht ona tarih, o anıt şanına darsa.

Bir dağdı aşılmaz, yüce gökten daha yüksek,
Yetmez, biz o insanla asırlarca övünsek.
En ünlü adamlar bile etsin ona gıpta
Yansın ona âlem, yüreğinde kan akıp da.

Kalbimizdeki tunç heykeli gök çatlasa bölmez,
İnsanlar ölür, Türk'e ilâh olmuş er ölmez!

EDİP AYEL

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 56

ÖLMEZ Kİ

Durmaz yörüngesinde dünya
Ay geçer gün geçer
Görünür sarı yapraklarla güz
On kasım gelir on kasım gider
Önüne geçilmez ki.

Ağlamak kolaycası yaşatmak zor
Üfürdüğüümüz her solukta
Ağlamak kolaycası yaşatmak zor
Eşitliğin özgürlüğün çizdiği yolda
Atatürk'süz gidilmez ki.

Artar bereketli anların elinde
Duyguda düşüncede Atatürkler
Her saat yurdumun can yerinde
Milyonlarca Atatürk nöbet bekler
Atatürk hiç ölmez ki.

M. CELÂL ERTUĞAY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 193-194

ÖLÜMSÜZ

Adıyla başlar işler
Ardında büyür ülkü

Kurtulmuş zincirlerden
Soyumun özgürlüğü

Yediden yetmişe yüreklerde
Anıtlaşmış büyüklüğü

Türk'ü yeni baştan yaratmış
Sığmaz akla öldüğü.

(Varlık dergisi, 1 kasım 1956, sayı 441)

M. CELÂL ERTUĞAY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 179

ÖNÜNDE

Ölüm, sen de doy artık göz yaşının seline
Diz çöktük ağlıyoruz Atanın heykeline
Ona yalnız biz değil, dünyalar ağlaşıyor
Yer yüzünde ne varsa her şey vedalaşıyor

Bugünlerde çok yavaş, güç batıyor güneş de
Atamıza biz gibi o da gönül vermiş te
Yükselen ahımızdan gökler de alçalıyor
Rüzgarlar bestelenmiş bir matemi çalıyor

Koca tarih titredi bu Türkün korkusundan
Asırlar dile geldi, uyandı uykusundan
Kâinat ta ürperdi bu giden Türk erinden
Eğer fırlarsa diye arz tekrar mihverinden

Ey zalim ölüm bil ki, öç aldım sanma bizden
Haşre kadar çıkar mı Atatürk içimizden
Atam, sen ölmedin sen: bizde en son nefesin
Sesin göklerde gürler, göklerde gürler sesin

Şüphe yok ki, biliriz mekânını nerdesin
Yarattığın ulusun göynünde, kalbindesin
Bu ölüm değil asla, asla bu uyanıştır
Bu mükaddes meşale, bir ülküde yanıştır

İçimizde bu ocak yanacak, sönmeyecek
Türk ulusu and içti yolundan dönmiyecek.

ÇORUMLU SABRİ DİL
(Nazilli)

Tan Gazetesi, 29 İkciteşrin 1938, S. 10

RESİM

Her gün
Enginlerden engin
Yücelerden yüce
Bir duygu sarar bizi
Bu sınıfa girince.

Yanda, bir uçtan bir uca.
Mavi deniz
Odanın içinde güneşleri bulunca.
Isınırız.

Enginlerin engini deniz olsa
Deniz ufak!
Yücelerin yücesi güneş olsa
Güneş küçük!

İlk günü gördük, nereden geldi:
Duvardaydı
Denizleri, güneşleri
Küçülten büyüklük.

Kürsünün üstünde bir resim:
Gözleri denizlerden mavi
Bakışları güneşlerden sıcak.
Dört mevsim.

Kürsünün üstünde:
Atatürk'üm, arkasında al bayrak
Kolları kavuşturmuş göğsünde.

Bu resimle başlar bizim günümüz
Karşımızda Atatürk'ü gördükçe
Kıvançla dolar, taşar gönlümüz.

Öğretmenimizin kürsüde
Verdiği dersi
Dinler bizimle birlikte
Atatürk'ün resmi.

Çalışkanız, çünkü
Çalışınca
Bakarız, Atatürk güldü.

Bir yanlışlık yapsak
Bulutlanır gözleri
Anlarınız Atatürk üzüldü.

Gelsek kürsünün dibine
Görür bizi
Eğilince.

Kalksak, gitsek gerilere
Otursak arkalarda;
Başımızı kaldırmadan duyarız:
Atatürk orada.

Öteki odalarda
Başka başka resimleri Ata'mın.
Atatürk'üm artık ömrüm oldukça
Bu resminle karşımdasın!

Yok hiç birinde
Bundaki tılsım
Değişen çizgilerle
Canlı gibi bu resim.

Öyle canlı ki sanırım
Ben de bir gün okulu bitirince
Uzanan ellerinle
Okşanacak sırtım.

Öyle canlı ki, sanırım
Karanlık bile olsa
Serpeceğin ışıkla
Aydınlanır yollarım.

Tıpkı sınıftaki gibi
Yapacağım bir işte
Bu resmindir rehberim:
Kötülüğe uzanırsam
Çat kaşlarını
Tutulsun ellerim.

Tıpkı sınıftaki gibi
Bütün ömrüm boyunca
Yaptığım bir işte
İyi, doğru oldumsa
Sevincini belli et.
Gülümse!

Yaprak yaprak dökülürken önümde
Her yıl, dört mevsim;
Sınıflar içinde yalnız bu sınıf,
Resimler içinde yalnız bu resim!

BEHÇET NECATİGİL

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Mayıs 1981, S: 353, s. 729-731

SAKARYA GÜNEŞİ

Ne karanlık bir gündü,
Tehlikedeydi vatan...
Kur'ân bile üzgündü
Bu karanlık dalgadan

Çocuk, kadın, ihtiyar
Gözümüz yaşla dolu.
Arıyorduk bir kenar
Görmeden sağ, solu.

Kara bayraklar açtık
Rengi solan güneşe.
Tekbirlerle gam saçtık
Kalplerdeki ateşe...

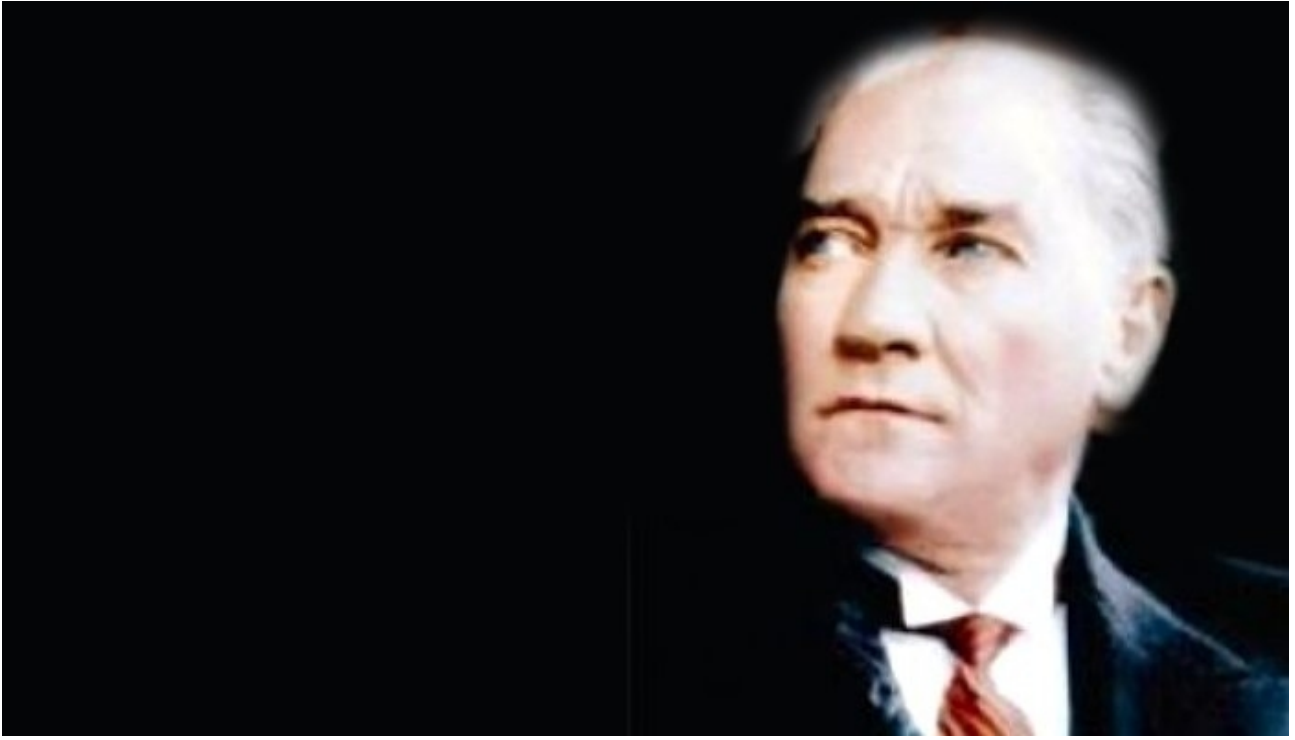
Hutbelerin sesleri
Ezanlarla sarmaştı.
Bir sıcak rüzgâr gibi
Gönülleri dolaştı.

Nihâyet güneş doğdu
Sakarya'nın üstünde,
Karanlıkları boğdu
"Bittik" denen bir günde

O günden beri yaşar
Dillerde "Kemal" adı.
Duyunca ruhum taşar
Kırılmasın kanadı.

YAHYA SAİM

Atatürk Şiirleri Antolojisi, Prof. M. Kaplan, S. 7

SARI SAÇLIM MAVİ GÖZLÜM (KUTSAL ÖZLEM)

Sana hasret, sana vurgun gönlümüz,
Neredesin mavi gözlüm,
Nerde, nerde, neredesin dost?
Bu gemi bu Karadeniz,
Sarı saçlım, mavi gözlüm,
Nerde, nerde, neredesin dost?

Ararım izini Dolmabahçe'den,
Bir daha dönmez mi bu yola giden?
İçimde sen, gözümde sen
Sarı saçlım, mavi gözlüm
Nerde, nerde, neredesin dost?

Kurban olam yürüdüğün yollara,
Kara peçe yakışmıyor kullara,
Uyan bak bizim hallara,
Sarı saçlım, mavi gözlüm,
Nerde, nerde, neredesin dost?

Bulutlar terinden, dağlar kokundan,
Sarhoştur sevdiğim Mahzuni bundan,
Bir daha gel, gel Samsun'dan,
Sarı saçım, mavi gözlüm
Nerde, nerde, nerdesin dost?

AŞIK MAHZUNİ ŞERİF

Mahzuni Şerif, S. 400-401

SAYENDE

Bir tünelden çıkmış tren gibiyim,
Sağım, solum baktım günlük güneşlik,
Ben bende değilken, ben ben gibiyim,
Doldu içimdeki ölümcül boşluk,
Sayende..

Topların yankısı bir uçtan uca;
Yağız erler yürür, yüceden yüce;
Şakıyan kılıçlar şavk verir gece;
Düzlere dönüşmüş kapkara taşlık,
Sayende..

Denizler barışmış, dağlar barışmış;
Kara günler geçmiş, bayram erişmiş;
N'etmişsen, kurtlarla kuzu barışmış;
Kokular sürünmüş eser bir hoşluk,
Sayende..

Kuşlarım ötüşür, dallar benimdir;
Susmuşken söyleyen diller benimdir;
Ellerin aldığı iller benimdir,
Savaşa barışlar etmede eşlik,
Sayende..

Yücelere ağdım, bayrakçasına;
İlk yazda yeşeren toprakçasına;
Gökyay'ım bu dil der ki hakçasına;
Sevinçden, kıvançdan gözlerdeki yaşlık,
Sayende...

ORHAN ŞAİK GÖKYAY

Bu Vatan Kimin?, S. 53-54

SEN BİZİ BAĞIŞLAMA ATATÜRK

1.

Varıp anıtına, saygıda duranlar,
Bilirsin,
Çoğu sencil değil!

Överek yitirdiler seni
Biçimsel sınırlamalarla tutsak,
Anlamsız, kalıplaşmış kahraman ettiler.
Ve sonra
Güle oynaya
Adına, anlamına basa basa,
Ne yaptınsa sevgili Mustafa Kemal,
Ne işaretledinse sevgili Gazi Paşa,
Ne düşledinse sevgili Atatürk,
Tümünü, acımasız, yıkıp attılar...

Hem de
Adını ana ana...

Sen bizl bağışlama!

2.

"Fikri hür, irfanı hür, vicdanı hür"
Kuşaklardı özlemin,
Geleceğe, çağlar ötesine dönük..
Bilinçle, bilgiyle, sevgiyle sarılıp
Anadolu insanına güvenle,
Toprağının hem altına, hem üstüne
Yaşanmış bütün uygarlıklarına
"Benim.." diyerek,
Alın ak, başı dik,
İnançla, onurla
Yaşamının tadına vararak
Senden güçlenip,
Seni aşarak,
Bir güzelim ülke doğurganlığının
Şehveti içinde
Tomurcuklanıp uç vermiş gençler,
Bereketli yağmurlar gibiydiler
Yağdı yağacak...

Biz onları, alanlarda, sokaklarda,
Okullarda vuruşturup
Vurdumduymaz, umursamaz, sinsi
Bir acımasızlıkla, her gün ama her gün
Törenli, törensiz gönderiyoruz,
Kıyıma, ölüme şimdi..

Hem de
Adını ana ana..

Sen bizi bağışlama!

3.

Yorgun, umutsuz, yıkık
Bir ulusla yola çıkıp
Saldırgan ve sömürgeci
"Yedi düvel"e karşı

Dünyada ilkin "Kurtuluş Savaşı" veren,
Türk'e onur veren, Türk'ü ulus eden,
Kara Afrika'dan Asya'ya,
Uzak Doğu'ya dek uzayıp, büyüyen
Bütün "mazlum milletler"e,
Yani tutsak ezik,
büyüyüp güzelleşerek
Işık olan, önder olan, umut olan
Sendin!

Biz şimdi, sırt dönüp
Bütün namuslu kurtuluş kavgalarına
Senin doğrultunu yadsıyarak
Ülkemizi, insanımızı, toprağımızı
- Senden olanın yüreğindedir bu sızı -
Uydu edip, sunmuşuz eloğluna...
Artık, senin besteleyip bellettiğin
Bağımsızlık türküsünü
Söyleyen dilleri, kesmeye
durmuşuz
Hem de
Adını ana ana...

Sen bizi bağışlama!

4.

Samsun'da, bir sabah, ısıdığında
Tarih 19 Mayıs 1919 du
Bahardı mevsim.
Doğa, çiçeğe, meyveye durmuştu;
Ama bir uçtan bir uca
Uçan kuşa varıncaya dek
Anadolu,
Güleç değil, umutlu hiç,
Kırık, küskün
Bakıp duran ıraklara, donuk ve solgun
Milyonlarca,
Tek düze, mutsuz bir yüzdü...

Dolmabahçe'de, bir sabah, öldüğünde
Tarih 10 Kasım 1938'di.
Yel eser, yaprak dökülür,
Mevsim güzdür.
Doğa, durağan, donuk,
Bir uçtan bir uca
Uçan kuşa varıncaya dek
Anadolu,
Sonsuz acılıydı, gördüm gözlerimle...
Dağlardı ağlayan,
Hıçkıran denizlerdi, göllerdi, ırmaklardı,
Dövünen ağaçlardı, otlardı, topraktı,
Seninle bir şahlanıp, onurlanıp
Bağımsızlık türküsünü çığırarak,
Yayan yapıldak,
"Yok"un "Var"a karşı
Savaşını vere vere
Ölürken bile, gözü ardında kalmadan,
"Kurtuluş Savaşı"nı, ilkin dünyada
Düğün alayına çeviren
Senin tek gücün, dayanağın, güvencen
Milyonlardı.

- 19 Mayıs 1919'dan 10 Kasım 1938'e
Kaç yıl eder?
- 19 yıl, sadece...
Bir delikanlı yaşamı yani...
Bir küçük, kısa, gepgenç yaşam içinde
Dünyanın dört bir yanında
Yiğitçe, onurla büyüyen
Gittikçe saygınlaşan
Bir Mustafa Kemal Paşa vardı.
Sonra Atatürk oldun,
Ulusunla büyüdün, krallar baş eğdiler...

Bağımsızlık simgesi bizdik,
Fakirdik, yoksulduk ama
Övünçlüydük, saygındık.
Yurdumuzu bir baştan bir başa

Önderliğinde, nasıl da coşkuyla
Onarıyor, yükseltiyorduk...

Sen öldün. Durduk.
Duruş, o duruş.
Saygı duruşu değil bu,
Geriye dönüş..
Sendeniz, başımız eğik.
Şimdi biz, doğmamış bebelerin
Namlusunda hakkı olan,
Milyonların alınteriyle yoğrulmuş
Çil çil paramızla aldığımız
Silahları bile
Kullanmaktan yoksunuz
Düşmanımıza, dilediğimiz yerde...
Bağımlıyız.

- Bugün 10 Kasım 1976.
10 Kasım 38'den bu yana
Kaç yıl eder?
- Tam 38 yıl...
Bir orta yaşa varmışız yani...
Hem de sensiz.

Şimdilerde, "kavaid-i İslam"ı
Egemen kılıp yurdun her köşesinde
Anıtkabir'de sana varıyoruz
"Saygı ve bağlılık" diyerek.

38 yıldır, dişimizi tırnağımıza takıp,
Yıkım koşusu yapıyoruz;
Hem seni anıyor,
Hem de ne yaptınsa yıkıyoruz...
38 yılda, tüketemedik 19 yıllık yolu!

Sen, sevgili Mustafa Kemal'im,
Gazi Paşa'm, Atatürk'üm,
En büyük, en yüce savaşını, inan bana
Öldüğünden beri veriyorsun,
Giderek daha genç, daha yiğit,

Giderek daha tutarlı, kökenli
Bir kurtuluşun yenilmez önderisin...

Ne ettiyse biz ettik,
Adımı ana ana...

Sen bizi bağışlama!

SUNULLAH ARISOY

Türk Dili Dil ve Edebiyat Dergisi
Kasım 1976, S: 302, S. 588-592

SEN BİZİM İÇİN YÜCE OLAN HER ŞEYDESİN

Atatürk, her şeyimiz
Seninle yükseldik biz
Ölçülmez hiç bir şeyle
Sana olan sevgimiz.

Hep aynı aşk aynı ruh
"Yurtta sulh cihanda sulh"
Yediden yetmişe biz
Hep Sakarya hep Çoruh.

Seninle yaşıyoruz
Dünyadan yok korkumuz
Seninle hürüz paşam
Sen varımız yoğumuz.

Fabrikada okulda
İzindeyiz ayakta
Sen toprakta değilsin
Dalgalandan bayrakta.

Silâhımız süngümüz
Sen değışmez ÷lkümüz
Kuvvetliyiz seninle
Paşam seninle hürüz.

En yüce aşk dünyaya
Dalgalandan bayrakta
Bayrağımızdasın sen
Biz izinde, ayakta.

Atatürk her şeyimiz
Senin gönüllerimiz
Ummanları kurutur
Sana olan sevgimiz.

(Su dergisi (Sivas), Mayıs 1961, Sayı 4)

TARIK ORHAN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 196-197

SEN GİDELİ

Sen gideli Atam bunca yıl oldu,
Gönlümden gitmedin bir tek saniye,
Bütün canlı cansız, nice senedir
Çağırır Atatürk, Atatürk diye.

Ak köpüklü, hırçın, deli dalgalar
Yalçın kayalarda çırpınır, ağlar,
Başı duman duman efkârli dağlar
Çağırır Atatürk, Atatürk diye.

Yüreği kavrulmuş bir çöl yolcusu,
Nasıl bir hasretle arar ise su,
Misak-ı Milli'nin Anadolu'su
Çağırır Atatürk, Atatürk diye.

Toprağın bağrından kaynayan pınar,
Şu yol kenarında ihtiyar çınar,
Mor menekşe, kırmızı gül, sarı nar
Çağırır Atatürk, Atatürk diye.

Köy kilimlerinin ala nakışı,
Bala ceylanların ürkek bakışı,
Öksüz mevsimlerin yazı ve kışı.
Çağırır Atatürk, Atatürk diye.

Kuşun kanadında sensin uçuşan,
Kırlarda rengârenk çiçek açışan,
Şehit rütbesiyle toprağa düşen
Çağırır Atatürk Atatürk diye.

Mirkelâmoğlu der, yel'ler çağırır,
Bozbulanık akan sel'ler çağırır,
Aşıklar elinde tel'ler çağırır
ATATÜRK, ATATÜRK, ATATÜRK DİYE.

NECİP MİRKELÂMOĞLU

Parlâmenter Şairler, S. 200

SEN HEP GÖKLERE BAK ATA'M

Sen hep göklere bak Ata'm,
Mavi gözlerin ufkumuzu aydınlatsın!
O ufku karartmaya çalışanları,
Sonsuz maviliğinde boğacaksın.
Eksilmesin üstümüzden,
Gülümsemen, bakışın.
Anlaşıldı, bu kez bizi yine,
Sen kurataracaksın!

EHİCRAN

SEN MUSTAFA KEMAL'SİN

Sen Mustafa Kemal'sin;
Söyler türkünü aydınlıklar,
Söyler Asya, Afrika.
Engin bozkırların yoksul çocuğu.
Defne dallarında barış,
Söyler türkünü.

Sen Mustafa Kemal'sin;
Bir devrim ağacı,
Yeşillerle mevsim mevsim.
Bir kuşak us dolu yarınlar da,
Elif elif yüreklerde çiçek,
Bir yolsun evrensel sonsuzlukta.

Sen Mustafa Kemal'sin,
Şafak göklerinde açan güneş,
Yağmur yağmur bereket,
Dağlarda, ovalarda ses, mutluluk,
Salkım söğütlerde yurt kokusu,
Toprağın şah damarısın.

Sen Mustafa Kemal'sin;
Açmış bahçende uygarlık çimenleri.
Newton, Galile ışıtmış gecelerinde.
Sen ey Anadolu insanı!
Öpmüş alnından baştan başa Avrupa.
Sen.. Sen..
Sen Mustafa Kemal'sin...

M. GÜNER DEMİRAY

SEN ÖLMEDİN

Küçükler ağlıyor, büyükler ağlıyor
Ulusun başına karalar bağlıyor
Ölümün bak nasıl yüreği dağlıyor!

Mateme boğuldu kalk ta gör vatani
Sevdiğin milleti bir daha gör, tanı!

Kalbimiz var dersek ondaki kan sensin!
Cismimiz var dersek içinde can sensin!
Ünümüz var dersek şeref sen, şan sensin!

Böyle der on sekiz milyonun vicdanı:
Ey fani dünyanın ebedi insanı!

Hayır sen ölmedin, işte göz yaşımız!
Saklıyor mukaddes adını başımız!
Sevgindir acunda en iyi aşımız!

Gönlümüz ülkünün sönmeyen volkanı
Ey fani dünyanın ebedi insanı!

AHSEN GÜRTİN

Anadolu Gazetesi, 11 İkciteşrin, 1938, S. 4

SENDEN EVVEL GEÇEN ACI YILLARDA

Senden evvel geçen acı yıllarda
Nice kara günler görmüşüz Ata'm
Canımız dardaydı gözler yollarda
Sabırla bekleyip durmuşuz Ata'm

Vatan kan ağlarken düşman elinden
Sen Samsun'a çıktın günü birinden
Türk halkı top yekün senin emrinden
Ulusal savaşa girmişiz Ata'm

Sarsılmaz inançla tam bir güvenle
Kadın erkek ülkesini sevenle
Kimimiz tırpanla kimi süvenle
Düşmanı vatandan sürmüşüz Ata'm

İstilacı düşmanları topuyla
Denize dökmüşüz soyu sopuyla
Cumhuriyet rejiminin okuyla
Hilafeti yere sermişiz Ata'm

Kadını kurtardın kara peçeden
Dilleri arıttın Arap lehçeden
Laiklik denilen güzel bahçeden
Mutluluk gülleri dermişiz Ata'm

İlkelerin çoktur sayılmaz türü
Temele koymuşsun çağdaş kültürü
Yarattığın devrimlerden ötürü
Gönlümüzü sana vermişiz Ata'm

Nesimi insanlık vardır payende
Binlerce fazilet cem olmuş sende
Devletçe milletçe senin sayende
Çağdaş uygarlığa varmışız Ata'm.

NESİMİ ÇİMEN

Alevi Bektaşî Şiirleri Antolojisi, Cilt 5, S. 444

SENDENDİR ATATÜRK

Bugün yaşıyorsam
Güler yüzle emin
Tertemiz gökler altında
Dağlarım denizlerimle dost
Toprağım da dolaşıyorsam
Ümitli, memnun ve rahat
Gecem gündüzüm hürse
Damarlarımda kanım
Tenler içinde canım
Korkusuz yürürse
Bulutlarımdan gözyaşı yerine
Rahmet dökülürse
Ekmeğim suyum tatlı
Toprağım da türküm de bereketli
Rüzgârlarım alabildiğine hürriyetli ise
Bacamda tütünüm tütüyor
Ölülerim huzur içinde yatıyor
Ağacım dal sürüyor, boy atıyorsa
Görüyor, biliyor, inanıyorsam,
Keyfimce gülüyor, keyfimce ağlıyorsam
Dün yokken bugün varsam
Sendendir,
Sendendir Atatürk.

SUAT TAŞER

Atatürk Şiirleri, TDK,
B. Necatigil, S. 162-163

SEVDADIR

Bak çocuğum iyi dinle,
Son dersimdir bu sizinle,
Avucuna al da bir bak,
Üstünde durduğun toprak,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır.

Dere, tepe, su, düz bayır,
Yeşil ova, sarı bozkır,
Çanakkale, Seddilbahir,
Her zerresi bir destandır,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır.

Gaziantep, Şanlıurfa,
Diyarbakır, yeşil Bursa,
Edirne, Van, Kars, Ardahan,
Uçtan uca bütün vatan,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır.

Ülkemizde çağa dönük,
Ne var ise hep aydınlık,
Bilim, sanat ve hürriyet,
Çağdaş laik cumhuriyet,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır.

Kaldır da başını bir bak,
Gökyüzü ne kadar berrak,
Özgürlüğünün simgesi,
Ay yıldızlı kızıl bayrak,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır.

Hurafeden kurtulduğun
Yüzünü güneşe döndüğün,
Uygarlığın, özgürlüğün,
Ne varsa sahip olduğun,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır.

Sakın bunları unutma,
Kol kanat ger sen yurduna,
Bilmeyene masal gelir,
Masal değil, bir destandır,

Atatürk'ten armağandır,
Vazgeçilmez bir sevdadır...

SÜLEYMAN APAYDIN

SİYAH BİR YILDÖNÜMÜ

Bir yıl oldu, Atam, sen yurddan gittin,
Eserini bize emanet ettin!
Dedin ayrılırken: "Çalış, milletim,"
"Sana kamçı olsun benim rihletim!"

Seni kaybedince millet ağladı;
Fakat irşadına, hep, bel bağladı
Şanlı hayatının örneği bize,
Hem güneş olmuştur, hem bir mûcize.

Bir ölü vücade taze can veren,
Emsalsiz benliğin, demir iraden,
Her müşkül önünde bize rehberdir;
Sevgili Türklüğün şarkta mihverdir.

Avrupada. bugün, kanlı bir cidal,
Matem yağıdır, yüklenip vebal.
Yerde ve havada cesim kuvvetler,
Ölüm püskürüyor, hem musibetler.

Senin asil ruhun sulhseverdir,
Sulh ile hatıran hep münevverdir
Yersiz kan dökene lânet edersin,
Lûzumsuz savaştan nefret edersin.

Büyük halefin de öyle düşünün
Pek ihtiyatlıdır, uzağı görür;
Kiyaseti çoktur; gayret ediyor,
Selâmetimize dikkat ediyor.

Sen rahat ol, Atam! Baş düşüncemiz,
Şanlı eserini yüksek ve temiz
Tutmaktır, mutlaka. bu badirede..
Milletin biliyor şeref neredel!.

Her bir Türk müdriktir vazifesini:
Minnettar evlâdın darıltmaz seni;
Yarattığın eser parlak kalacak;

Uzanan el varsa parçalanacak.

Atam! Rahat uyu ebediyette!
Öyle bir ruh bıraktın, sen, bu millette..
Ki lûzumlu bir harp onu yıldırılmaz,
Vatanın şanına leke kondurmaz.

Türk bugün bilir ki o ölmelidir;
Vatan emrederse can vermelidir.
O mübarek kanın sırrı büyüklük..
Onunla yükselir yarınki Türklük.

Ölmez Atam, yaşa! Millet uyanık..
Fikri, göynü sende; bağı pek yanık..
Başının üstünde tutar vatani;
Onun şevketine fedadır canı.

Şanlı, Büyük Atam! Sen müebbetsin!
Eserine bak da ruhun sevinsin..
Seni seven Türklük sana lâyıktır:
Çünkü senin dehân onu saiktir.

KEMAL DERVİŞ

Tan Gazetesi, 10 İkciteşrin 1939, S. 9

SON CEMRE

Sen,
Son cemresin
Havama ferahlık
Suyuma tat,
Toprağıma bereket
Ve insanıma
Akıl, öğünç , cesaret ..

Sen,
Son cemresin
Zerre zerre inen
Yeşil yaylalarımda,
Fabrikalarımda
Güçlü bilek ve yüreklere
"Yüksek TÜRK"idealini veren..

Sen,
Son cemresin
Yok senden başka gelecek
Ve bize Milli gururumuzu yeniden verecek,
Dik başımızın
Ak alnımızın
Tertemiz yüreğimizin yağmuru...

CEMAL ERGUN ERUÇ

SÖZ VERİYORUM

Bana bakıyorsun.
Mavi gözlerinin manası derin.
Bir kelime söylesem,
Heceler adın senin.

Bana bakıyorsun.
Bakışlarında kesin bir karar...
Ne zaman tahtaya kalksam,
Ellerim adını yazar.

Bana bakıyorsun.
Varlığını duyuyorum içimde.
Bir güneş doğuyor birden,
Sen varsın bir damla ışıktaki bile.

Bana bakıyorsun.
Dersi beraber işliyoruz seninle.
Çok şeyler bekliyorsun benden.
İlkelerin birer meşale ellerimde.

Endişen olmasın büyük insan!
Söz veriyorum:
Yaşadığım sürece,
Demir bir yumruk olacağım cehalete...

ÜLKÜ DUYSAK

ŞU SONSUZ KOŞU

Samsun'a ayak basmış kahraman bugün,
Çayır, çimen yeşermiş zafer yolunda.
Davul zurna sesinde şahlanır düğün,
Gönlüm coşup öter bir bahar dalında.

Ata'nın rüyasına gelincikler sun,
Emek bahçelerinin güzel gülünü.
Biz sonsuz bir sabahtayız.. O, uyusun,
Sevincimiz coşturur onun gönlünü.

Nasıl çıkmış bir sabah Samsun'dan yola,
Dağlardan dağlara o zafer türküsü,
Şahlanıp bayrak çekmiş her eski kola,
Taze bir bahar açmış yurdun gözünü.

Al bayrağım Ankara kalesinde hür,
Dalgalanmakta altın bir çağa doğru,
Yeni kahramanlar kol kol, boy boy yürür,
Şu karlı dağlardaki bayrağa doğru.

19 Mayıs'ın hür başına çelenk,
Kiraz mevsimi, gençlik ayı, gül ayı,
Bir bahar bahçesinde gönüller renk renk,
Şu sonsuz koşuya bak, sarmış yaylayı.

CEYHUN ATUF KANSU

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 104

TABUTUNUN ARKASINDAN (GİDİYOR)

Gidiyor, rast gelemes bir daha tarih eşine,
Gidiyor, on yedi milyon kişi takmış peşine!

Gidiyor, sonsuz olan kudreti sığmaz akla,
Gidiyor, göğsünü çepeçevre saran bayrakla!

Gidiyor, izleri üstünde birikmiş yaşlar,
Gidiyor, yerde kılıçlarla eğilmiş başlar.

Gidiyor, harbin o en korkulu aslan yelesi,
Gidiyor, sulhun ufuklarda yanan meş'alesi.

Yine bir devr açacakmış gibi en başta O var,
Hıçkıran seste O var, sessiz akan yaşta O var!

Siliyor ruhunun ulviliği fâni etini,
Çiziyor ufukta batan bir güneşin heybetini.

Büyüyor, gökten inip toprağa yaklaştıkça,
Büyüyor gitgide göklerden uzaklaştıkça...

18.11.1938

ORHAN SEYFİ ORHON

Her Yönüyle Atatürk, Avni Altınar, S. 322

TARİHE

Ağla, ey koca tarih! Giden en yüce şanın,
O zaferler sultanın, muzaffer kahramanın.
Ağla tarih, feryat et, hiç dinmesin figanının.
Haşre kadar matem tut, eksilmesin hicranın.

O mavi yeşil gözler bir ummana bedeldi;
Gürleyen, şimşek saçan asûmana bedeldi
Ağla tarih, o senin zaferler çelengindi;
Senden daha zengindi. senden daha engindi.

MEHMET AYNACI

Tan Gazetesi, 1. 12. 1938, S. 8

TÜRK KADINI MARŞI

Atatürk'ün sayesinde,
Özgürlüğün adımiyim.
Türk anası payesinde,
Aydın bir Türk kadınıyim.

İster yetmiş olsun yaşım,
İlerici ve çağdaşım,
Yoksa haram olur aşım,
Aydın bir Türk kadınıyim.

Mukaddestir mücadelem,
Yurt ağılarken nasıl gülem?
Son bulsun ıstırap, elem,
Aydın bir Türk kadınıyim.

Allah'ımın izni ile,
Hayatımı versem bile,
Cahil diye düşmem dile,
Aydın bir Türk kadınıyim.

Şükür ben de Müslüman'ım,
Tanrı'ya tamdır imanım.
Türkiye'me kurban canım,
Aydın bir Türk kadınıyim.

Meş'aleyiz sönemeyiz,
Başka rejim denemeyiz,
Hilafete dönemeyiz,
Aydın bir Türk kadınıyim...

MEDİHA ŞEN SANCAKOĞLU

TÜRKİYE ŞARKISI

Sen zaferini gösterdiği Mustafa Kemal'in
Hatırası nesilden nesle büyüyen
En gencinde en ihtiyarında
Yer eden
Sen zaferini gösterdiği Mustafa Kemal'in

Fuzuli Haşim ve Tokadizade
Senin tazeliğinle yarattı şi'ri
Boşuna görünmedi meydanlarında Dede
Söylediler ne söyledilerse dilinle her biri
Fuzuli Haşim ve Tokadizade

Sen kalbe yayılan sesi Hacı Arif Bey'in
Fikrolur yeşerirsin zamanla
Sen nefesisin her üflenen neyin
Camisin türbesin mescitsin Sinan'la
Sen kalbe yayılan sesi Hacı Arif Bey'in

Senin havalarını taşıdı dört bir tarafa
Bağrında sanat ve ilim
Laf değil Hicretten 1000 yıl sonra
Sultanlardan Yavuz Selim
Senin havalarını taşıdı dört bir tarafa

Sen boy atan çocuklarda
Kemiksin etsin
Akılsın hürriyetsin vicdanda
Kuvvetsin
Sen boy atan çocuklarda

Sen Ankara'dasın İstanbul'dasın İzmir'desin
Kan olup damarda yürüyensin
Sen 20 milyon Türkle bir solukta
Kurtuluş savaşı verensin
Sen Ankara'dasın İstanbul'dasın İzmir'desin

Sen zaferini gösterdiği Mustafa Kemal'in
Hatırası nesilden nesle büyüyen
En gencinde en ihtiyarında
Yer eden
Sen zaferini gösterdiği Mustafa Kemal'in.

SALÂH BİRSEL

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 113-114

TÜRKLÜK, ATATÜRK

Her yıl, 10 Kasım, saat dokuz suları,
Düşünür tek yürek Türkeli
Bu düdükler, bu sessizlik, bu saygı duruşu
Bir yanlışlık olmasın, sağ
O kadar bizimle ki!

Her yıl, 10 Kasım, saat dokuz suları,
Eğilmişken bütün başlar üzgün,
Birden kalkar yukarı dinç,
Madem ruhu Türklüğün,
Atatürk ölür mü hiç?

Oydu Mete'lerde, Oğuz Kağan'larda
Oydu Orhun Yazıtları'ndaki destan,
Oydu doludizgin şanlı ılgarlarda.
O kurtardı bizi her mutsuz çağda
Karşısında O'nu buldu her düşman.

Çökmedikçe üstümüzde mavi gök,
Göçmedikçe altımızda yağız yer,
Durdukça evren uzar gider uzayda,
Türklük,
Atatürk!

BEHÇET NECATİGİL

Atatürk Aramızda, S. 25

ULU ATAM

On sekiz milyon kalbe sarılamaz pek derin
Yaralar açtı Atam senin ölüm haberin
Ağlıyordu boynunu yana bükmüş te hilâl
Al renkli bayrağıma çöküverdi bir melâl
O bilmem bu haberi nerelerden almıştı?
Yerine çıkamamış yarı yolda kalmıştı.

Dünyadan çevrilince ebediyete yüzün
Neşe saçan yüzleri hemen bastı bir hüznün
Bütün kalpler ayrılık acısıyla yanıyor
Her dudak o mübarek Atasını anıyor
Ah! Ölüm kimdi, sen kim, nasıl yaklaştı sana
Ölmek bize mukadder, bizim gibi insana.

Sen bir yüce varlıktın insanlığın üstünde
Yadigârı Tanrının bize en kara günde
Adaletin ağılattı bu kadar milyon Türkü
İsteriz Atamızı ver bize Atatürkü
Mahrumuz ziyasından artık parlak güneşin
Gelmedi kâinata, gelmiyecek bir eşin.

MUSTAFA ERDOĞDU

Tan Gazetesi, 1. 12. 1938, S. 8

ULU ATAMA

Gittin bu gidiş çok acı oldu.
Yanık gönlümüz sana ağlıyor
Matemin bütün kalplere doldu
Seni sevenler kara bağlıyor.

Yıkılsın taşlar, dağlar yerinden
Koca bir vücut uful ediyor.
Kırılsın dallar bütün belinden
Yüksek ülkülü atam gidiyor.

Ey... kara toprak öğünme birden.
Yüce varlığı sığdıramazsın,
Yollar açılrsa bir anda yerden
Sen onu yine dolduramazsın.

Alamaz onu yarılrsa gökler.
Denizler çökse toprak olsa da
Götüremezler tunçtan bilekler.
On sekiz milyon kuvvet dolsa da..

Ey kahhar ecel sen de kıvanma
Onu götürüyorum diyerek burdan
Hisler de öldü, bittiler sanma.
Hiç ayrılır mı insanlar nurdan

Atam! yüzünü göster görelim.
Müsaade iste meleklerinden
Başına sevgiden çelenk örelim.
Tutalım aziz bileklerinden..

Unutamayız geçse asırlar..
Çünkü aşkını kalblere kazdık.
Silemez onu geçen zamanlar
Çünkü ismini sineye yazdık..

GÜLSEN YILGÖR

(Edebiyat Fakültesi)

Tan Gazetesi, 16 İkcinciteşrin 1938, S. 6

ULU ATAMA

Gözümüz kurudu kalmadı yaşı
Ey Türkün kaybolan biricik başı
Hasretin eritti demiri, taşı
En candan Babamız ölmemeliydin

Yıllarca ağlasak, yaşlara girsek
Matemle tükenmez ye'se bürünsek
Yeridir senin için öldürsek, ölsek
Ey Yüce Babamız ölmemeliydin

Acınla dünyayı ağlattın, yaktın
Bütün insanlığı öksüz bıraktın
Hayattan ebede ne hazin aktın
Biricik Atamız ölmemeliydin.

İsmet İnönüdür şimdi Babamız,
Biz onu seninle kardeş sayarız;
Birlikte ağlaşır, seni anarız,
Dünyanın Atası ölmemeliydin

Göz yaşlarından denizler olsun
Aşkınla tutuşup âlem kül olsun.
Güneş kararsın, çiçekler solsun
Eşi yok Atamız ölmemeliydin.

NEŞE DURGUNOĞLU
(Kızıltoprak, 49 uncu okul)

Cumhuriyet Gazetesi,
18 ikincitesrin 1938, S. 8

ULU ÖNDER

Feryada kulak ver, kadın, erkek sana "dön" der;
Göçtünse adem semtine artık, Ulu önder,
Her gün, gene, candan duyulan emrini gönder;
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

Yoksulluğa, zenginliğe, noksanlığa lânet..
Lânet, ebedi acz olan insanlığa lânet..
Lânet, şu ölüm adlı perişanlığa lânet..
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

İnsanlık utansın şu (kader) safsatasından...
Zehr içmemeliydin ölümün yash tasından...
Tarihi bıraktın, niye mahrum Atasından?
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

Mutlak şu (ecel) adlı kadim avcı kudurdu:
Bilmem ki nasıl bir pusu kurdu, seni vurdu?
Sonsuz yaşayıp başta kalaydın, ne olurdu?
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

Sendendi bütün kudretimiz hamle yönünden;
Düşman ve taassub yenilip kaçtı önünden...
Sesler geliyor Dumlupınardan, İnönünden;
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

Lâyıktı hududsuz ebediyet sana... Heyhat...
Bir kutlu babaydın bize sen, hem ana, heyhat...
Bilmem ki niçin oldun ölümden yana?.. Heyhat...
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

Yüksekliğin eksilmiyecek halk üzerinden...
Millet yaralanmış bugün en ince yerinden...
Sızlar, Büyük Önder, vatanın kalbi derinden;
Şarkın kara bahtında ışıktın, niye söndün?..

KEMAL EDİB

Cumhuriyet Gazetesi, 13 İkciteşrin 1938, S. 3

ULUMUZA

Türk'ün kahramanısın,
Yoktur sen gibi büyük.
Türkiye'nin canısın
Ulu önder Atatürk!

Sen kurtardın bu yurdu
Ortada yokken ordu,
Azmin bir devlet kurdu
Ulu önder Atatürk!

Türk'ü diriltten sensin,
Göklere yükseltensin,
Devrimler senin dersin
Ulu önder Atatürk!

Şu Cumhuriyet kadar
Yüce armağan mı var?
O Türklük'le hep yaşar
Ulu önder Atatürk!

Ölümün bizi buldu
Yaşımız dinmez oldu
Ülkemiz yasla doldu
Ulu önder Atatürk!

Sönsün mü mavi gözler,
Bitsin mi tatlı sözler?
Yürekler seni özler
Ulu önder Atatürk!

Öldün, fakat hep varsın
Gönüllerde yaşarsın
Asırları aşarsın
Ulu önder Atatürk!

Nurlu izinde gitmek
Boynumuza borç gerek
Ant içeriz severek
Ulu önder Atatürk!

SABRİ CEMİL YALKUT

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 97-98

UNUTMADIK UNUTTURMAYIZ!..

Parçalanma, işgal, teslimiyet sonrası
İçte dışta hainler cumhuriyet düşmanı
Yok giymeye kundurası, ekmekte karne sırası
Omzunda top tüfek nasırı, hem annesi, hem bebesi
Gözyaşıyla yara sardı, vuruldu ayakta kaldı
Bu vatan kurtulmalıydı, cumhuriyet kurulmalıydı.

Ve şimdi; biz Mustafa Kemal gençliğiyiz
Hatırlarız, hatırlatınız.
23 Nisan, 29 Ekim, 30 Ağustos ve 19 Mayıs.
Ve şimdi; biz Mustafa Kemal gençliğiyiz
Unutmadık, unutturmayız, cumhuriyeti, hedefimizi,
Gerekirse tekrar tarih yazarız.

Çürümüşlük, çökmüşlük geriliğin nedeni
Mondros'u Sevr'i, unutma teslimiyeti.
Dışarda işbirlikçiler, içerde iç ayaklanma,
Paramparça toprak hesabı
Tam bağımsız ülke için, topyekün kalkınma için
Dünyaya örnek halk için, bu vatan kurtulmalıydı,
Cumhuriyet kurulmalıydı.

Ve şimdi; biz Mustafa Kemal gençliğiyiz
Hatırlarız, hatırlatınız.
23 Nisan, 29 Ekim, 30 Ağustos ve 19 Mayıs.
Ve şimdi; biz Mustafa Kemal gençliğiyiz
Unutmadık, unutturmayız, cumhuriyeti, hedefimizi,
Gerekirse tekrar tarih yazarız...

GÖKHAN ŞEN
(Söz ve beste)

UYANIK UYKU

I.

Mustafa Kemal kar üstünde yatmış uyur.

Gece vakti
Karınca gibi yıldız üşüşmüş gökyüzüne
Kar inmiş de az öncesi
Ufacık-tefecikten kar inmiş
Uzanmış-yatmış kar üstüne Mustafa'm
Samur kalpak başında
Sırtında bir asker kaputu
Tiril-tiril incecikten.

Top arabaları geçer uykusundan
Mehmetler-Mustafalar-bir ordu
Elleri bayrak-elleri süngü-elleri tüfek
Süvariler geçer yalın kılıç
Şimşekler çakar gözlerinden.

Uyuyor uyanık uyku içinde
Maviler siyahlar lacivertler
Üçe karşı beş, beşe karşı on
Nasıl akıldan çıkar, nasıl dilden düşer
Sabahın erinde doğan gün
Kötü günlerin sonu, iyi günlerin başlangıcından.

II.

Mehmet'in biri der ki:

Acısından bir baş soğan
Üç zeytin kuru mu-kuru karasından
Çömeldik anaç toprağın üstüne
Toprak yağmuru yemiş şişkince yatar.
Bıçak gibi alı da-morlu ışıklar dağlardan
Durmuş dikelmiş aslan Mustafa Kemal,

Mustafa Kemal'in gözleri bize
Çadırın kapısı dağlara bakar.

Ah-dedim-yüzüne karşı, gözlerine karşı,
Kulun-kurbanın olayım
Ayağının türabı, alnının teri
Senin yerine ben gözleyim yolları
Bir küçük kuştur göğüs kafesimde
Senin için çırpınır canım
De öl şuracıkta
Ayağın dibinde öleyim.

Gözlerine ışık vurmuş pırıl pırıl ama,
Yas içinde efkârlı-en efkârlısından.

(Varlık dergisi, 1 kasım 1951, sayı 376)

TARIK DURSUN K.

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 143-144

UYUYOR

Alev olmuş yanıyor gözyaşımız
Bu hazin meşaleler üstünde,
Uyuyor en yüce can yoldaşımız
Böyle hicranlı tutuşmuş günde.

Uyuyor... Uykusu hiç bitmeyecek,
Ölü bir milleti var eyleyenin.
Onu makber bile incitmeyecek,
Ruhu tunçtur, gece yoktur diyenin.

Geceden doğru ışıklar saçarak,
Vatanın gündüzü, Türk'ün özü O,
Ölemez böyle sabah, böyle şafak,
Tarihin şan dolu en son sözü O.

HALİT FAHRİ OZANSOY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 57-58

UZANIR YÜCELERDEN O DEV YÜREKLİM

Bütün karanlığımızı birden götürür,
Bütün mutsuzluğu, acıyı gözyaşını
Düşlere önce Mustafa Kemal'i getirir
Kaldırır Türkiye'min eğik başını.

Önce Mustafa Kemal'dir o dağ taş
Yine Dumlupınar'la uyanır düşüncelerde
Doğrulur Kuvayı Milliye kutsal örtüsünden
Özgürlüğe Mustafa Kemal'le varılan yerde
Ne var Mustafa Kemal türküsünden.

Sonra Atatürk'tür o, Mustafa Kemal'lerle ölümsüz
Hep Atatürk'tür bir yeni evrim gerekse
Gerekse ölümler, yokluklar, acılar
Kocatepe'den yeter Mustafa Kemal gözüксе
Kuşanır kılıcını o dev güçle ordular.

Uzanır yücelerden o dev ellim
Alın ellerimi der, vurun karanlığa bir daha
Vurun geriliğe yiğitlerim, yavrularım!
Artık korkuyla uyanmasın kimse sabaha
Okuyun yeniden ne demişse buyruklarım.

(Atatürk için Bütün Şiirler, 1962, S. 203)

COŞKUN ZENGİN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 203-204

ÜLKÜ TANRIMIZA

Bir güneş gibi yalnız
Sen oldun ışığımız,
Ey Türklüğün bütün;

Ne ses, ne renk, ne mermer;
Ne ufuklar, ne gökler
Almaz büyüklüğünü...

Ne mutlu Türk olana,
Ne mutlu Gazi, sana;
Armağanın bu ülke;

Ne mutlu göz yaşında,
Yüreğinde, başında
«Gazi»si olan Türke.

ÖMER BEDRETTİN UŞAKLI

Ömer Bedrettin Uşaklı, İlhan Geçer, S. 110

YALNIZ KOMAZ

Derken böyle Kasımların birinde
Anasını yitirmiş kuzular gibi
Kaldık yolun ortasında ağladık
Çevirip yüzümüzü isli gökyüzüne
Tanrıya bağladık kaderimizi

Sonradan çözüldü dizlerimiz
Sonradan derman geldi dizimize
Bu vatanın üstünde baştan başa
Mavi gökyüzünde Atatük'ün gözleri
Dağlardan denizlerden kopup gelen
Rüzgârlarda Atatük'ün sözleri
Zor görsek, dara düşsek, ağlasak
Atatürk'üm yalnız komaz bizi.

ADNAN BULAK

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 150-151

YARI ÇEKİLEN BAYRAK

Manzara

Karanlıklar, bulutlar, işte mahşer mahşer olmuştur,
Durur, tekbir alır dağlar, döner göklerde kartallar;
Gönüller hep boşalmıştır ve gözler kanla dolmuştur,
Siyah bir zakkum açmış bir zamanlar yemyeşil dallar...

Destan

Nerden baksak görünen bir dağıydın vatanın,
Ne zaman seslensek, sen bize çağlar gelirdin...
Ne destanlar söyledin, ne coşkun bir nehirdin,
Bir yalın kılıcıydın Türk denen kahramanın,
Yurdu kuşatan dağlar alnında çelengindir...

Altında bir küheylân gibi şahlanan dağlar,
Gölgesi ta göklere vuran askerlerindir;
Topların konuştuğu yalnız zaferlerindir,
Söyler gezer yankılar adını diyar diyar,
Adın tarihi döğen bir umman, bir engindir...

Serhatlerde açtığın bayraklar bizim için
Öpüp kokladığımız şen gaza gülleridir,
Savaş, baba mirası, atalar hüneridir,
Bastığımız her toprak şan saklar bizim için,
Ruhumuzda her köşe hatıranla zengindir...

Atlar şahlanmalıdır, yaslar saklanmalıdır,
Sesime ses katmalı seller coşkunluğundan,
Gökler haber alsın bir kahraman vurulduğundan,
Ordular bir meçhûle doğru ayaklanmalıdır.
Sancaklar düşsün öne, bu, senin son cengindir!.

Yas

Dökün yaprağınızı dallarım dökün,
Akın yash yash sularım akın,
Bükün boynunuzu bayraklar, bükün
Bir alınmaz kal'am vardı, yıkıldı

Durmadan çalkanan bir kızıl deniz,
Bir damla yaş gibi duruyor sessiz,
Vatan ufkundaki en güzel çeyiz,
En şanlı süs, baktım yarı çekildi.

Kara haber: tipi eser savrulur,
Bir yanardağ gibi içim kavrulur,
Vatanın kederi bende yuğrulur,
Yas olup, yaş olup gözden döküldü.

Gökyay'ım derd ile adımı anar,
Bir kararsız kuştur, dalına konar,
Neresinde bilmez, bir yara kanar,
Saran gitti, boyuncuğu büküldü...

ORHAN ŞAİK GÖKYAY

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 64-65

YARIYA ÇEKİLEN BAYRAK

I

Bayraktar bayrağı yarıya çekti:
İkinci teşrinin onuncu günü,
Sonbaharın bütün tasası, hüznü
Artık yaprak yaprak dökülecekti.

Atatürk, bizimdi, büyüktü, tekti.
Ölüm sardığı gün güzel yüzünü
Bu derin azabın üzüntüsünü
Bizimle birlikte bir dünya çekti.

Bayrağı yarıya çeken bayraktar!
Onun cihan değer, kutlu na'sını
Bizim bayrağımız sardığı zaman,

An hicranlarını, dök yaşlarını!
Ve nemli sabahtan, solan akşamdan
Muhteşem çelenkler örsün sonbahar!

Bahçede solan güz, sen ölmeseydin,
 Bu kadar sararıp solmayacaktı.
 Şu yaşlı, bu genç yüz, sen ölmeseydin
 Bu kadar sararıp solmayacaktı.

Kırılmış gönlümüz, sen ölmeseydin,
 Bin yasla boşalıp dolmayacaktı;
 Kırılmış gönlümüz, sen ölmeseydin,
 Bir anda perişan olmayacaktı.

Koncalar dağılmış, yapraklar sarı;
 Dallarda sustu kuş cıvıltıları;
 Atam hayat mıydın, bahar mı, neydin?

Sen nasıl ölürsün, anlayamadık,
 Bizi ta derinden yaktı ayrılık,
 Atam ölmeseydin, sen ölmeseydin...

HÂMÎT MACÎT SELEKLER

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 62-63

YAŞAYAN ÖLÜYE

On sekiz milyon nabız, çağlıyor Atam diye.
On sekiz milyon çift göz, ağlıyor Atam diye.

Yaşayan bir ölüsün; mezarın kalbimizde.
Gözyaşımdan bir nehir; akıyor gecemizde.

Küçük, büyük hepimiz, yas tutup ağlıyoruz.
Hüzünle bağrımıza; kara taş bağlıyoruz.

Sen bir eser yarattın, bize hatıran kaldı.
Garp senden ilham aldı, şark senden ilham aldı.

Çınlıyor her kulakta; o gür azimkâr sesin.
Yüzümüze çarpıyor, her an sıcak nefesin.

Sen bir ulus evladı, vatanı yaratansın;
Gözümüzden boşanıp kalbimizde yatansın.

Sokaklar ağlıyanla, yas tutanlarla dolu,
Göz yaşıyla ıslandı, vatanın Anadolu.

Daha dün yerde idin, bugün göğe yükseldin.
Sen bir ulus bağrından, Türklük kanından geldin.

Nice ufuklar aştı, hürriyet veren sesin.
Havadasın yerdesin, ağlıyan gözlerdesin.

Sen her Türkün kanında, yas tutan kalblerdesin.
Her varlığın üstünde, yükselen göklerdeyin.

NİHAT SOYSON

Anadolu Gazetesi, 13 İkciteşrin, 1938, S. 13

YAY BEDENLİ ADAM

- Kocatepe üstünde -

Çıkıyordu bir dağ yamacına
O gök-gözlü o kalpaklı adam
O kara çizmeler ayağında
O pırıl-pırıl mahmuzlu
Ezip çiğniyordu şimdi
Toprağı usanmadan
O gök-gözlü o kalpaklı adam

O ne düşünüştü o Tanrım
Vatanca
O ne dağ bedendi öyle
Yaylar gibi

Kaçamazdı artık düşman
Kaçsaydı iyi ya
Kurtulamazdı pençesinden ölümün
Öyle kolay-kolay
Durulur muydu karşı
Hiç o yay bedenli adama

Kocatepe'de

Bir defa kestirmiş gözüne
"-Ordular ilk hedefiniz..
Akdeniz..."

ABDULLAH RIZA ERGÜVEN

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 178-179

YIL OLDU

Atamdan bir haber getirsin diye
Dün bir kuş uçurdum Rasattepe'ye
Boynunu bükerek döndü geriye
Yıl oldu Atam'dan haber alamam
Yaşımı dökecek bir yer bulamam

Gönüllerdi onun dünyada tahtı
Nereye konuldu bilmem ki lahtı
Ne kadar karaymış alnımın bahtı
Yıl oldu Atam'dan haber alamam
Yaşımı dökecek bir yer bulamam

Bir yılda saçımın ağardı teli
Bahçemde yetişen şu kızıl gülü
Dikeyim kabrine gösterin yolu
Yıl oldu Atam'dan haber alamam
Yaşımı dökecek bir yer bulamam

Dün akşam Atam'ı düşümde gördüm
Yüce bir cihanın başında gördüm
Yeni zaferlerin peşinde gördüm
Yıl oldu Atam'dan haber alamam
Yaşımı dökecek bir yer bulamam

Gözleri göktendi saçı altından
Ağız bir kılıçtı çekilmiş kından
Uyusam bir daha görsem yakından
Yıl oldu Atam'dan haber alamam
Yaşımı dökecek bir yer bulamam

Dün bir kuş uçurdum Rasattepe'ye
Atam'dan bir haber getirsin diye
Boynunu bükerek döndü geriye
Yıl oldu Atam'dan haber alamam
Yaşımı dökecek bir yer bulamam.

GARİP MUSTAFA
(Yusuf Mardin)

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 80-81

YİRMİ BEŞ YIL ÖNCE ATATÜRK

Başlayınca sert rüzgârlarda
Acı dökümü insan ağacının;
Bir yaprak daha sarardıydı,
O günleri hatırlıyorum;
Gökler yakardı, Tanrılar yakardıydı.

Nice kentler dolusu insan
Boşalı boşalı ölüm üstüne
— Seni alıp gittiğinde —
Nice kentler dolusu insan
Ağlayı ağlayı vardıydı.

Tutup da elleri bağı bağı
Bir evrence acı yürekte,
Bir evrence karanlık.
Nice kentler dolusu insan
Birden kimsesiz kaldıydı.

Kasım'lar geçti, kasımpatılar
Alı, akı, turuncusu açtı,
Dağlar üstüne, sabahlar üstüne.
Nice kentler dolusu insan
Sana çiçek taşıdıydı.

Şimdi çocuklarla birlikte büyük,
Hem akıl, hem ışık, hem güzellik
Sen yeryüzünde
O günleri hatırlıyorum:
Uluslar, önünde ağladıydı.

(Varlık dergisi, I Kasım 1963, sayı 609. 211)

ADNAN ARDAĞI

Atatürk Şiirleri, TDK, B. Necatigil, S. 210-211

YÜZYILIN TÜRK'ÜNE (Kaside- 100 beyit)

Kasîdemiz; Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin kurucusu büyük önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün hayâtı ekseninde; bizlere emanet ettiği bağımsız bir ülkenin ve Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin istiklâl ve muhâfazasında, sorumluluğumuzun idrâk ve bilinci içerisinde, Cumhuriyet'imizin 100. yılına hürmeten 100 beyit olarak şükran, minnet ve rahmetle ATATÜRK ve silah arkadaşlarının aziz hatıralarına ithâf edilmiştir.

Yevm-i (1) bahâr hikmet mevcûd cemresinde (2)
Âtîye(3) vardır ümmîd (4) mîlâd (5) müjdesinde.

Vâki' (6) hakîkaten izhâr-ı (7) nihân (8) şimdi
Görmüş Alî Rızâ (9) Bey hurşîd (10) Zübeyde'sinde (11)

- 1.Yevm (A.): Gün.
2. Cemre (A.): Havaya, toprağa ve suya düşerek iklimi ısıttığına inanılan imge.
3. Âtî (A.): Gelecek kuşaklar.
4. Ümmîd (Osm.): Ümit, umut, beklenti.
5. Mîlâd (A.): Doğum günü (başlangıç, yeni bir fikre ve harekete öncü).
6. Vâki' (A.): Gerçekleşen, vuku bulan.
7. İzhâr (A.): Ortaya çıkarmak.
8. Nihân (F.): Sır.
9. Alî Rızâ (A.): Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'ün babası.
10. Hurşîd (F.): Güneş.
11. Zübeyde (A.): Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım.

(Sahife 17)

Dünyâda bir misâfir şîr-i (1) jiyân (2) sanki
Ağlar minik bebek elbet neş'e hânesinde.

Pürneş'edir ekârib (3) arslân parçasıyla
Eş dost Selânîk (4) Âl-i Osmân (5) beldesinde.

Sağdan ezân soldan kâmet usûl âdet
Elhamd (6) Mustafâ'dır (7) ceddin (8) esâmesinde. (9)

Şükrün edâsı elzem mevlid okundu şimdi
Hamd ü senâ (10) salât (11) var Türk'ün vecîbesinde.

Yıllar çabuk geçer mekteb (12) Mustafâ için şart
Ta'lîm (13) çağında artık ilk ders mahallesinde.

Tedrîs (14) ön görür Şemsî (15) Mektebinde ısrâr
Arzû Alî Rızâ Bey'den son söz annesinde.

1. Şîr (A.): Arslan.
2. Jiyân (F.): Kızgın.
3. Ekârib (A.): Akrabalar.
4. Selânîk (Yun.): Osmanlı döneminde sancak. Atatürk'ün doğduğu il.
5. Âl-i Osmân (A.): Osmanoğulları, Osmanlı.
6. Elhamd (A.): Çok şükür.
7. Mustafâ (A.): Atatürk'ün büyük dedesinin adı.
8. Cedd (A.): Dede.
9. Esâme (A.): İsim.
10. Hamd ü Senâ (A.): Allah'a şükretme ve saygıyla O'nu yüceltme.
11. Salât (A.): Peygamber Efendimize salavat getirme.
12. Mekteb (A.): Okul.
13. Ta'lîm (A.): Öğretim.
14. Tedrîs (A.): Eğitim faaliyetleri.
15. Şemsî (A.): Şemsi Efendi Mektebi.

(Sahife 18)

Millî modern usûllerden tarz geliştiren el
Taltîf-i (1) devlet almış şemsî (2) vazîfesinde.

El'ân (3) Mustafâ memnûn bahtiyâr okulda
Mektebden aldı envâr (4) ilmin ziyâdesinde. (5)

Rıhlet-i (6) âhiret tez mevt-i (7) Alî Rızâ Bey
Elden gelen de bir şey' yok yazgı va'desinde. (8)

Bir oğlu bir evin istikbâli hânenin tek
Tahsîl önemli zîrâ ikbâl (9) evresinde.

Gayretli azmi yüksek öğrenci oldu her dem
Almış sonuç mükemmel notlar karînesinde.

Ders ânı bir teveccûh (10) mevcûd müderrisinden (11)
Genç Mustafâ Kemâl bundan böyle künyesinde. (12)

1. Taltîf (A.): Ödüllendirilme.
2. şemsî (A.): şemsi Efendi yeni yöntemlerle okuma yazmayı kolaylaştırmış ve bu başarısından dolayı devletçe ödüllendirilmiştir.
3. El'ân (A.): şimdi.
4. Envâr (A.): Işıklar.
5. Ziyâde (A.): Çokluk, fazlalık.
6. Rıhlet (A.): Yolculuk.
7. Mevt (A.): Ölüm.
8. Va'de (A.): Belirli bir süre.
9. İkbâl (A.): Yükselme, baht açıklığı.
10. Teveccûh (A.): Beğeni, iltifat, hoşlanma.01
11. Müderris (A.): Öğretmen (Osmanlı'da ortaokul ve lise öğretmeni).
12. Künye (A.): Kayıt defteri.

(Sahife 19)

Mefkûre Askerî l'dâdî'de (1) muhteşem tez
Bir "Devlet-i ebed-müddet" (2) sır akîdesinde. (3)

İşgâl edildi Lîbyâ askerde öfke ummân (4)
Her bir karış türâb (5) yurtan parça sînesinde.

Ya'kûb Cemîl (6) Enver (7) Bey Mustafâ Kemâl (8) bir
Şîr-i (9) mücâhid (10) olmuş düşman da pençesinde.

Balkan uluslarından isyân belirdi birden
Avdet (11) zorunlu devlet emretti nâmesinde.

Dost düşman oldu birden tahrîk etti Ruslar
Yûnân Sırp Bulgar işkence cümlesinde. (12)

1. l'dâdî (A.): Osmanlı'da lise.
2. Devlet-i ebed-müddet (A.): "Sonsuza dek sürecek devlet" ülküsü.
3. Akîde (A.): İnanç.
4. Ummân (A.): Okyanus.
5. Türâb (A.): Toprak.
6. Ya'kûb Cemîl (A.): İttihat ve Terakki Partisinin gözüpek fedaisi.
7. Enver (A.): İlerleyen yıllarda başkumandan vekili olacak Enver Paşa.
8. Mustafâ Kemâl (A.): Atatürk'ün adı.
9. Şîr (F.): Arslan.
10. Mücâhid (A.): Savaşçı.
11. Avdet (A.): Geri dönüş.
12. Cümle (A.): Hepsi, tümü.

(Sahife 20)

Düşman epeyce çok şartlar zorlu harb (1) umûmî (2)
Emr-i Cihâd-ı Ekber (3) İslâm halîfesinde. (4)

İsyân eder Arab Şark-ı Evsat'ın (5) durum kem (6)
Lavrens'le (7) ittifâk kurmuş kendi bölgesinde.

Dîn kardeşim Şerîf (8) hâin Mekke'nin emîri!
Yok, meymenet (9) Huseyn'in (10) meş'ûm (11) vechesinde. (12)

Arslân av ararken av oldu farkeder mi?
Hâlis gıdâ olur bil! Sayyâd (13) mi'desinde. (14)

Altın kafesde geçmiştir ömrü andelîbin (15)
Saldırdı nesr (16) bülbüller cân telâşesinde.

1. Harb (A.): Savaş.
2. Umûmî (A.): Genel.
3. Cihâd-ı Ekber (A.): En büyük savaş (Birinci Dünya Savaşı'nda Osmanlı Padişahı ve Müslümanların halifesi V. Mehmet Reşad tarafından yayınlanan ferman).
4. Halife (A.): İslam tarihinde müslümanların dini lideri.
5. Şark-ı Evsat (A.): Ortadoğu.
6. Kem (F.): Kötü.
7. Lavrens (İng.): Arapları isyana teşvik eden ünlü İngiliz casusu.
8. Şerîf (A.): I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı'ya ihanet eden Mekke Emiri Şerif Hüseyin.
9. Meymenet (A.): Uğur, bereket, iyilik.
10. Huseyn (A.): Hüseyin (Mekke Emiri'nin adı).
11. Meş'ûm (A.): Uğursuz.
12. Vech (A.): Yüz.
13. Sayyâd (A.): Avcı.
14. Mi'de (A.): Mide.
15. Andelîb (F.): Bülbül.
16. Nesr (A.): Kartal.

(Sahife 21)

Dehr (1) imtihan hadd-i zâtında var veyâ yok
Mağlûb sandığın gâlib belki gâyesinde.

Tehcîr (2) şart sadâkat yok Ermenî münâfık
Cân çıksa hûy çıkmaz hep aynı fitnesinde.

Nusrette (3) ordumuz Golyat (4) battı İngiliz pert
Makber (5) olur Çanakkal'em (6) küfre cebhesinde.

Sâyende perperîşândır Conkbayır'da Anzak (7)
Çörçil (8) şaşırdı der "Türk muhkemdir (9) ülkesinde."

Öldürmeyen Hakem (10) öldürmez evin bir oğlu
Takdîr edende hikmet ömrün idâmesinde. (11)

1. Dehr (A.): Dünya, madde.
2. Tehcîr (A.): Göçe zorlama (Tehcîr Kanunu).
3. Nusret (A.): Zafer.
4. Golyat (İng.): (Goliath) İngilizlerin meşhur zırhlı gemisi.
5. Makber (A.): Mezar.
6. Çanakkal'e (T.): Çanakkale Savaşları deniz zaferi.
7. Anzak (İng.): İngiltereye bağlı sömürgelerden oluşan askeri birlik.
8. Çörçil (İng.): (Churchill) İngiliz amiral, daha sonra başbakan; Winston Churchill.
9. Muhkem (A.): Sağlam, sıkı.
10. Hakem (A.): Allah'ın güzel isimlerinden biri.
11. İdâme (A.): Devam etme, sürme, ilerleme.

(Sahife 22)

Ders İngiliz için mağlûb olmanın utancı
Townshend1 esîr Türk'ün Kût'ül Emâre'sinde.2

Mağlûb İttifâk3 gâlib İtilâf4 yazık ki!
İmzâ edildi Mondros Mısırî'nin5 öfkesinde.

Hançerlenir yiğitler şâh devre kırk harâmî
Âbâd değil bu yüzden maşrık6 harâbesinde.

İşgâle karşı durmaz “Artin Agop Helen’ler”7
Dost olmaz eski düşman isbât nişânesinde.8

1. Townshend (İng.): Kût'ül Emâre Savaşı'nda esir düşen İngiliz komutan, tümgeneral (Charles TOWNSHEND).
2. Kût'ül Emâre (A): Irak cephesinde bir askeri mevzi. İngilizlerin seçkin askerleriyle subayları burda esir edilmiş olup halen İngilizlerin utancıdır.
3. İttifâk (A.): I. Dünya Savaşı'nda Osmanlı, Almanya, Avusturya ve Bulgaristan'ın yer aldığı taraf.
4. İtilâf (A.): I. Dünya Savaşı'nda İngiltere, Fransa ve Rusya'nın yer aldığı taraf.
5. Mısırî (A.): Niyazi-yi Mısırî, Osmanlı Padişahı IV. Mehmet döneminde Limni Adası'na sürgün edilmiş ve ayağında zincirlerle ikamete mecbur edilmiş mutasavvıf şeyhtir. Hatta bir rivayete göre ayağındaki zincirlerle mezara defnedilmiştir. Bu nedenle tasavvufi yönden üstün bir kişi olan Mısırî'nin ahının tuttuğu ve bu kerametinin gerçekleştiği inancı hâkimdir.
6. Maşrık (A): Doğu.
7. Rumca, Ermenice azınlık isimleri
8. Nişâne (F.): İz, işaret.

(Sahife 23)

Arzın (1) nihânı (2) ma'lûm nevbettedir (3) süreyyâ (4)
Gözler olan biten kodlanmış sitâresinde. (5)

Kaybetme zerre ümmîd tavsiyyemiz olur bu
Ankâ (6) doğurdu küller tekrâr fesânesinde. (7)

Da'vâ inançla kâim⁸ son kerte (9) şübhe olmaz
Makbûl değil ki fir'avn (10) ye's (11) ânı tevbesinde.

Tûfân (12) gözyaşından mahsûl meğerse cânlar
Mümkünse kurtuluş var Nûh'un (13) sefînesinde. (14)

Kim derse Türk ölmüş bitmiş inanma zinhâr (15)
Zîrâ hayır falân yok ma'lûm terânesinde.

1. Arz (A): Yer.
2. Nihân (F.): Sır.
3. Nevbet (A.): Nöbet.
4. Süreyyâ (A.): Ülker takımyıldızı (Yedi yıldızdan oluşan küme).
5. Sitâre (F.): Yıldız.
6. Ankâ (A.): Efsanelerde küllerinden doğan kuş, Zümrüdüanka.
7. Fesâne (F.): Efsane.
8. Kâim (A.): Ayakta duran.
9. Kerte (İta.): Derece, rütbe, radde.
10. Fir'avn (A): Firavun.
11. Ye's (A): Son derece ümitsizlik.
12. Tûfân (A.): Tüm dünyayı saran sular altında bırakan yağmurlu fırtına, Nuh Tufanı.
13. Nûh (A.): Hz. Nuh Peygamber.
14. Sefîne (A.): Gemi.
15. Zinhâr (F.): Asla, mümkün değil.

(Sahife 24)

Târîh şâhid olmuş her yerde kurdu devlet
Perverdigâr (1) yaratmıştır Türk'ü zindesinde. (2)

Samsun gün on dokuz aylardan Mayıs ışık var
Ayn-ı (3) ümîd zulmet (4) mümkün mü dîdesinde. (5)

Ta'mîm (6) yayınlıyor inhâ-yı (7) siyâset ahsen (8)
Şem'-i (9) rehâ (10) yanar yurdun her il ilçesinde.

Mecbûr râh-ı (11) tevhîd uğrunda ittifâk şart
Herkes fehîm (12) şerîk (13) ma'nâsında mâddesinde.

Yol "Erzurum Sivâs"(14) merdûddur (15) himâye (16) manda (17)
Bir kısmı kendin izhâr etmiş ifâdesinde.

1. Perverdigâr (F.): Allah.
2. Zinde (F.): Diri, canlı.
3. Ayn (A.): Kaynak.
4. Zulmet (A.): Karanlık.
5. Dîde (F.): Göz.
6. Ta'mîm (A.): Genelge.
7. Inhâ (A.): Bildiri.
8. Ahsen (A.): Çok güzel.
9. Şem' (A.): Mum, ışık.
10. Rehâ (A.): Kurtuluş.
11. Râh (F.): Yol.
12. Fehîm (A.): Çok anlayışlı, kavraması yüksek.
13. Şerîk (A.): Ortak.
14. Erzurum ve Sivas Kongreleri
15. Merdûd (A.): Reddedilen, kabul edilmeyen.
16. Himâye (A.): Yabancı bir devletin korumasında hüküm sürme.
17. Manda (Fr.): Güçlü devletlerin güçsüz devletlere vekil olması durumu

(Sahife 25)

Dâmâd Ferîd (1) Sabrî (2) bir İngiliz muhibbi (3)
Aşk-ı vatan bulunmaz yâbân (4) bendesinde. (5)

Ma'nâsı var mıdır ilmin yoksa zerre iz'ân (6)
Teslîm etti aklın hizmette hücreinde.

Huffâş (7) beslenir zulmetten (8) kaçır ışıktan
Nânkör hayât bulur her dem nûr (9) gölgesinde.

Fetvâya karşı bir fetvâ tâm yüz üç (10) imzâ
Rif'at BÖREKÇİ'den (11) destek Cum'a hutbesinde.

Genç yaşlı herkesin istiklâl inancı vardır
Meclis ki bahtiyârdır azmin netîcesinde.

1. Dâmâd Ferîd: Kurtuluş Savaşı'na karşı, Kuvayı Milliye düşmanı Osmanlı sadrazamı Damat Ferit Paşa.
2. Sabrî (A.): Osmanlı şeyhülislamı Mustafa Sabri.
3. Muhib (A.): (Muhibb) Seven, sever (Damat Ferit Paşa ve Şeyhülislam Mustafa Sabri İngiliz Muhibleri Cemiyeti üyesidir.)
4. Yâbân (F.): Yabancı.
5. Bende (F.): Köle.
6. İz'ân (A.): Kavrayış, etraflıca analiz.
7. Huffâş (A.): Yarasa.
8. Zulmet (A.): Karanlık.
9. Nûr (A.): Işık.
10. Yüz üç (T.): Şeyhülislam Mustafa Sabri'nin, Milli Mücadele'ye karşı yayınladığı fetvâya itiraz edip kendileri bir heyet oluşturarak Ankara müftüsü Rifat BÖREKÇİ başkanlığında Milli Mücadele lehinde görüş belirten 103 âlim, Ankara Fetvası olarak bilinen karara imza atmıştır.
11. Rif'at BÖREKÇİ: Milli Mücadele'ye destek veren Ankara Müftüsü.

(Sahife 26)

Bâlâdan (1) esti rûzgâr meb'ûsu (2) hisseder zîr (3)
Rîh-i (4) zeber (5) hükümdâr gör kûh (6) zirvesinde.

Yûnân'a (7) karşı tekvîn (8) elzem (9) düzenli ordu
Meclis verir karâr mes'ûliyyet (10) uhdesinde. (11)

Harb (12) İnönü'nde (13) ma'kûs (14) tâlih yenildi Elhamd (15)
Ânında geldi telgraf tebrîk (16) risâlesinde. (17)

Elbet! Hayât (18) memât (19) da'vâsında sır Sakarya (20)
İşlem tamâm millet mansûr (21) neş'esinde.

1. Bâlâ (F.): Yüksek (Ankara'nın ilçesi).
2. Meb'ûs (A.): Gönderilen (Osmanlı'da milletvekili).
3. Zîr (F.): Alt.
4. Rîh (A.): Yel, rûzgâr.
5. Zeber (F.): Üst.
6. Kûh (F.): Dağ.
7. Yûnân (A.): Yunan.
8. Tekvîn (A.): Oluşturmak.
9. Elzem (A.): Çok gerekli.
10. Mes'ûliyyet (A.): Sorumluluk.
11. Uhde (A.): Bir işi üstüne alma, ilgilenme.
12. Harb (A.): Harp, savaş.
13. İnönü (T.): Birinci İnönü Savaşı.
14. Ma'kûs (A.): Aksi giden, ters gelişen.
15. Elhamd (A.): Şükürler olsun.
16. Tebrîk (A.): Kutlama.
17. Risâle (A.): Mesaj, mektup.
18. Hayât (A.): Dirilik, canlılık.
19. Memât (A.): Ölüm.
20. Sakarya (T.): Sakarya Meydan Muharebesi.
21. Mansûr (A.): Zafer kazanmış.

(Sahife 27)

Gâzî (1) müşîr (2) ünvânın meclisin karârı
Zâtın (3) için özellik târîh sahnesinde.

Başlar taarruz ordun emrinde kaçtı düşman
Şâhlandı Türk adûnun (4) her dâim ensesinde.

Esmâka (5) yem olur İzmir Marşı söylenir hep
Pürneş'e halk Afyon Yozgat Edirne'sinde.

Mevzû'-i bahs (6) vatan ağyâr (7) cümleten fûrû'ât (8)
Olmaz mı Türk istiklâlin hikâyesinde.

Mağrûr Ankara'm Gâzî'den direktif (9) a'lâ
On üç Ekim'de (10) i'lân başkent pâyesinde. (11)

Oybirliğiyle Gâzî Meclis (12) seçer reîsi
Efsûnkâr (13) hürriyyet (14) var ki sâyesinde.

1. Gâzî (A.): Atatürk'e TBMM tarafından verilen ünvan).
2. Müşîr (A.): Mareşal (Atatürk'e TBMM tarafından verilen ünvan).
3. Zât (A.): Kişinin kendisi.
4. Adû (A.): Düşman.
5. Esmâk (A.): Balıklar.
6. Mevzû'-i Bahs (A.): Sözkonusu, mevzubahis.
7. Ağyâr (A.): Diğerleri.
8. Fûrû'ât (A.): İkincil durum, asıl meseleden olmayan.
9. Direktif (Fr): Talimat, emir verme.
10. On üç Ekim (T.): 13 Ekim 1923 Ankara'nın başkent oluşu.
11. Pâye (F.): Rütbe, derece.
12. Gâzî Meclis (A.): Kurtuluş Savaşı'nı yöneten Büyük Millet Meclisi.
13. Efsûnkâr (F.): Büyüleyici.
14. Hürriyyet (A.): Özgürlük.

(Sahife 28)

Müncî-yi (1) memleket Sâhib-i Kırânı (2) sevmiş
Gâzî Paşam demiş millet kendi şîvesinde. (3)

Sultâna kul değil halk herkes birey bağımsız
Millet sürüydü hep Cumhûriyyet öncesinde.

Olmak ve olmamak aslen en önemli mevzû'
Endişeler gereksiz tecdîd zamânesinde. (4)

Artık zamânı gelmiş esbâb (5) vücûd etti
Ehl-i kadem (6) ahâlî (7) bi'l-cümle kurreesinde. (8)

Bir Mustafâ Kemâl bin zorlukla baş eden dev
Söyler "Ne Mutlu Türk'üm!" nutk-ı (9) güzîdesinde. (10)

Bî şübhe devre (11) altın harflerle ismi mahkûk (12)
Tek sermakâle (13) Gâzî Türk'ün sahîfesinde. (14)

1. Müncî (A.): Kurtarıcı.
2. Sâhib-i Kırân (A.): Uğurlu zamanda doğan, şanslı, gücü elinde tutan.
3. Şîve (F.): Konuşma tarzı, aksan.
4. Zamâne (F.): Zamanı geldiğinde, vakti geldiğinde.
5. Esbâb (A.): Sebepler.
6. Kadem (A.): Uğur, şans.
7. Ahâlî (A.): Halk, bir bölgede yaşayan herkes.
8. Kurre (A.): Göz aydınlığı, sevinç.
9. Nutk (A.): Atatürk'ün yazdığı eser, Nutuk.
10. Güzîde (F.): Seçkin, kıymetli.
11. Devr (A.): Devir, dönem.
12. Mahkûk (A.): Kazınmış, işlenmiş.
13. Sermakâle (F.): Başyazı.
14. Sahîfe (A.): Sayfa.

(Sahife 29)

Kimler okuryazar millet görmemiş ki ta'lîm (1)
Her yer okul muallim (2) mevcûd karyesinde. (3)

Sür'atli (4) inkılâblar (5) bir kısmı gayr-ı memnûn
Kendince lâf eder hep murdâr (6) çevresinde.

Alsın küçük büyük pay çağdan neden bu engel
Hikmet nedir avâmın (7) şalvar ve takkesinde.

Sosyal hayât tanzîm (8) ister kılık kıyâfet
Vallâhi bir kerâmet yok fes ve cübbesinde.

Bir fayda vermiyor yıllardır sömürdü durdu
Dervîş mürîd şeyh gâib (9) oldu tekkesinde.

Aldandı sâf vatandaş çok bildi çok yanıldı
Şeytân velî (10) görünmüş hep dîn kisvesinde. (11)

1. Ta'lîm (A.): Öğretim hizmetleri.
2. Muallim (A.): Öğretmen.
3. Karye (A.): Köy.
4. Sür'at (A.): Hız.
5. İnkılâb (A.): Köklü değişim, devrim.
6. Murdâr (F.): Pis, kirli (Halk dilinde mundar).
7. Avâm (A.): Halk, alt tabaka.
8. Tanzîm (A.): Düzenleme.
9. Gâib (A.): Ortada yok, kayıp.
10. Velî (A.): Allah dostu, evliya.
11. Kisve (A.): Kılık, üst baş.

(Sahife 30)

Elden gider şeriat (1) der Şeyh Saîd (2) âsî (3)
Devlet zayıf değil bi'l-aks (4) güçlü hamlesinde.

Bârân (5) yağdırırken arş (6) ba'zı çarpar elbet
Îkâz (7) eder muhakkak ders var şerâresinde. (8)

Dîn anlaşılısın ister Cumhûrreîs-i (9) Evvel (10)
İlk Türkçe hutbeler tefsîr (11) kendi devresinde.

Elyevm (12) müstakil (13) devlet ayn-ı (14) ihtişâmdır
Bayrak ezân mağrûr arş (15) u minâresinde.

Hüsn-i kabûl (16) görür devrimler benimsemiş halk
Terzî kumâş keser almış ölçü metresinde.

1. Şeriat (A.): Din, yasa, kanun, İslam.
2. Şeyh Saîd (A.): Cumhuriyet Devrimlerine karşı direniş gösteren isyancı.
3. Âsî (A.): İsyen eden.
4. Bi'l-aks (A.): Aksine, tam tersi.
5. Bârân (F.): Yağmur.
6. Arş (A.): Gökyüzü.
7. Îkâz (A.): Uyarı.
8. Şerâre (F.): Yıldırım.
9. Cumhûrreîs (A.): Cumhurbaşkanı.
10. Evvel (A.): İlk, birinci.
11. Tefsîr (A.): Kur'an-ı Kerim ayetlerinin geniş biçimde açıklanması.
12. Elyevm (A.): Bugün.
13. Müstakil (A.): Bağımsız.
14. Ayn (A.): Kaynak.
15. Arş (A.): Gök.
16. Hüsn-i Kabûl (A.): Güzel görme, beğenme.

(Sahife 31)

Yok, zâdegân (1) memnû' (2) ünvân ağam paşam bey
Erkek kadın eşittir mîrâs hissesinde.

Devlet için ehem (3) mevzû' iktisâd (4) âcil
Derhâl karâr almış İzmir'de kongresinde. (5)

Sağlam libâs (6) Sümerbank'tan (7) halka arz oldu
Sektörde öncü bir ilk devlet himâyesinde. (8)

Dünyâyı etkiler buhrân (9) Türk etkilenmez
Tedbîr alır hükûmet bir hâl çâresinde.

Gâzî için zirâat en öncelikli uğraş
Elhamd (10) ulus sorun hissetmez nevâlesinde. (11)

Göklerde der Ata'm istikbâl gösterir yol
Ma'nâ derince esrâr (12) mahfûz (13) vecîzesinde. (14)

1. Zâdegân (F.): Aristokrat, soylular.
2. Memnû' (A.): Yasaklanmış.
3. Ehem (A.): (Ehemm) Çok önemli, en önemli.
4. İktisâd (A.): Ekonomi.
5. Kongre (Fr.): İzmir İktisat Kongresi
6. Libâs (A.): Giysi.
7. Sümerbank (T.): Halkın tekstil ihtiyacını karşılayan kuruluş.
8. Himâye (A.): Koruma, güvence.
9. Buhrân (A.): Bunalım (1930 Dünya Ekonomik Bunalımı).
10. Elhamd (A.): Çok şükür.
11. Nevâle (A.): Azık, yiyecek.
12. Esrâr (A.): Sırlar.
13. Mahfûz (A.): Saklı.
14. Vecîze (A.): Söyleyeni belli olan özlü söz.

(Sahife 32)

Tedrîs (1) için kurulmuş dârülfünûn (2) müsbet (3)
İlmin ziyâsı (4) yansır faslında (5) gurfesinde. (6)

Sertâser (7) ağ demirden muhkem (8) güvenli raylar (9)
Herkes şimendifer (10) görmüş bâğ bahçesinde.

Behçet Kemâl (11) Fârûk Nâfiz (12) Onuncu Yıl'da (13)
Mevcûd hâli yansıtmış marş güftesinde.

Aksetti mûsıkîmizden inkılâb (14) rûhu
Üstâd Cemâl Reşîd REY'den (15) coşku bestesinde.

Yurt bî haber elektrikten köylü kentli dertli
Şebler (16) nehâr (17) tüm şehrin park câddesinde.

1. Tedrîs (A.): Eğitim-öğretim faaliyetleri.
2. Dârülfünûn (A.): Üniversite.
3. Müsbet (A.): Olumlu.
4. Ziyâ (A.): Işık.
5. Fasl (A.): Sınıf.
6. Gurfe (A.): Oda.
7. Sertâser (F.): Baştanbaşa, boydan boya.
8. Muhkem (A.): Sağlam, dayanıklı.
9. Ray (İng.): Demir yolu (tren yolu).
10. Şimendifer (Fr.): Tren
11. Behçet Kemâl (A.): Şair ve ozan Behçet Kemal ÇAĞLAR.
12. Fârûk Nâfiz (A.): Beş Hececi'lerin öncüsü olan şair Faruk Nafiz ÇAMLIBEL.
13. Onuncu Yıl (T.): Onuncu Yıl Marşı.
14. İnkılâb (A.): Devrim.
15. Cemâl Reşîd REY (A.): Onuncu Yıl Marşı'nın bestekârı Cemal Reşit REY.
16. Şeb (F.): Gece.
17. Nehâr (A.): Gündüz.

(Sahife 33)

Fâhiş fiyat şeker eşrâfın gıdâsı olmuş
Râhat eder ulus lezzet buldu kahvesinde.

Çok iktisâb (1) Cumhûriyyetle (2) geldi halka
Her hâl ve şart güller açmakta çehresinde.

Yüzyılda bir gelirken târîhe böyle Önder
Nu'mân'da arz-ı hürmet şükrân kasîdesinde. (3)

Maksûdu (4) sordu herkes şâir cevâb verdi
Gâzî arûzla ma'rûf (5) olsun neşîdesinde. (6)

Esrâr ihtivâ (7) etmiş bezme (8) bahsi müdhiş
Ba's-i (9) cedîd (10) ba'de'l mevtin (11) numûnesinde.

Arrâf (12) için gerekmez ta'rîf keşfetsin
Manzûm şekilde bir ilk kıymet mesâbesinde. (13)

1. İktisâb (A.): Kazanım.
2. Cumhûriyyet (A.): Halkın kendini yönetmesi, yöneticilerini seçmesi.
3. Kasîde (A.): Devlet büyüklerine yazılan divan nazım biçimi.
4. Maksûd (A.): Kastedilen.
5. Ma'rûf (A.): Tanınmış, bilinmiş.
6. Neşîde (A.): Şiirsel yazı, ürün.
7. İhtivâ (A.): Barındırma, içermek.
8. Bezm (F.): Meclis.
9. Ba's (A.): Diriliş.
10. Cedîd (A.): Yeni.
11. Ba'de'l Mevt (A.): Ölümünden sonra.
12. Arrâf (A.): Arif olanlar, bilenler.
13. Mesâbe (A.): Hüküm, değer.

(Sahife 34)

Tekmîl (1) yüz beyit (2) arz etmiş yüzüncü yılda
Millî ve ma'nevî rûh mefkûre (3) bünyesinde.

Hîç tartışılmaz üstâddır san'atında şâir
En başta yer alır şâh Dîvân listesinde.

Ben anlamam diyen echel haz alır mı sanmam
Çok haklı bizce şâir mûciz (4) kinâyesinde. (5)

Nu'mân nedir nihânın (6) titrer senin mizâcın
Orhun'da (7) saklı gördüm Türk'ün kitâbesinde. (8)

Küllî (9) kader değişmez yalnız kazâ (10) değişken
İnsân hür ve mes'ûl (11) cüz'î (12) irâdesinde.

1. Tekmîl (A.): Tastamam.
2. Beyit (A.): (Beyt) Divan edebiyatında genellikle iki mısralık kıta.
3. Mefkûre (A.): Ülkü, ideoloji.
4. Mûciz (A.): Özlü, çok manaları az kelimelerle ifade eden.
5. Kinâye (A.): Dokunaklı söz (divan edebiyatında edebi sanat).
6. Nihân (F.): Sır.
7. Orhun (T.): Orhun Irmağı civarı.
8. Kitâbe (A.): Yazıt (Göktürk Kitabeleri, Orhun Abideleri).
9. Küllî (A.): Her şeyi kapsayan.
10. Kazâ (A.): İnsanın kendi inisiyatifiyle yaptığı iş ve işlem.
11. Mes'ûl (A.): Sorumlu, yetkili.
12. Cüz'î (A.): Sınırlı, küçük.

(Sahife 35)

Mîrâsa sâhib âtî (1) anlar sorun ne gâfil?
Şâh-ı nizâm (2) Cumhûriyyet idâresinde.

Nîsân (3) yirmi üç (4) etfâl (5) on dokuz (6) Mayıs'da (7)
Gençler onur duyar Gâzî'nin hitâbesinde. (8)

Her On Kasım'da millet mahzûn (9) Anıtkabir'de (10)
Ta'kîbde dâimâ altın altı ilkesinde.

1. Âtî (A.): Gelecek kuşaklar.
2. Nizâm (A.): Düzen, sistem.
3. Nîsân (A.): Nisan ayı.
4. Yirmi Üç (T.): 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı.
5. Etfâl (A.): Çocuklar.
6. On dokuz (T.): 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı.
7. Mayıs (L.): Mayıs ayı
8. Hediye (A.): Armağan, hediye
9. Mahzûn (A.): Hüzünlü, üzgün.
10. Anıtkabir: ATATÜRK'ün medfun bulunduğu mekân.

(Sahife 36)

NUMAN CENGİZ

29 Ekim 2023

Geçmişten Geleceğe Nevruh, S. 17-36

Not: Bu kasîde, büyük önder Gazi Mustafa Kemal ATATÜRK'e,
Türk Edebiyatı tarihinde arûz vezniyle yazılmış ilk kasidedir.
(Mef'ûlü) (Fâilâtün) (Mef'ûlü) (Fâilâtün)

